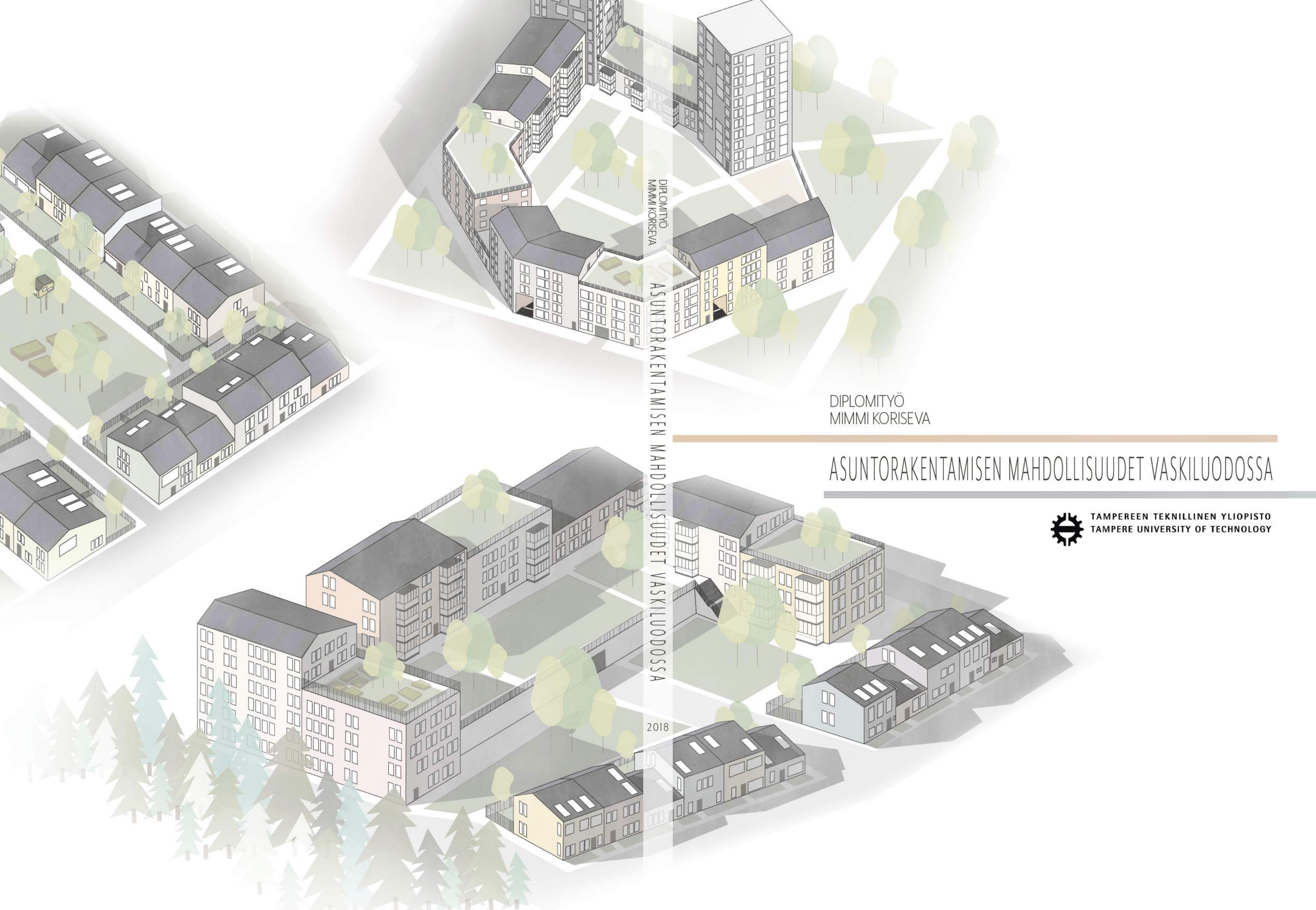




DIPLOMITYÖ
MIMMI KORISEVA

ASUNTORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUDET VASKILUODOSSA

2018

DIPLOMITYÖ
MIMMI KORISEVA

ASUNTORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUDET VASKILUODOSSA



TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
TAMPERE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
Talouden ja rakentamisen tiedekunta
Arkkitehtuurin laboratorio
Yhdyskuntasuunnittelu
Tampere 2018

Mimmi Koriseva
Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa
Possibilities of housing development in Vaskiluoto
Bostadsbyggandets möjligheter på Vasklot

DIPLOMITYÖ

TARKASTAJA
Professori Juho Rajaniemi

OHJAAJAT
Kaavoitusjohtaja Päivi Korkealaakso, kaavoitusarkkitehti Emma Pitkälä, yleiskaavoittaja Annika Birell

Tarkastaja ja aihe hyväksytty Talouden ja rakentamisen tiedekuntaneuvoston kokouksessa 28. toukokuuta 2018

Esittelypäivä 22. elokuuta 2018

ULKOASU JA TAITTO
Mimmi Koriseva

AVAINSANAT
Arkkitehtuuri, kaupunkisuunnittelu, osallistava suunnittelu, täydennysrakentaminen, asuntorakentaminen, Vaasa, Vaskiluoto



TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
TAMPERE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

KIIITOKSET

Suuret kiitokset Vaasan kaupungin kaavoitukselle erittäin mielenkiintoisesta diplomityöaiheesta. Kiitos erityisesti siitä, että pääsin työssäni suunnittelemaan ja toteuttamaan näin laajan osallistavan suunnittelun vaiheen.

Kiitos ohjauksesta ja mukavista sekä mielenkiintoisista palavereista Päivi Korkealaaksolle, Emma Pitkäjärvelle, Annika Birellille, Matti Laaksoselle sekä muille työtäni ohjanneille ja minua auttaneille Vaasan kaupungin kaavoituslaisille. Kiitos myös työni ruotsinkielisten osien kääntämisestä.

Suuri kiitos professori Juho Rajaniemelle parhaasta mahdollisesta ohjauksesta, nopeasta ja asiantuntevasta palautteesta sekä aidosta mielenkiinnosta diplomityötäni kohtaan.

Kiitos kaikille aktiivisille vaasalaisille kyselytutkimukseeni vastaamisesta ja VASKILUOTO WORKSHOP -tilaisuuteen osallistumisesta.

Kiitos koko perheelleni tukemisestani diplomityön, ja koko arkkitehtiopintojeni aikana.

Kiitos vaasalaisille tutuille majoituksesta ja huolenpidosta.

Kiitos myös kaikille ystäville tuesta, kuuntelemisesta ja olemassaolosta.

Tampereella 7. elokuuta 2018

Mimmi Koriseva



TIIVISTELMÄ

MIMMI KORISEVA: Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa

Tampereen teknillinen yliopisto

Diplomityö, 122 sivua, 26 liitesivua

Elokuu 2018

Arkkitehtuurin koulutusohjelma

Tarkastaja: professori Juho Rajaniemi

Avainsanat: Arkkitehtuuri, kaupunkisuunnittelu, osallistava suunnittelu, täydennysrakentaminen, asuntorakentaminen, Vaasa, Vaskiluoto

Vaskiluoto on Vaasaan kuuluva, noin kahden kilometrin päässä keskustasta sijaitseva saari. Vaskiluodon monipuolinen rakenne koostuu huvila-asutuksesta, teollisuus- ja satama-alueesta sekä vaasalaisille tärkeästä luontoalueesta, Vaskiluodon metsästä. Tässä työssä tarkastellaan Vaskiluodon kehitysmahdollisuuksia asuntorakentamisen näkökulmasta. Työ on suunnitelmapainotteinen ja se koostuu kahdesta osasta: Vaskiluodon analyysistä ja kehityssuunnitelmasta.

Analyysissä keskeisin aihe on osallistava suunnittelu, jota on toteutettu Vaskiluoto ja asuminen -internetkyselyllä sekä Vaasan asukkaille järjestetyllä VASKILUOTO WORKSHOP -tilaisuudella. Lisäksi analyysiosiossa tutustutaan Vaskiluodon historiaan, analysoidaan Vaskiluotoa monesta eri näkökulmasta ja pohditaan asuinympäristön viihtyisyyttä.

Suunnitteluosa pohjautuu analyysivaiheen päätelmiin, ja siinä on otettu huomioon osallistavan suunnittelun vaiheessa ilmi tulleet vaasalaisten toiveet ja tarpeet. Tärkeimmiksi lähtökohdiksi Vaskiluodon kehityssuunnitelmaan muodostuivat metsän ja luontoarvojen säilyttäminen, Vaskiluodon kehityspotentiaalin hyödyntäminen ja palveluiden tuonti alueelle. Myös korkeaa rakentamista ja turvallisempia liikennejärjestelyitä toivottiin osallistavan suunnittelun vaiheessa. Suunnitelman tarkoitus on ollut luoda Vaskiluodon alueesta yhtenäisempi kokonaisuus ja parantaa sen viihtyvyyttä asuinalueena. Suunnittelualueeseen kuuluu koko Vaskiluoto lukuun ottamatta saaren teollisuus- ja satama-alueita. Diplomityössä on esitetty saarta koskevat suunnitelmat teemakartoittain. Analyysin lopputuloksena syntyi kolme luonteeltaan erilaista asuinalueita, jotka on esitetty työssä tarkemmin. Jokaisesta uudesta asuinalueesta on myös esitetty alueelle tyypillinen esimerkkikortteli.

Vaskiluodolla on valtavasti kehityspotentiaalia ja se kaipaa ehdottomasti kehitystoimenpiteitä. Vaskiluodon suurimmat arvot sen sijainnin lisäksi ovat sen upeat merinäköalat ja monimuotoinen luonto. Näitä arvoja tulee vaalia ja kunnioittaa saaren täydennysrakentamisessa.

Diplomityö on tehty yhteistyössä Vaasan kaupungin kaavoituksen kanssa ja se toimii yhtenä Vaskiluodon osayleiskaavan taustaselvityksenä.

ABSTRACT

MIMMI KORISEVA: Possibilities of housing development in Vaskiluoto

Tampere University of Technology

Master of Science thesis: 122 pages, 26 appendix pages

August 2018

Master's Degree Program in Architecture

Examiner: Professor Juho Rajaniemi

Keywords: Architecture, urban planning, participatory planning, complementary building, housing development, Vaasa, Vaskiluoto

Vaskiluoto is an island that is a part of Vaasa. It is located approximately two kilometers away from the city center of Vaasa. Vaskiluoto has a multifaceted structure. It is composed of villas, industrial areas, a harbour and the Vaskiluoto forest. This forest is a key outdoor area for the citizens of Vaasa. This master's thesis examines the possibilities of a housing development in Vaskiluoto. The thesis is design-orientated and consists of two parts: the analysis of Vaskiluoto and its development plan.

In the section of analysis, the principal theme is participatory design. It has been constructed through an internet query and a workshop. The analysis explores the history of Vaskiluoto and the areas potential from many points of view. It also discusses what makes a residential environment pleasant and comfortable to live in

The design is based on the analysis and on the hopes and needs of the citizens of Vaasa, which became apparent in the participatory phase of analysis. The key premises for the development plan were to preserve the Vaskiluoto forest and its nature values, to utilize the development possibilities of the area and to bring services to it. Additionally, constructing high-rise buildings and implementing safer traffic management were also hoped for. This plan is intended to make the area more coherent and comfortable place to live in. The design area contains the whole Vaskiluoto area except the industrial area and the harbour. Plans concerning the whole island have been presented by thematic maps. In conclusion of the analysis three suitable areas for residential development were discovered. All the areas have a different character and they have been examined and presented in more detailed way with examples of typical residential quarters from each area.

Vaskiluoto has significant development potential and it requires development actions. Vaskiluoto's major values are, in addition to its location, its magnificent sea views and diverse nature. These values must be preserved and respected in the future development of the island.

This thesis has been done in cooperation with the planning department of the city of Vaasa. It acts as a background research for the component master plan of Vaskiluoto.

SAMMANDRAG

MIMMI KORISEVA: Bostadsbyggandets möjligheter på Vasklot

Tammerfors tekniska universitet

Diplomarbete, 122 sidor, 26 bilagesidor

Augusti 2018

Utbildningsprogrammet för arkitektur

Granskare: professor Juho Rajaniemi

Nyckelord: Arkitektur, stadsplanering, deltagande planering, kompletterande byggande, bostadsbyggande, Vasa, Vasklot

Vasklot är en ö som hör till Vasa och som ligger ca två kilometer från centrum. Vasklots mångsidiga struktur består av villabebyggelse, industri- och hamnområden samt av för vasaborna viktiga naturområden, Vasklot-skogen. I det här arbetet granskas utvecklingsmöjligheterna för Vasklot ur bostadsbyggandets perspektiv. Arbetet är planeringsorienterat och består av två delar: en analys av Vasklot och en utvecklingsplan för området.

Ett centralt ämne i analysen är deltagande planering som har genomförts med hjälp av en internetenkät om Vasklot och boende samt genom en VASKLOT WORKSHOP som ordnades för Vasas invånare. I analysdelen studeras dessutom Vasklots historia, analyseras Vasklot ur många olika perspektiv och undersöks vad som gör boendemiljö trivsamt.

Planeringsdelen baserar sig på slutsatserna från analysdelen och de önskemål och behov som vasaborna lyfte fram i den deltagande planeringen har beaktats. De viktigaste utgångspunkterna för utvecklingsplanen för Vasklot visade sig vara bevarandet av skogen och naturvärdena, utnyttjandet av Vasklots utvecklingspotential och att tillföra service till området. I den deltagande planeringen önskades även högt byggande och tryggare trafiklösningar. Syftet med planen har varit att skapa en enhetligare helhet av Vasklotområdet och att förbättra dess trivsel som bostadsområde. Till planeringsområdet hör hela Vasklot förutom öns industri- och hamnområde. I diplomarbetet har planerna för ön presenterats på temakartor. Resultatet av analysen blev tre bostadsområden med olika karaktär, vilka har presenterats närmare i arbetet. För varje nytt bostadsområde har även presenterats ett för området typiskt exempelvarter.

Vasklot har väldigt stor utvecklingspotential och utvecklingsåtgärder behövs definitivt. Vasklots största värden är förutom läget de fantastiska havsutsikterna och den mångsidiga naturen. Dessa värden bör befrämmas och respekteras vid kompletterande byggande av ön.

Diplomarbetet har gjorts i samarbete med Vasa stads Planläggning. Arbetet kommer också att fungera som en bakgrundsutredning för Vasklot delgeneralplan.



SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	1
1.1	Lähtökohdat	3
1.2	Työn tavoite, rajaus & rakenne	5
2.	ANALYYSI	7
2.1.1	Historia & kaavatilanne	9
2.1.2	Rakeisuus	15
2.1.3	Kulttuuriympäristö	21
2.1.4	Ilmansuunnat & maisemarakenne	23
2.1.5	Tiestö & liikkuminen	27
2.1.6	Palvelut, työnteko & vapaa-aika	29
2.1.7	Luontoalueet, kasvit & eliöstö	31
2.1.8	Vaasan seudun sosioekonominen tila & kehitys	33
2.1.9	Viihtyisä ympäristö	35
2.2	Osallistava suunnittelu	39
2.2.1	Kyselytutkimus	41
2.2.2	VASKILUOTO WORKSHOP	51

3.	SUUNNITELMA	67
3.1	Vaskiluodon kehityssuunnitelma	69
3.1.1	Vaskiluodon liikenneperiaate	73
3.1.2	Reitit	75
3.1.3	Joukkoliikenne	79
3.1.4	Ekologisuus	79
3.1.5	Luonto, ulkoilu & harrastukset	81
3.2	Uudet asuinalueet	85
3.2.1	Minkä tyyppistä rakentamista ja miksi?	85
3.2.2	Asuinalueet	87
3.2.3	Palvelut	89
3.3	Sokerin alue	91
3.3.1	Yhteisöllisyys	94
3.3.2	Esimerkkikortteli 1	95
3.4.	Niemen alue	97
3.4.1	Esimerkkikortteli 2	103
3.5	Landian alue	105
3.5.1	Tori & kauppa	108
3.5.2	Toimistot	108
3.5.3	Päiväkotit & vanhusasuminen	109
3.5.4	Korkea rakentaminen	111
3.5.5	Esimerkkikortteli 3	113
4.	JOHTOPÄÄTÖKSET	115
5.	LÄHTEET	119

LIITTEET

LIITE A: Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimus

LIITE B: Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimuksen tuloksia

LIITE C: Planssipienennökset

1.1 LÄHTÖKOHDAT

Vaskiluoto on Vaasaan kuuluva, noin 2,5 neliökilometrin kokoinen saari, joka sijaitsee Vaasan keskustan edustalla, Merenkurkun itärannalla. Vaskiluoto sijaitsee noin kahden kilometrin päässä kaupungin keskustasta ja se liittyy Vaasan mannerosaan Vaskiluodon sillan ja Myrgrundin sillan välityksellä. Vaskiluodon aluerakenne on todella monipuolinen, koska siellä sijaitsee muun muassa Vaasan ulkosatama (matkustaja-, tavara- ja öljysatamatoimintoinen), paljon teollisuutta ja voimalaitosalue, vesipuisto Tropiclandia hotelleineen, Top Camping -leirintäalue, venesatama, virkistys- ja ulkoilualueena toimiva metsä sekä pienkerrostalo- ja huvila-asutusta. Vaskiluodon pinta-alasta noin kolmannes on teollisuuden ja satamatoiminnan käytössä, kolmannes metsää ja leirintäaluetta, ja kolmannes asuin- tai matkailualueutta. Vaskiluoto on suunnitteluna monipuolisuutensa ansiosta erittäin mielenkiintoinen.

Vaskiluoto on yksi Vaasan suuralueista ja siellä asuu 344 asukasta (Löytynoja 2017a, 3) mutta sillä on kuitenkin potentiaalia kasvaa väkiluvultaan rikkaammaksikin asuinympäristöksi. Osa kaupunkilaisista suhtautuu kuitenkin epäilevästi täydennysrakentamiseen, sillä sen pelätään tuhoavan saaren luonnonmukaisen virkistytymisalueen identiteettiä (Koriseva 2018). Erityisesti alueen metsä ja sen lenkipolku ovat paikallisille tärkeitä. Kokonaisuudessaan Vaskiluodon alue on kuitenkin epäorganisoitu ja on selvää, että sitä on mahdollista kehittää miellyttävämpään suuntaan. Vaskiluoto sijaitsee loistavalla paikalla aivan Vaasan keskustan edustalla, ja se on merellisenä ympäristönä ainutlaatuinen.



Kuva 1. Vaskiluodon ilmakekuva (Vaasan kaupunki)

1.2 TYÖN TAVOITE, RAJAUS & RAKENNE

Diplomityö on tehty suunnitelmapainotteisena projektina. Se koostuu kahdesta pääosasta: Vaskiluodon analyysistä ja suunnitelmaosiosta.

Diplomityön ensimmäinen osa on Vaskiluodon alueen analyysi, jossa isona teemana on osallistava suunnittelu. Osallistavaa suunnittelua toteutin laatimalla Vaskiluoto ja asuminen -internetkyselyn sekä suunnittelemalla ja ohjaamalla VASKILUOTO WORKSHOP -yleisötilaisuuden. Lisäksi analyysivaiheessa esittelen Vaskiluodon historiaa sekä analysoin sen ympäristöominaisuuksia ja kehityspotentiaalia.

Analyysiin pohjautuen olen luonut suunnitelman, joka toimii visiona siitä, miten Vaskiluodosta saisi viihtyisemmän ja yhtenäisemmän alueen. Päämääränäni oli tutkia, millainen on juuri Vaskiluotoon sopivaa asuinympäristöä vaasalaisille tärkeän virkistytymisalueen säilymisen ja kunnioittamisen ehdoilla. Suunnittelualueenani oli koko Vaskiluoto lukuunottamatta satama- ja teollisuusaluetta.

Suunnitelmassa tutkitaan Vaskiluodon mahdollisuuksia asuntorakentamisen näkökulmasta. Olen käsitellyt aluetta eri mittakaavoissa. Ensimmäiseksi käsittelen koko Vaskiluodon kehittymismahdollisuuksia ja alueen jäsentelyä. Toiseksi syvennyn kolmeen alueeseen, jotka analyysivaiheen päätelmien perusteella sopivat asuinalueiksi. Lisäksi olen esittänyt jokaiselle näille kolmelle alueelle tyypillisen esimerkkikorttelin.

Diplomityössäni olen tarkastellut Vaskiluodon kehittymismahdollisuuksia asuntorakentamisen näkökulmasta. Olen pohtinut, miten luodaan viihtyisää ja asukasystävällistä asuinympäristöä niin, että lisärakentaminen ei tuhoa Vaskiluodon luonnetta virkistytymisalueena vaan lisää alueen elinvoimaisuutta.

Diplomityöni toimii yhtenä Vaskiluodon osayleiskaavatyön taustaselvityksenä. Työssä esittämiäni ideoita ja ajatuksia voidaan hyödyntää Vaskiluodon osayleiskaavan teossa ja alueen kehittämisessä.

Diplomityön aineistona on toiminut Vaskiluoto ja asuminen -internetkyselystä ja VASKILUOTO WORKSHOP -yleisötilaisuudesta syntynyt aineisto. Lisäksi lähteinä toimii yhdyskunta- ja asun-
tosuunnitteluun liittyvä kirjallisuus, Vaasan kaupungin tarjoama materiaali sekä internetistä löytyvä referenssimateriaali, kuten vastaavanlaisten alueiden arkkitehtikilpailut ja Vaskiluotoon liittyvät artikkelit.



Kuva 2. Kuvia Vaskiluodosta

2.1.1 HISTORIA & KAAVATILANNE

Vielä 1800-luvulla Vaskiluoto koostui kolmesta eri saaresta, jotka olivat nimeltään Lill Vassklot, Stor Vassklot ja Borgar Öran (kuva 3). Saaret kuuluivat Klemettilän kylän maihin, joita kaupunki lunasti kaupungin laajentamista varten. Vaskiluoto ei kuitenkaan sisällynyt Setterbergin uutta kaupunkia varten tekemään asemakaavaan, vaan pysyi 1800-luvun loppuun asti metsän peittämänä saarena, jossa sijaitsi vain muutama huvila. Silloin Vaskiluotoon päätettiin siirtää kaupungin ulkosatama ja sitä varten rakennettiin rautatieyhteys vuonna 1893. Rautatien rakentamisen ansiosta kulkeminen Vaskiluotoon helpottui. Saaren teollisuustoiminta alkoi vuonna 1897, jolloin Waasan sokeritehdas perustettiin. Sokeritehdas toimi merkittävänä vaasalaisena työnantajana ja sen perustamisen jälkeen Vaskiluodon väkiluku kasvoi merkittävästi ja työntekijöille rakennettiin asuntoja. (Öst 2009, 3.)

Vaskiluodon historiassa on tehty monia toteutumattomia suunnitelmia. Alueen suunnittelu aloitettiin jo 1800-luvulla, jolloin vuonna 1895 Hj. Sjöman suunnitteli Vaskiluotoon muun muassa kirkkoa, koulua, huvilakaupunkia ja toria (kuva 5). (Öst 2009, 5.)



Kuva 3. Kartta 1813 (Vaasan kaupunki)



Kuva 4. Vaskiluoto 1855 (Vaasan kaupunki)



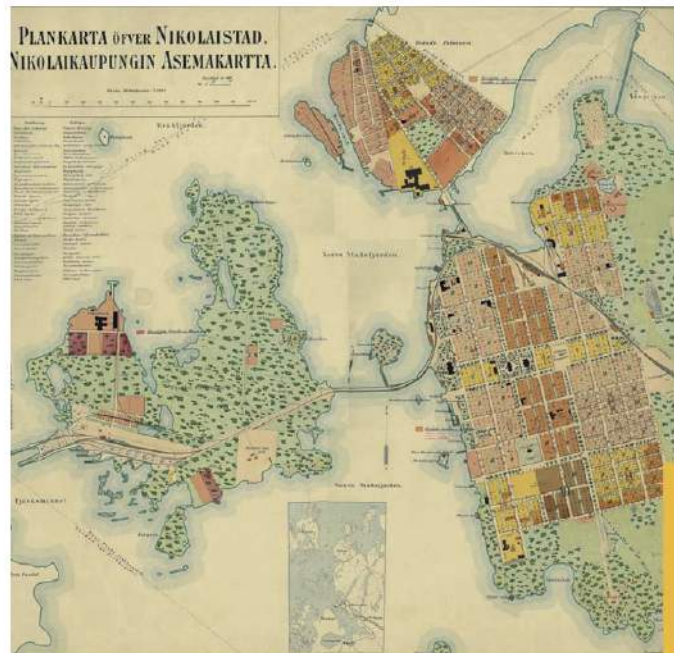
Kuva 5. Nikolaikaupungin asemakaava 1895 (Vaasan kaupunki)

Vuonna 1903 Vaskiluodon asemakaavasta järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka kilpailuohjelmassa tuli sijoittaa rautatie, satama, teollisuus ja asuminen samalle alueelle. Arvioinnissa painotettiin myös luonnonpuistoja ja maastonmuotojen mukaan kulkevia katuja. Kilpailuohjelma oli niin vaativa, että 18 ehdotuksesta kahdeksan hylättiin. Kilpailun voitti Sigurd Frosterus ja Gustaf Strengell ehdotuksellaan Domine (kuva 6), jonka toteutuessa Vaskiluodosta olisi rakennettu Helsingin Eiran kaltainen huvilakaupunginosa. (Kujala 2010, 35.)



Kuva 6. DOMINE-kilpailuehdotus (Vaasan kaupunki)

Suunnitelmat eivät kuitenkaan koskaan toteutuneet ja vuoden 1907 K.H. Lasseniuksen Nikolaikaupungin asemakartassakin (kuva 7) Vaskiluoto on edelleen satamaa, Sokerin aluetta ja muutamia huviloita lukuun ottamatta metsän peittämä.

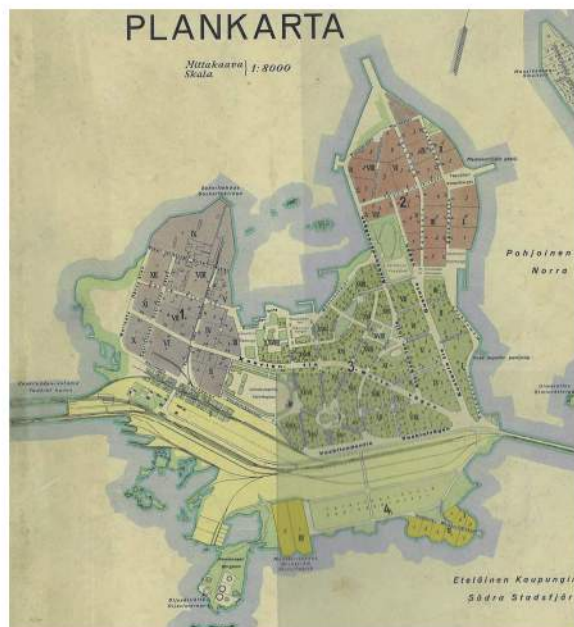


Kuva 7. Nikolaikaupungin asemakartta 1907 (Vaasan kaupunki)

Vuonna 1916 nimettiin uusi toimikunta asemakaavan muuttamiseksi ja vuonna 1918 hyväksyttiin A.W. Stenforsin ja K.A. Lasseniuksen tekemä Vaskiluodon uusi kaava, jota ei myöskään ikinä toteutettu (Öst 2009, 8). Vuoden 1933 Vaasan kaupungin asemakartassakin voidaan nähdä toteutumaton Vaskiluoto-ehdotus (kuva 9).



Kuva 8. Vaskiluodon kaavaehdotus 1914 (Vaasan kaupunki)



Kuva 9. Vaasan kaupungin asemakarttaote 1933 (Vaasan kaupunki)

Sodan jälkeen 1940-luvulla Vaskiluodon teollisuustoiminta kehittyi entisestään ja 1960-luvulla Vaskiluotoon ehdotettiin rakennettavaksi jopa ydinvoimalaa (Kujala 2010, 34).

Kulkuyhteydet Vaskiluodosta Sundomiin avautuivat vuonna 1973, kun Myrgrundin silta rakennettiin (Öst 2009, 3). Vuonna 1988 Vaskiluotoon perustettiin Wasalandia, joka ehti toimia alueella lähes 30 vuotta, kunnes se suljettiin taloudellisten vaikeuksien takia vuonna 2015. Tax free -myyntioikeuden lakkautus vähensi matkustusta, eikä Wasalandian toiminta ollut enää kannattavaa. Nyt laivaliikenne on elpymässä ja Wasalinen reittiliikenne kulkee edestakaisin Vaasa-Uumaja-välillä vähintään kerran päivässä.

Tällä hetkellä Vaskiluoto toimii pääosin virkistysalueena ja teollisuusmiljöönä. Alueella sijaitsee myös hieman matkailupalveluita ja asumista. Vaskiluodon luonne on epäyhtenäinen, ja alue kaipaa kehittämistä. Tulevaisuudessa suurimpana uhkana nähdään pysähtyneisyys ja viheralueiden hävittäminen. (VASKILUOTO WORKSHOP 2018) Vaasan yleiskaava 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.12.2011. Vaskiluodon kohdalla yleiskaavassa on kuitenkin muutamia korkeimman hallinto-oikeuden kumoamia alueita, jotka näkyvät kuvassa 11 rastittuina. Vaasan kaupunki omistaa suurimman osan Vaskiluodon maa-alueista (kuva 10).



■ kaupungin omistus ■ vuokralla
■ ilman kunnallistekniikkaa ■ yksityisomistus

Kuva 10. Maanomistus (Vaasan kaupunki)



2.1.2 RAKEISUUS

Vaskiluodon rakeisuuskaaviosta (kuva 13) voidaan huomata, että alueen rakennuskanta on syntynyt melko sattumanvaraisesti. Saaren rakennuskanta poikkeaa huomattavasti Setterbergin kaavoittamasta Vaasan mannerosasta, joka pohjautuu ruutukaavaan. Vaskiluodon rakennuskanta koostuu laajasta teollisuusalueesta ja satamasta, jossa rakennukset ovat sijoittuneet tarpeen mukaisille paikoille. Muutoin saaren rakennuskanta on hotelli-, leirintä-, ja huvipuisto-alueita lukuun ottamatta huvilarakentamista. Huvilarakentaminen keskittyy Kuulahden alueen rannalle ja Niemeläntien rantapuolelle. Vaskiluodon keskiosan metsä on rakentamatonta aluetta.

Vaskiluoto sijoittuu aivan Vaasan keskusta-alueen lähelle. Keskusta-alue, Palosaari ja Vaskiluoto muodostavat keskustan pääalueet, joissa yhdistyvät keskustapalvelut, yliopisto ja virkistystoiminnot. Tällä hetkellä Vaskiluoto ei kuitenkaan ole yhteydessä Palosaareen. Yhdistyminen parantaisi ja yhtenäistäisi keskusta-aluetta.



Kuva 13. Vaskiluodon rakeisuuskaavio



Kuva 14. Vaasan keskustan tärkeimmät alueet



Kuva 15. Vaasan keskustan tärkeimmät alueet



■ 1-2 krs ■ 3-N krs ■ ei määriteltävissä

Kuva 16. Kerroskorkeudet

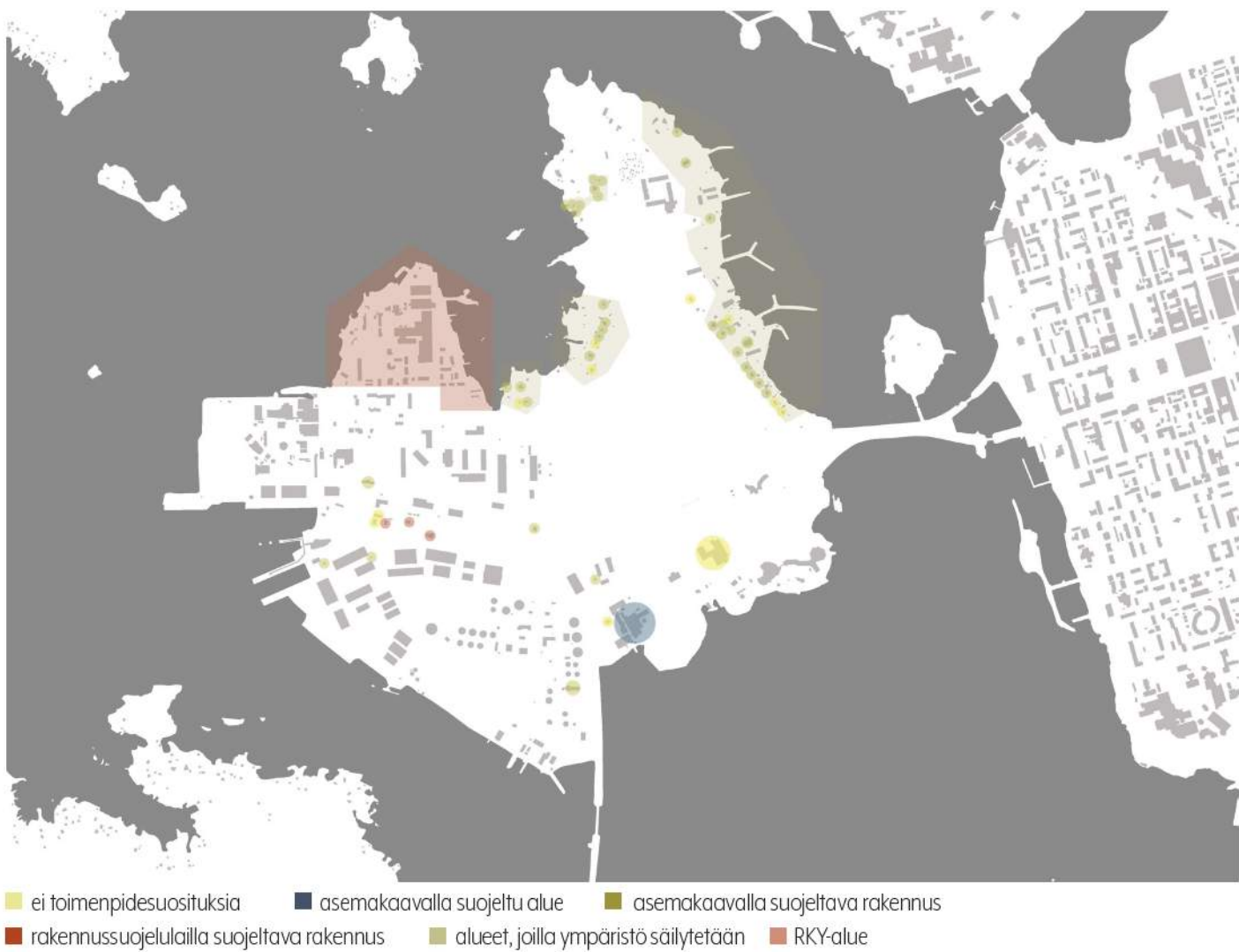


- | | |
|--------------------|---|
| asuinrakennus | julkisten tai kaupallisten palveluiden rakennus |
| teollisuusrakennus | vapaa-ajan rakennus |
| | muu |

Kuva 17. Rakennustyyppit

2.1.3 KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Vaskiluodossa sijaitsee monia merkittäviä ja arvokkaita rakennuksia ja alueita, joiden suojeleminen takaa alueelle kulttuurihistoriallista arvoa. 1800-luvulta on säilynyt viisi huvilaa: Villa Narciss, Villa Finnilä, Villa Kurten, Villa Roos ja Villa Stenfors. Vaskiluodossa sijaitsee myös niin sanottuja Terijoki-huviloita, jotka siirrettiin Vaskiluotoon 1920-luvulla Karjalan Terijoelta. Vuonna 1897 perustettu Suomen Sokerin tehdas ja sen työntekijöiden asuinalue on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Museovirasto on luokitellut alueen RKY-alueeksi. Vaskiluodossa sijaitseva Vaskiluodon asema-alue on Valtion Rautateiden sopimussuojelukohde ja on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Asemarakennukset on suojeltu rakennuslailla. (Öst 2009.) Alueelta on myös purettu arvokkaita rakennuksia. Vaasalaisten muistoihin on jäänyt erityisesti Niemelän kahvila, joka sijaitsi Niemeläntien varrella Vaskiluodon sillan kupeessa.



Kuva 18. Vaskiluodon kulttuuriympäristöt ja niiden toimenpide-ehdotukset (kuva mukailen Rakennushistoriallinen tutkimus -Vaskiluoto-kaaviota)

2.1.4 ILMANSUUNNAT & MAISEMARAKENNE

Vaskiluodon maisemarakenteessa esiintyy laki- ja rinnealueita, laaksopainanteita ja rantoja. Vaskiluoto on pääosin matalaa aluetta, jonka korkeus merenpinnasta on noin 5 metriä (kuva 21). Saaren sisäosassa on kuitenkin kohtia, jotka kohoavat noin 13 metriin merenpinnasta. (Lahti & Nyman 2017.)

Vaskiluoto on meren ympäröimä saari, jolta avautuvat upeat merimaisemat kaikkiin ilmansuuntiin. Saaren pinta-alasta noin kolmanneksen peittävä teollisuus- ja satama-alue, suhteessa Vaskiluodon metsään, muodostaa maisemallisesti rajua kontrastia alueelle.

Vaskiluodolla on tiivis suhde Vaasan kaupungin mannerosaan ja keskustaan. Vaskiluoto sijaitsee lähellä Vaasan keskustaa ja Palosaarta. Sen itärannikko näkyy merkittävänä maisematekijänä Vaasan mannerosan ja Palosaaren rannoilla sijaitsevista puistoista. Tästä syystä Vaskiluodon kehityksessä on huomioitava erityisen tarkasti myös maisemalliset arvot. Lisäksi Vaskiluodon metsä toimii kaupunkilaisille tärkeänä virkistys- ja ulkoilualueena: se on ainoa Vaasan keskustan läheisyydessä oleva metsämäinen luontoalue. Maisema- ja virkistysarvojensa lisäksi Vaskiluodossa sijaitseva teollisuusalue on monen ihmisen työpaikka. Vaskiluoto toimii myös läpikulkupaikkana kuljettaessa Sundomiin.

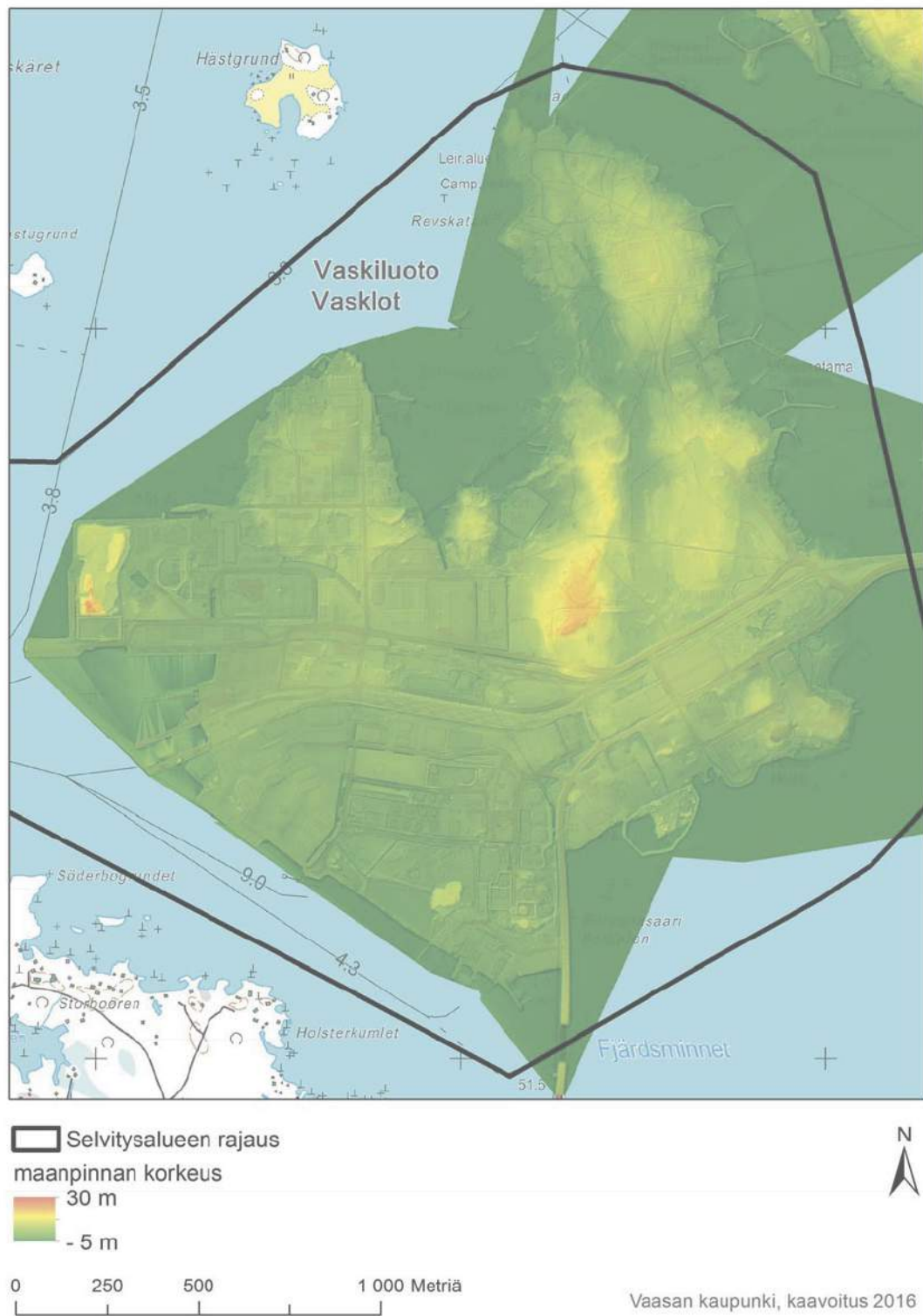


Kuva 19. Näkymä Vaasan keskustasta Vaskiluotoon (Vaasan kaupunki / Mikael Matikainen)



■ laakso ■ vedenjakaja

Kuva 20. Maisemarakenteen perusrunko (Kuva mukaillen Luontoselvitys – Vaskiluoto)



Kuva 21. Laserkeilausaineisto Vaskiluodon alueen korkeuseroista (Vaasan kaupunki)

2.1.5 TIESTÖ JA LIIKKUMINEN

Tällä hetkellä Vaskiluodon liikennejärjestelyissä on parantamisen varaa. Eri alueet eivät yhdisty toisiinsa miellyttävästi, ja suuri osa reiteistä kulkee teollisuusalueen läpi. Vaskiluodon läpi kulkee huomattava määrä ohikulkuliikennettä Sundomin ja keskustan välillä. Vaskiluotoa halkoo myös junarata, joka kulkee keskustasta satama- ja teollisuusalueelle. Junarata hankaloittaa liikennejärjestelyitä tasoristeysmääräyksien kautta. Saaren itäosassa sijaitseva Vaskiluodon silta muodostaa yhteydet Vaasan keskustaan ja saaren eteläosassa sijaitseva Myrgrundin silta Sundomiin. Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimuksessa ilmeni, että Vaskiluodon alueella kaahailaan ja autot tekevät alueesta epäturvallisen tuntuksen. (Koriseva 2018) Alueelle toivottiin muun muassa hidasteita hillitsemään liikennettä.

Keskustan pääalueiden (keskusta, Palosaari ja Vaskiluoto) yhdistymisen kannalta olisi hyödyllistä, jos Pikisaaren kautta Palosaaresta Vaskiluotoon olisi kulkuyhteys. Kulkuyhteyden tulisi olla kevyelle liikenteelle tarkoitettu kääntö- tai nostosilta, jotta Vaskiluodon venesataman toiminta voisi jatkua entisellään. Tällaisia siltoja on muun muassa Kööpenhaminassa (kuva 22), ja ne toimivat ongelmitta, vaikka niiden käyttäjämäärät ovat huomattavasti suuremmat. Lisäksi silta muodostaisi uuden noin viiden kilometrin pituisen rantareitin, jonka varrella sijaitsee ulkoilupaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia.



Kuva 22. Butterfly 3-Way Bridge, Kööpenhamina (Stephen Apollonov)



— kadut ja tiet — junarata — metsäpolku

Kuva23. Vaskiluodon liikennekaavio

2.1.6 PALVELUT, TYÖNTEKO & VAPAA-AIKA

Vaskiluodosta noin kolmannes on satamatoiminnan ja teollisuuden käytössä. Vaskiluodossa toimii muun muassa Vaasan ulkosatama, Vaskiluodon voimalaitosalue, öljyteollisuutta ja monia muita yrityksiä. Vaskiluodon suurteollisuus ja satamatoiminta kehittyvät tulevaisuudessa (Saario et al. 2017). Uudet toiminnot tarvitsevat toimistotilaa ja uudet työntekijät asuntoja.

Vaskiluodossa toimii muutamia lounas- ja à la carte -ravintoloita. Vaskiluodossa ei ole päivittäistavarakauppaa eikä kioskia. Kehittyäkseen asuinalueena Vaskiluoto tarvitsisi ehdottomasti päivittäistavarakaupan. Asuntorakentamisen myötä päivittäistavarakaupalle syntyisi riittävä asiakaskunta. Lisäksi päivittäistavarakauppa palvelisi Vaskiluodon läpi kulkevia sundomlaisia.

Vaskiluoto on ulkoiluaktiiviteettiensä vuoksi yksi tärkeimpiä vapaa-ajan viettokohteita Vaasassa. Vaskiluodon metsä pururatoineen on aktiivisessa käytössä ja luo puitteet monenlaisille harrastuksille vuodenajasta riippumatta. Siellä voi lenkkeillä, hiihtää, marjastaa, sienestää ja ylipäänsä rentoutua. Metsän yhteydessä toimii Zip Adventure Park -kiipeily- ja seikkailupuisto. Niemeläntien varrella sijaitsee Botnia-minigolfkeskus, joka ainakin kesäisin on aktiivisessa käytössä. Kaarlentien varrella sijaitsee koirapuisto sekä nurmikenttä. Aivan Vaskiluodon pohjoisosassa sijaitsee puistomainen Top Camping -leirintäalue. Leirintäalue on aidoin rajattu ja sinne on käytössä päivämaksu, joka estää alueen vapaan käytön. Muutoin Vaskiluodon puistomaiset alueet ovat vähäisiä ja epäviihtyisiä. Meren vahva läsnäolo luo upeat puitteet veneilyharrastukselle. Venekerhot ja Vaskiluodon vierasvenesatama ovat merkittävä osa Vaskiluotoa. Saarella on myös useampi uimaranta. Lisäksi Vaskiluodossa toimii vesipuisto Tropiclandia ja sen yhteydessä hotelli Scandic Waskia.



Kuva 24. Ulkoilualueet ja urheilumahdollisuudet

2.1.7 LUONTOALUEET, KASVIT & ELIÖSTÖ

Vaskiluodon luontoarvot on selvitetty maastokaudella 2016. Silloin Vaskiluodon luontotyyppit kartoitettiin yleispiirteisesti ja pesimälinnustosta sekä liito-oravien, viitasammakoiden ja lepakoiden esiintymisestä tehtiin erillisselvitykset (Lahti & Nyman 2017). Saaren keskiosaan sijoittuu yhtenäinen melko luonnontilaisena säilynyt metsäalue, jossa risteilee polkuverkostoja ja ulkoilureittejä. Vaskiluodon alueella havaittiin viittä eri luontotyyppiä: korpea, lehtoa, lehtomais-ta kangasmetsää, tuoretta kangasmetsää sekä kuivahkoa kangasmetsää (kuva 25). Lisäksi alueella havaittiin muutama harvinainen kasvilaji. Myös useat lintulajit viihtyvät Vaskiluodossa, sillä maastokäynneillä havaittiin 72 lintulajia, joista 59 arvioidaan pesivän siellä. Osa lintula-jeista on luokiteltu uhanalaisiksi. Liito-oravia ei havaittu alueella, vaikka paikoittain ympäristö oli niille sopivaa. Lepakkohavaintoja oli alueella runsaasti. Luontoselvityksen perusteella keski-osan yhtenäinen metsäalue sekä Kuulahden rantavyöhyke ovat monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmat alueet. Selvitys osoittaa, että Vaskiluoto on luonnonoloiltaan monimuotoinen ja lajirikas. Jotta luontoarvot säilyisivät tulevaisuudessakin, tulee alueen lisärakentamiskojojen olla tarkkaan harkittuja ja perusteltuja.

Luontoarvojensa lisäksi Vaskiluodon metsällä on erityistä arvoa vaasalaisille. Vaskiluoto ja asu-minen -kyselytutkimuksen perusteella huomattavan moni piti sitä erittäin tärkeänä henkisel-le hyvinvoinnille rauhoittumis-, hengähdys-, levähdys- ja ulkoilupaikkana. (Koriseva 2018.) Kyse-lyssä tuli selvästi esille, että Vaskiluodon metsän kohtalosta oltiin huolissaan. Metsän toivottiin säilyvän luonnonmukaisena virkistys- ja urheilualueena.



■ korpi ■ lehto ■ lehtomainen kangasmetsä
 ■ tuore kangasmetsä ■ kuivahko kangasmetsä

Kuva 25. Vaskiluodon luontotyytit (kuva mukaillen Luontoselvitys – Vaskiluoto)

”Vaskiluoto on Vaasan kaupungin Keskuspuisto. Vaskiluodon sydämessä on yhtenäinen luontoalue, joka tarjoaa asukkaille hyvät mahdollisuudet rentoutua ja liikkua. Siellä viihtyvät niin vanhat, nuoret kuin lapsetkin. Liikunnan riemun lisäksi alueella tapaa rauhallisia luonnossa liikkuvia, sienestäjiä, marjastajia, lintujen katselijoita. Luontoalueena se on niin tärkeä, että Vaskiluodossa uusille alueille suunniteltu asuntorakentamisen levittäminen on todella ajattelematon ajatus!”
 Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimus (Koriseva 2018)

2.1.8 VAASAN SEUDUN SOSIOEKONOMINEN TILA & KEHITYS

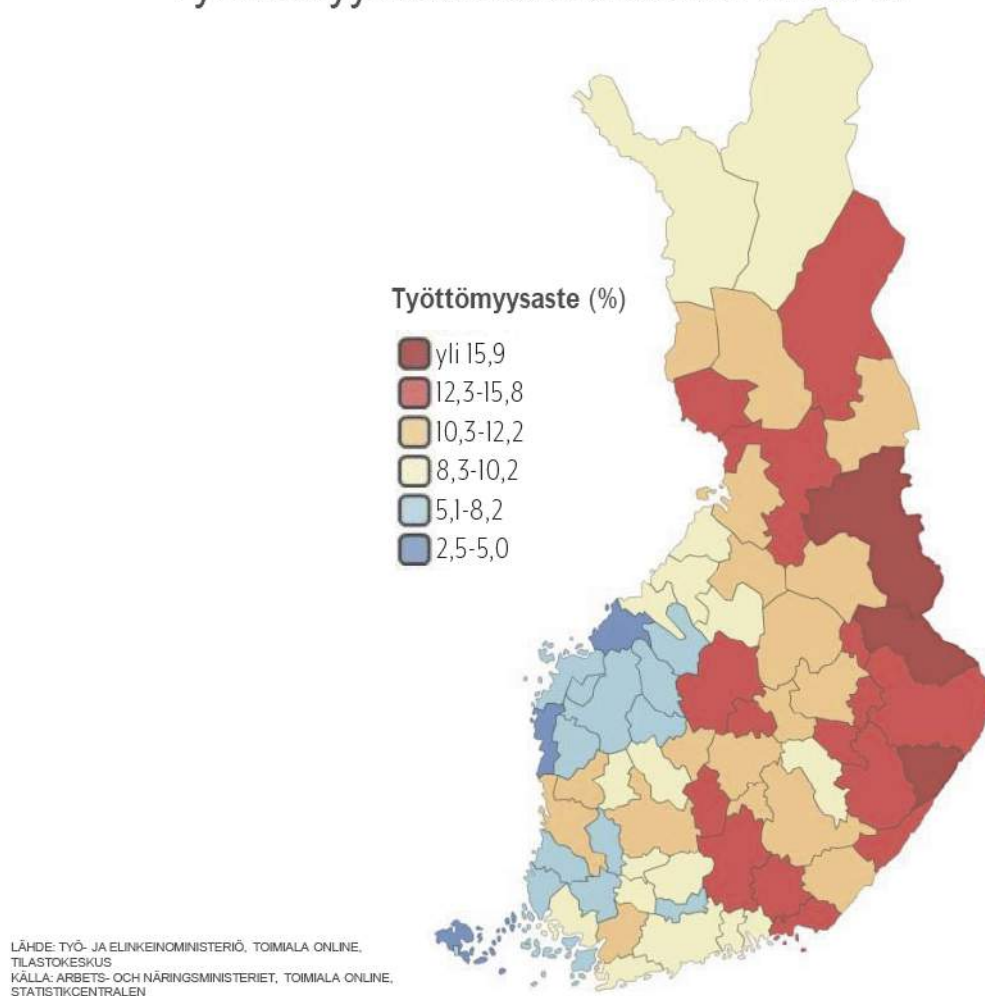
Vaasa on kasvava kaupunki. Sen väkiluku on kasvanut 2000-luvun alusta yli 6000 asukkaalla (Löytynoja 2018a, 5). Vaasan työpaikkojen määrä kasvoi vuosina 2000–2015 yli neljällä tuhannella työpaikalla ja vuoden 2015 lopussa Vaasassa on laskettu olevan yhteensä 36 638 työpaikkaa. Tällä hetkellä Vaasan työllisyystilanne on koko Suomen kärkitasoa, koska työttömyysprosentti on vain 8,9 (kuva 26). Vaasa kuuluu Suomen merkittävimpiin teollisuuskaupunkeihin energiaklusterinsa ansiosta. Kyseinen klusteri on Pohjoismaiden suurin energiateknologian keskittymä. Keskittymä tuottaa koko Suomen energiateknologiaviennistä noin 30 % ja teknologiaviennistä noin 12 %. Työpaikkojen määrä on kasvanut muun muassa energiaklusterin ansiosta viime vuosina. Myös Vaasan terveys- ja sosiaalipalveluissa, koulutuksessa sekä tukku- ja vähittäiskaupassa on erityisen suuri tarve työpaikkojen määrän kasvulle. (Saarinen 2016.)

Vaasan asuntotuotanto koostuu pääosin kerrostaloista. Niiden prosentuaalinen osuus kaikista rakennettavista asunnoista on noin 60 %. Viimeisen 30 vuoden aikana kaikkien asuntomuu-
tojen vuosituotannon keskiarvo on ollut 420 asuntoa vuodessa. (Löytynoja 2017b.) Tällä hetkellä alueen asuntojen neliöhinnat ovat alueen keskituloihin ja koko Suomen neliöhintoihin nähden alhaiset (Löytynoja 2017c, 2).

Vaasa on sijoittunut ensimmäiseksi Suomen kaupunkien vertailututkimuksessa Alueprofiilit 2016, jonka toteutti Konsulttitoimisto MDI. Tutkimuksessa vertailtiin eri kaupunkien kehitystä. Vertailu koostui kehityksen analyysistä, maa- ja seutukuntien tilastoista ja kehittämisen painopisteistä. Vaasa sai kouluarvosanan 9,6, ja julkaisu kuvailee koko Pohjanmaan maakuntaa kehityskykyiseksi alueeksi, jonka väestö elää hyvässä elinympäristössä ja on hyvinvoivaa. Verkostot ja yhteistyökyky, kansainvälisyys, maaseudun erityiskysymykset, kestävä kehitys ja yhdenvertaisuus nousevat alueen vahvuuksiksi. Vaasan monipuolinen ja vahva elinkeinorakenne ja teollisuus menestyvät hyvin ja lisäksi sen korkeakoulut tuottavat seudulle osaamista ja houkuttelevat nuoria muuttamaan alueelle. (Konsulttitoimisto MDI 2016.)

Vaasan kaupunki kehittyy ja sen tulevaisuus näyttää valoisalta. Seudun asunto- ja yritysalueet kasvavat ja logistiikkaa kehitetään niin maalla kuin myös merellä. Vaasa on jo nyt Pohjolan energiapääkaupunki, joka tuottaa alueelle myös elinvoimaa. Vaasan kaupungin strategia on kehittyä jatkuvasti parempaan ja tehokkaampaan suuntaan. Strategian tavoitteiden pääosat ovat hyvinvointi, vetovoimaisuus, vahva talous ja henkilöstön, osaamisen ja johtamisen kehittäminen. Kaupungin visio on ”Pohjolan energiapääkaupunki – virtaa hyvään elämään”, joka rakentuu viidelle paikalliselle vahvuudelle: energisyydelle, nopealiikkeisyydelle, historialle, hyvinvoinnille ja kansainvälisyydelle. (Vaasan kaupunkikehitys, 2018.)

Työttömyysaste seutukunnittain 3/2018



Kuva 26. Työttömyysaste seutukunnittain 3/2018 (Löytynoja 2018b)

2.1.9 VIIHTYISÄ YMPÄRISTÖ

Kuten kasvit ja eläimet, myös ihmiset tarvitsevat viihtyäkseen tietynlaiset ekologiset olosuhteet. Kaj Nyman on tutkinut viihtyvyyttä kirjassaan *Arkkitehtuurin kadotettu kieli* (2008). Hän käsittelee viihtyvyyttä objektivisena käsitteenä, joka on kaikille eliöille lajityypillinen ominaisuus (Nyman 2008, 277–308). Jos laji ei viihdy, se ei selviä hengissä. Ihminen on tämän suhteen epätyypillinen laji, koska se luo elinympäristöään itse. Arkkitehtuuri on ihmisen ekologiaa, ja sen laatu vaikuttaa siihen, kuinka hyvin ihminen ympäristössään viihtyy (Ibid. 277). Ihminen ei voi itse valita, millaisena hän kokee ympäristönsä, vaan ympäristökokemus on aina ruumiillinen tapahtuma, joka riippuu ympäristön fyysisestä olemuksesta. Arkkitehdeillä ja kaupunkisuunnittelijoilla on siis suuri vastuu ihmisen viihtyvyydestä.

Rakennettua ympäristöä suunnitellaan ihmisille. Tämän takia vuorovaikutteinen osallistava suunnittelu, jossa kaupunkilaiset ovat mukana vaikuttamassa suunnitteluun hankkeiden alusta lähtien, on erittäin tärkeää. "Yhteiskuntasuunnittelu parhaimmillaan on yhdyskunnan oppimisprosessi, johon yhteiskunnan jäsenet ottavat laajasti osaa – arvioiden omaa viihtymistään." (Ibid. 305). Viihtymisessä oleellista on tietoisuus siitä, että omaan viihtymiseensä voi vaikuttaa. Tämän takia Vaskiluodonkin suunnitteluprosessi aloitettiin asumismieltyymyskyselyllä ja workshop-tilaisuudella, jotta ihmisten toiveet pystyttiin huomioida jo suunnittelun alussa. Ympäristöä suunnitellaan kaikille ihmisille eikä vain arkkitehdeille. Suunnittelussa vaarana on, että arkkitehti kuvittelee omat mieltymyksensä totuudeksi ja näin ollen pakottaa arkkitehtuurinsa käyttäjät toimimaan tavalla, jota he eivät itse halua. Huonoimmillaan yhdyskuntasuunnittelu on sitä, että maanomistajat, yritykset, poliitikot, viranomaiset ja suunnittelijat tekevät päätöksiä pimennossa ja esittelevät sitten tuotoksensa peruuttamattomina päätöksinä (Ibid. 305). Artikkelissaan "Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla" (2015) Matti Kortteinen, Martti Tuominen ja Mari Vaattovaara kiteyttävät kaupunkisuunnittelun uhkakuvan:

"Tässä mielessä on syytä kantaa huolta siitä, millaisessa diskursiivisessa maailmassa yhdyskuntasuunnittelu elää: on ikään kuin se ajattelisi pystyvänsä suunnittelemaan ja rakentamaan tasapainoisia ja eläviä kaupunkiympäristöjä rajaamalla häiritsevät tekijät – mm. asukkaat toiveineen – ajattelunsa ulkopuolelle."

(Kortteinen, Tuominen, Vaattovaara 2015)

Arkkitehdin tulisi luoda ympäristöä, jota inhimillinen elämä tarvitsee. Ympäristön tulisi tukea inhimillistä lajikäyttäytymistä ja näin ollen helpottaa ihmisen olemista. Suunnittelussa ei tule antaa rahan, politiikan, tekniikan ja kiireen ohjata suunnittelua niin, että viihtyvyys jää toissijaiseksi tavoitteeksi. Arkkitehdilla on moraalinen velvoite luoda parempaa ja huolellisesti suunniteltua ympäristöä eikä alistua yhteiskunnan ja talouden luomille paineille (Nyman 2008, 289). Pitkällä aikavälillä säästäminen suunnittelussa ei ole kannattavaa, koska se vaikuttaa ihmisen viihtyvyyteen ja tätä kautta hyvinvointiin. Arkkitehdin tavoitteena tulee olla luoda ympäristöä, jossa ihmisen on hyvä olla, eli ympäristöä, jossa ihminen viihtyy.

Vuonna 2010 Suomen ympäristökeskuksen tekemästä Asukasbarometri 2010 -kyselytutkimuksesta selviää, että asuinalueilla tärkeimmät viihtyvyystekijät ovat rauhallisuus, luonnonympäristö sekä sijainti ja liikenneyhteydet. Toiseksi tärkeimmät viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät ovat palveluiden saatavuus ja harrastusmahdollisuudet. Myös ulkoilumahdollisuudet, sosiaaliset kontaktit ja turvallisuus nousevat tutkimuksessa esille. Epäviihtyvyystekijöinä pidetään liikenteen aiheuttamia häiriöitä ja ongelmia. Lisäksi sosiaaliset häiriöt, turvattomuus ja rauhattomuus koetaan viihtyvyyttä huonontavina tekijöinä. (Strandell 2010.) Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimuksessa kysyttiin, mikä asuinympäristön valinnassa on tärkeää. Esiin nousi samoja viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä, kuin Suomen ympäristökeskuksen tutkimuksestakin (taulukko 1). Tärkeimpiä asuinympäristön valintaan vaikuttavia asioita olivat merenläheisyys, turvallisuus, luonnonläheisyys ja rauhallisuus. Seuraavina vaikuttavina tekijöinä nähdään kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen hyvä verkosto sekä lyhyet etäisyydet palveluihin.



Taulukko 1. Tärkeimmät seikat asuinympäristön valinnassa (Koriseva 2018)

Roger S. Ulrich on eri tutkimusten tuloksia kokoavassa artikkelissaan "Human Responses to Vegetation & Landscape" pohtinut luonnonalueiden viihtyvyyttä ja luetellut seitsemän niiden viihtyvyyteen vaikuttavaa tekijää. Näitä seitsemää tekijää voisi mahdollisesti pitää ohjeina myös viihtyisän kaupunkitilan luomiselle. Ensimmäinen tekijä on monipuolisuus. Alueella tulisi olla riittävästi muttei liikaa erottuvia elementtejä. Toiseksi alueen rakenteessa tulisi olla painopiste, joka kuuluu rakenteeseen, mutta erottuu. Kolmanneksi alueella tulee olla syvyysvaikutelmaa. Asioiden tulee tapahtua eri etäisyyksillä, jotta alueella on mahdollista edetä. Neljänneksi alueen maanpinnan tulee olla tarpeeksi tasainen, jotta liikkuminen on vaivatonta. Viides viihtyvyyteen vaikuttava tekijä on kääntyvät näkymät, jotka tekevät alueella liikkumisesta mielenkiintoista ja tuottavat salaperäisyyden tunnetta. Alueella liikkuvalla tulee olo, että nurkan takana saattaa olla jotain mielenkiintoista ja uutta. Kuudes viihtyvyyttä lisäävä tekijä on turvallisuus. Alueella ei saa olla uhkatekijöitä havaittavissa tai niiden pitää olla vähäisiä. Seitsemäs viihtyvyyteen vaikuttava tekijä on vesi ja kasvillisuus. Alueet, joissa on vesielementti läsnä, koetaan viihtyisämpiä, kuin ne alueet, joilta se puuttuu. Lisäksi kasvillisuus on mahdollisesti suurin yksittäinen stressiä ja ahdistusta lievittävä tekijä. (Ulrich 1985.) Puut ja muu kasvillisuus ovat yhteydessä suoraan ihmisen terveyteen ja sitä kautta kasvillisuuden lisäämisellä voi olla myös ekonomisia hyötyjä.

Tanskalainen arkkitehti Jan Gehl pohtii kirjassaan *Life Between Buildings* (1987) viihtyvyyttä kaupunkisuunnittelun keinoin. Kirjansa nimen mukaisesti hän keskittyy pohtimaan elämää rakennusten välissä, joka on merkittävä viihtyvyyden tekijä kaupungeissa. Hänen mukaansa ihmiset ovat ihmiselle suurin mielenkiinnon kohde ja jopa vain ihmisten näkeminen tai kuuleminen on palkitsevampaa kuin muut julkisten paikkojen tarjoamat viihdykkeet (Ibid. 31).

Gehl jakaa kaupunkitilassa ilmenevät toimet kolmeen ryhmään: välttämättömät toimet, vapaaehtoiset toimet ja sosiaaliset toimet (Ibid. 13). Kaupunkitilan laatu ei vaikuta välttämättömien toimien esiintymiseen, koska ne ovat välttämättömiä, eivätkä riipu kaupunkitilasta. Sen sijaan vapaaehtoisia toimia tehdään laadukkaassa kaupunkitilassa huomattavasti enemmän, koska laadukas kaupunkitila kannustaa ja inspiroi ihmisiä jäämään pidemmäksi ajaksi ulos. Toisin sanoen, jos ihminen viihtyy kaupunkitilassa, ei hänellä ole kiire kotiin, vaan hän jää esimerkiksi mukavalle puiston penkille jäätelölle seuraamaan hetkeksi maailman menoa. Myös sosiaalisten toimien määrä kasvaa jonkin verran laadukkaassa ympäristössä, verrattaessa huonolaatuiseen kaupunkitilaan.

Gehl jakaa ihmisten sosiaaliset kontaktit korkean intensiteetin ja matalan intensiteetin sosiaalisiin kontakteihin. Korkean intensiteetin sosiaaliset kontaktit tarkoittavat läheisiä ystäviä ja matalan intensiteetin kontaktit passiivisia kontakteja, esimerkiksi tuntemattomien ihmisten näkemistä ja kuulemistä. Ihminen tarvitsee ihmiskontakteja ja hyvä kaupunkitila luo puitteet

näille matalan intensiteetin ihmiskontakteille. Matalan intensiteetin sosiaaliset kontaktit ovat erityisen tärkeitä, koska ne antavat mahdollisuuden olla kontaktissa toisiin rennosti – tavalla, joka ei vaadi itseltä mitään (Ibid.19). Kaupunkitilaa tulisi siis suunnitella niin, että siellä olisi tiloja, joiden olosuhteet ja dimensiot olisivat suotuisia ihmisten oleskelulle ja aktiviteeteille. Laajat alueet, joissa ei tapahdu mitään, eivät houkuttele ihmisiä paikalle. Kaupunkitilassa tulisi siis olla riittävästi paikkoja, joissa ihminen voi kulkea, oleskella ja nähdä toisia ihmisiä. Tällaisia paikkoja ovat julkisilla alueilla muun muassa aukiot ja puistot, joihin tulisi suunnitella riittävästi penkkejä ja istumapaikkoja, jotka mahdollistavat paikalleen pysähtymisen. Puolijulkisia oleskelupaikkoja ovat muun muassa sisäpihat ja talojen tielle päin suuntautuvat etupihat. Esimerkiksi korttelin yhteispihalla grillailu ja muutaman kymmenen metrin kävely yhteisparkkipaikalle mahdollistavat enemmän ihmiskontakteja, kuin rajatulla omalla pihalla oleskelu tai suoraan autotallista liikkeelle lähteminen.

Autot nähdään yleisestikin viihtyvyyttä heikentävänä elementtinä. Autoista lähtevät saasteet ja meluhaitat tuodaan useimmiten esille, mutta kaupungin tiiveyden pilaaminen on yksi tärkeimmistä autojen aiheuttamista ongelmista. Liian väljästi suunnitellut kaupungit pilaavat ihmisen mittakaavaa ja tilantuntua.

"Cars were never necessary in cities, and in many respects they worked against the fundamental purpose of cities: to bring many people together in a space where social, cultural and economic synergies could develop. Because cars require so much space for movement and parking, they work against this objective — they cause cities to expand in order to provide the land cars need. Removing cars from cities would help to improve the quality of urban life.-- The car century was a seductive mistake. It's time to move on."
(Crawford, 2016)

On kuitenkin melko mahdotonta ajatella, että autojen käyttö loppuisi kokonaan. Tulevaisuudessa voisi miettiä uudenlaisia ratkaisuja korvaamaan yksityisautoilua. Esimerkiksi yhteiskäyttöisiä kortteliautoja tai applikaatiolla tilattavia itseajavia robottiautoja voisi kehittää tulevaisuuden vaihtoehtoiksi. Tämä voisi vähentää ainakin parkkipaikkojen tarvetta. Pyörätieverkostojen kehittäminen voisi yleistää pyöräilykulttuuria Suomessa. Myös julkisen liikenteen verkostoja tulisi parantaa, sillä mitä kattavampi, helpompi ja edullisempi joukkoliikenne ja mitä paremmat kevyen liikenteen reitit ovat, sitä vähemmän yksityisautoilulle on tarvetta. Lisäksi kävely ja pyöräily toimivat hyvänä hyötyliikuntana, ja joukkoliikenteen käyttö mahdollistaa matalan intensiteetin sosiaalisia kontakteja.

2.2 OSALLISTAVA SUUNNITTELU

Vaskiluoto on ideaali suunnitteluprojekti hyödyntää osallistavaa suunnittelua, koska alue jakaa vahvasti mielipiteitä. Osallistavan suunnittelun avulla voidaan parantaa ihmisten ymmärrystä suunnitteluprosessista ja lisätä heidän tunnettaan vaikutusvallasta suunnitteluprosessin alusta asti ja näin ollen vähentää konflikteja ja negatiivisia tunnetiloja suunnittelun aikana. Usein ihmisen mielipide asiasta on hyväksyvämpi ja positiivisempi, jos hän on itse saanut olla mukana vaikuttamassa siihen. Vaskiluodon suunnittelu alkoi Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimuksella ja sen jälkeen VASKILUOTO WORKSHOP -yleisötapahtumalla, joten vaasalaisten mielipiteitä Vaskiluodon kehityksestä kuultiin laajasti aivan suunnittelun alkuvaiheessa. Tämä mahdollisti niiden kattavan huomioinnin suunnitelmassa.



Kuva 27. VASKILUOTO WORKSHOP-esityksen kansilehti

Vaskiluodon suunnittelu alkaa asukaskyselyllä: Vastaamalla voit olla mukana luomassa parempaa ympäristöä



Vaskiluodon asukkailla kysellään asumismielityksiä ja -tarpeita. KUVA: VAASAN KAUPUNKI/ MIKAEL MATIKAINEN

Vaskiluodon kehittäminen alkaa tänä vuonna osayleiskaavalla.

Aiheesta on avattu asukaskysely, johon voi vastata osoitteessa vaasa.fi/kysely.

Kyselyllä selvitetään asumismielityksiä ja -tarpeita Vaskiluodon alueella. Kysely on avoinna 31.1. saakka.

Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtipiskelija Mimmi Koriseva käyttää tuloksia diplomityössään Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa.

– Kyselyn vastaukset ja diplomityö antavat kaavoitukselle tietoa alueen kehittämistä varten, kertoo kaavoitusarkkitehti Emma Pitkäjärvi.

Yhteystietonsa kyselyn lopussa jättäneille lähetetään kutsu keväällä järjestettävään VASKILUOTO WORKSHOP -tilaisuuteen.

Yhteystietojen jättäminen ei vielä velvoita osallistumaan tilaisuuteen, mutta tarjoaa siihen mahdollisuuden.

Vastaamalla kyselyyn voit vaikuttaa Vaasan ja erityisesti Vaskiluodon aluekehitykseen ja olla mukana luomassa parempaa ympäristöä, Vaasan kaupungilta muistutetaan.

Kuva 28. Pohjalainen 22.1.2018 (www.pohjalainen.fi)

2.2.1 KYSELYTUTKIMUS

Loin Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimuksen kartoittamaan vaasalaisen mielipiteitä Vaskiluodon kehitystä kohtaan. Jaoin kyselytutkimuksen kahteen pääosaan, kysymyksiin unelma-asumisesta ja kysymyksiin Vaskiluodosta. Unelma-asumisosuus pyrki selvittämään, miten ihmiset haluaisivat asua tulevaisuudessa ja millaisia asuntoja Vaskiluotoon kannattaa suunnitella. Toinen osio keskittyi kartoittamaan mielipiteitä Vaskiluodosta ja siitä, miten sitä tulisi kehittää, mitä siellä pitäisi säilyttää ja mitä uutta sinne kaivataan. Muotoilin kyselyn niin, että tutkimustuloksia analysoitaessa pystyttiin erottamaan Vaskiluodossa asuvat muista vaasalaisista ja havaitsemaan, onko ryhmien mieltymysten välillä eroavaisuuksia.

Kyselylomakkeessa oli sekä kvantitatiivisia, että kvalitatiivisia ominaisuuksia. Suurin osuus kyselystä oli kvantitatiivinen ja koostui suljetuista kysymyksistä, joilla saatiin vastauksia kysymyksiin ”mikä? missä? paljonko?”. Melkein kaikissa kysymyksissä oli kuitenkin mahdollista vastata myös kohta ”muu, mikä?”, joka jätti vastaajalle mahdollisuuden laajempaan asian laadulliseen tarkasteluun ja perusteluun. Kyselyn kvalitatiivinen avoimista kysymyksistä koostuva osuus oli paljon pienempi kuin suljettujen kysymysten osuus, jonka oli tarkoitus nopeuttaa kyselyyn vastaamista. Avoimet, kvalitatiiviset kysymykset, vastasivat kysymyksiin ”miksi? miten? ja millainen?”. Nämä laadulliset kysymykset osoittautuivat erittäin hyödyllisiksi, koska ne antoivat korvaamattonta tietoa mielipiteistä ja arvoista Vaskiluotoa ja sen kehittämistä kohtaan.

Kyselyllä oli tarkoitus antaa mahdollisuus matalan kynnyksen vaikuttamiseen. On selvää, että workshop-tilaisuuteen osallistumiseen on korkeampi kynnys kuin nettikyselyyn vastaamiseen. Tarkoitus oli kartoittaa mielipiteitä mahdollisimman laajasti erilaisilta ihmisiltä, eikä vain kaupunkisuunnittelusta enemmän kiinnostuneilta tai alalla toimivilta.

Kysely onnistui hyvin. Ensin kyselyä mainostettiin vaasalaisissa Facebook-ryhmissä, mutta vasta kun kyselystä tehtiin tiedote e-pressi-palveluun, jonka ansiosta paikallislehdet *Pohjalainen* ja *Vasabladet* tekivät kyselystä jutun, vastauksia alkoi sadella. Kyselytutkimus oli vastattavissa noin kaksi viikkoa ja vastaaminen kesti keskimäärin noin 10–15 minuuttia. Kysely keräsi yli 700 vastaajaa, mikä on noin prosentti vaasalaisista. 16 % vastaajista asui Vaskiluodossa, eli reilu kolmannes koko saaren asukkaista vastasi kyselyyn. 73 % vastaajista asui muualla Vaasassa ja loput 11 % kyselyyn vastanneista asui Vaasan ulkopuolella. Vastaajien sukupuolijakauma oli suhteellisen tasainen ja ikäjakauma laaja; nuorin vastaaja oli 16-vuotias ja iäkkäin vastaaja 87 vuotta.

Vaskiluoto ja asuminen -kysely oli erittäin onnistunut myös diplomityön kannalta, koska se onnistui keräämään arvokasta tietoa, mielipiteitä ja asenteita analysoitavaan muotoon. Kyselystä saatu tieto on huomattavan arvokasta juuri siksi, että se paljastaa paikallisen väestön mielipiteitä ja arvoja, joita ei voi löytää teoriakirjallisuudesta tai aiemmista Vaskiluotoa käsittelevistä teoksista. Ihmisten omat kokemukset alueesta, siellä elämisestä ja heidän tunnesiteensä Vaskiluotoon ja sen eri alueisiin kertovat valtavasti.

Kyselyn asumismielitymyksiä kartoittavassa osiossa pyrittiin jakamaan kysymykset vielä kahteen osaan; ”haaveisiin” ja ”todennäköiseen tulevaisuuteen”. Ammatillisesti oli kiinnostavaa nähdä, miten erilaisia vastauksia nämä kaksi kysymysasettelua saivat aikaan. Tältä osin kysely ei kuitenkaan onnistunut niin hyvin, koska vastausten virhemarginaali oli melko suuri. Epäonnistuminen johtui pääosin vastaajien näppäilyvirheistä ja siitä, että kysymysten tarkoituksena jäi vastaajille epäselväksi.

Vaskiluotoon keskittyvä kysymysosoio osoittautui hyödyllisemmäksi. Tieto toiveista ja tarpeista alueella asuvilta ja sinne muuttamisesta kiinnostuneilta auttaa suunnittelijaa tekemään käyttäjälähtöisiä ratkaisuja. Tällaiset kyselytutkimukset ja workshop-iltamat edesauttavat paikallisten asukkaiden ja suunnittelijan yhteisymmärrystä ja herättävät luottamusta suunnitteluprosessin aikana.

”Vaskiluoto merkitsee minulle aluetta jossa asun. Aluetta joka on sopivalla etäisyydellä keskustasta. Aluetta joka on turvallinen rauhallinen ja luonnonmukainen. Aluetta jota ei ole pilattu alueelle sopimattomalla täydennysrakentamisella. Aluetta jossa on potentiaalia mutta jonka joku junantuoma vaasalaista elämänmenoa ymmärtämätön voi helposti pilata vääränlaisella kaavoituksella. Kehitys kehittyy ja menneeseen ei tule jäädä väen vängällä - mutta mahdollista vähäjärkistä suunnittelua tulee ohjata ja opastaa alueen arvon mukaiseen suuntaan.”

Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimus (Koriseva 2018)

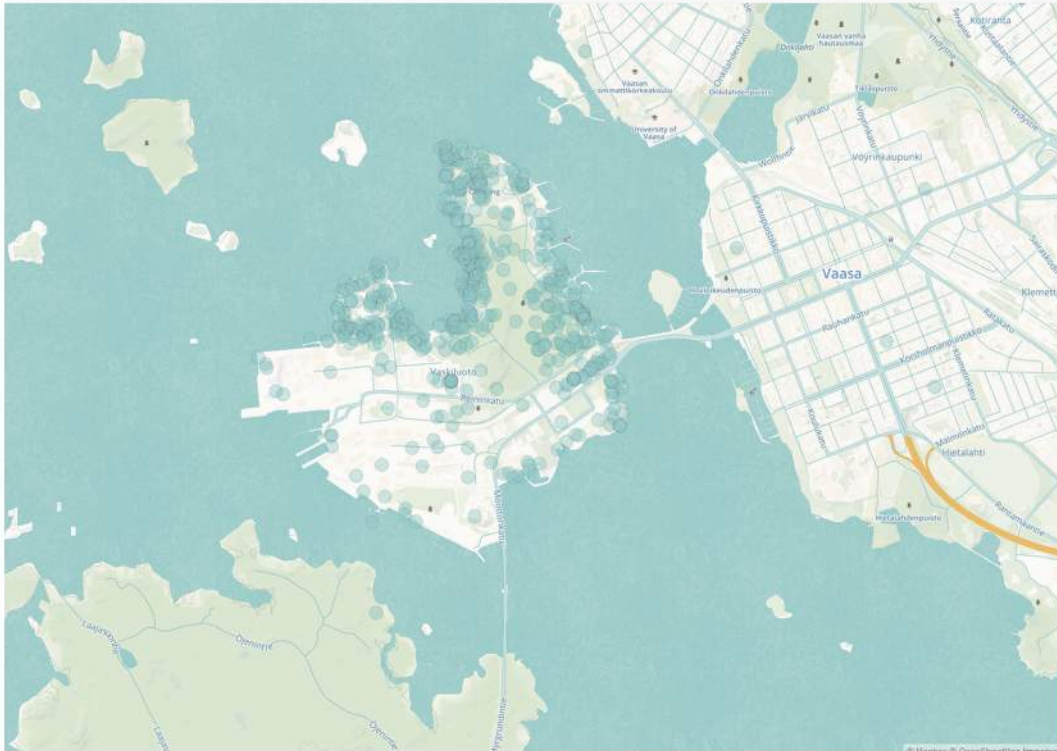
64 % kyselyyn vastanneista oli kiinnostuneita asumaan Vaskiluodossa. Kiinnostavaksi asuinalueeksi Vaskiluodon tekee merenläheisyys, kaupungin keskustan läheisyys, luonto ja se, että alueella nähdään paljon potentiaalia rakentamiselle. Vaskiluodossa tällä hetkellä asuneista kukaan ei halunnut muuttaa pois, koska he arvostivat muun muassa alueen luontoa, merenläheisyyttä ja sijaintia kaupungin keskustan lähellä. Suurimmat syyt, miksi Vaskiluotoon ei haluttu muuttaa olivat tyytyväisyys nykyiseen asuinpaikkaan, teollisuusmiljöömäisyys, palveluiden puute ja liian pitkä etäisyys keskustaan. Yksi iso syy oli myös se, että alueelle ei haluttu lisää rakentamista, vaan sen toivottiin säilyvän luonnontilaisena ulkoilu- ja virkistysalueena.



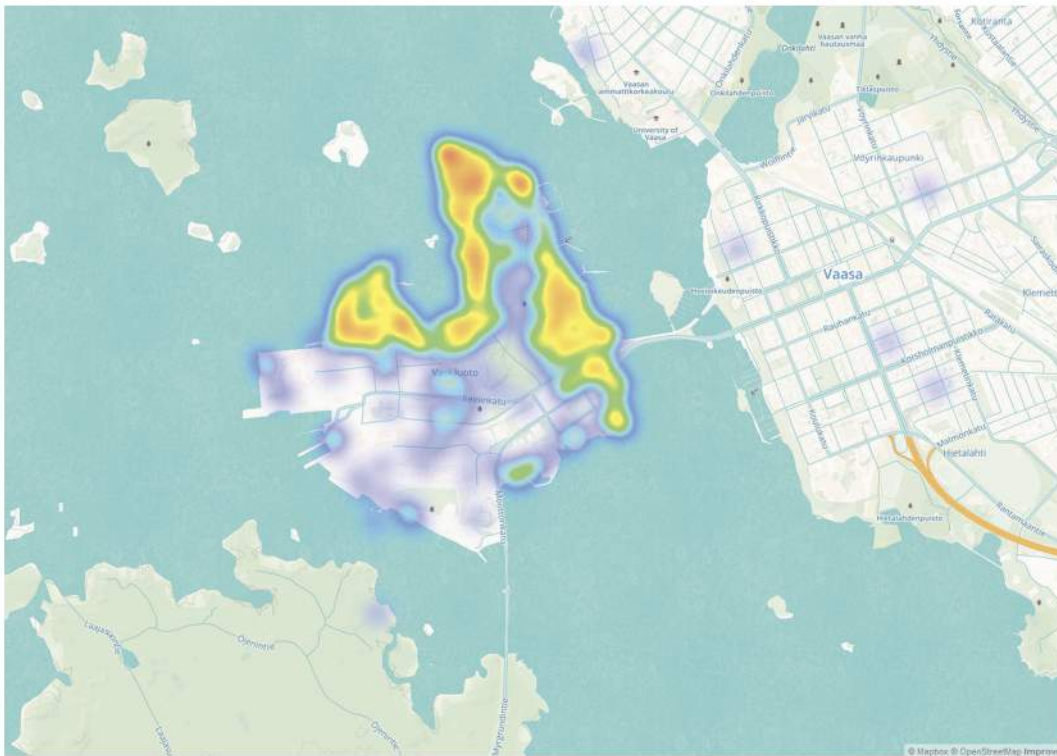
Kuva 29. Asuntorakentamiseen sopiva paikka (Koriseva 2018)



Kuva 30. Asuntorakentamiseen sopimaton paikka (Koriseva 2018)



Kuva 31. Paras asuinpaikka (Koriseva 2018)



Kuva 32. Paras asuinpaikka (Koriseva 2018)

"Ett naturskönt område havsnära men även nära centrum. Förbinds med staden genom Sandö. Bör urbaniseras, men modernt. Inte höga mammuthus med sterila omgivningar utan natursköna, färggranna och mysiga småhusområden/radhusområden med gemensamma utrymmen/gårdar och gemensamma möjligheter till service. Äldre och yngre, studerande och bofasta, familjer och ensamma. Alla skulle kunna bo tillsammans utan "etikett" på vad du är."

(vapaa käännös: "Luonnonkaunis alue lähellä merta, mutta kuitenkin lähellä keskustaa. Hietasaari yhdistää alueen kaupunkiin. Pitäisi tehdä urbaanimmaksi, mutta modernilla tavalla. Ei korkeita mammuttitaloja steriilissä ympäristössä, vaan luonnonkauniita, värikkäitä ja viihtyisiä pientaloalueita/rivitaloalueita, joilla on yhteispihoja ja tasapuoliset mahdollisuudet palveluihin. Vanhoja ja nuoria, opiskelijoita ja vakituisia asukkaita, perheitä ja yksinasuvia. Kaikki voisivat asua yhdessä ilman "leimaa" siitä, minkälainen olet")

"Elämäntapaa meren ja ystävien, tuttujen ihmisten seurassa kalastellen ja luonnosta nauttien."

"Boheemi, hauska ja yhteisöllinen asuinympäristö jossa kaikki tuntevat toisensa. Erityisesti vanha sokeritehtaan ympäristö on miljöönä ainutlaatuinen ja tulisi säilyttää."

"Asunut Vaskiluodossa 50 v Pidetään paikka tällöisenä kun se on nyt."

"-- Minua miellyttää se yhteisöllisyys joka vanhalla Sokerin asuinalueella edelleen vallitsee vaikka väki on tehtaan toiminnan ajoilta lähes täysin muuttunut. Alueella sekoittuvat sopuisasti myös molemmat kieliryhmät.--"

Erittäin mielenkiintoiseksi nousi kysymys "Mitä Vaskiluoto merkitsee sinulle". Kysymyksen vastauksia analysoitaessa nousi selkeästi esille neljä erilaista mielipideryhmää: "Vain osin hyödynnetty helmi", "Ankea paikka", "Kaupungin keuhkot" ja "Muistojen Vaskiluoto".

Ensimmäisessä, "Vain osin hyödynnetty helmi" -ryhmässä Vaskiluoto merkitsi keskustan läheisyydessä sijaitsevaa monipuolista ja kaunista merenläheistä aluetta, jolla on valtavasti kehityspotentiaalia. Ryhmän mielestä Vaskiluotoon tulisi suunnitella palveluita ja asuntorakentamista, joka voisi olla myös korkeaa rakentamista. Alueen matkailu- ja turistitoimintaa pitäisi kehittää ja Vaskiluodolla tulisi olla selkeä identiteetti ottaessaan vastaan Vaasaan meriteitä saapuvat ihmiset.

"Kaunis monien käyttämättömien mahdollisuuksien saari"

"Hiomaton timantti"

"Vaasan piilotettu helmi"

"Kaipaamme ehdottomasti jotain uutta, mikä herättää paikan eloon!"

Toinen eli "Ankea paikka" -ryhmä piti Vaskiluotoa tylsänä ja elottomana teollisuusmiljöönä, joka antaa huonon ensivaikutelman Vaasaan saapuville matkustajille. Alue toimii osalle vain läpikulkupaikkana ja alueella kaahailevat autot nähdään ongelmana. Ryhmää mietitytti, miten alue on edes päästetty tällaiseen tilaan.

"Tällä hetkellä Vaskiluodolla ei ole juurikaan käyttöä. Entinen rockperryn ja wasalandian alue sekä fenno häpäisevät alueen! Miksi kaupunki ei velvoita rakennusten omistajia myös satama-alueella huolehtimaan taloista. Yleisilme Vaasaan laivalla saapuville on kauhea!! Vaskiluodon tulisi olla Vaasan helmi ja kaupungin käyntikortti—"

"Vaskiluoto on minulle tällä hetkellä etäinen ja ränsistynyt teollisuusnurkkaus"

Kolmas ryhmä eli ”Kaupungin keuhkot” näki Vaskiluodon merenläheisenä ja luonnontilaisena paikkana, jossa voi ulkoilla, urheilla ja virkistäytyä. Metsä, pururata ja erilaiset harrastemahdollisuudet olivat ryhmäläisille tärkeitä. Ryhmä oli huolissaan Vaskiluodon kehityksen tuhoavan alueen luonnon monimuotoisuuden, metsän ja ulkoilumahdollisuudet.

”Luontoalueena se on niin tärkeä, että Vaskiluodossa uusille alueille suunniteltu asuntorakentamisen levittäminen on todella ajattelematon ajatus!”

”Linnut, lenkkipolku, vihreys, vuodenaikojen mukaan muuttuva maisema!”

Viimeiselle, ”Muistojen Vaskiluoto” -ryhmälle Vaskiluoto merkitsi nykyistä tai entistä kotia tai lapsuuden kesäviettopaikkaa. Ryhmäläisille omalla historialla sekä muistoilla oli painoarvoa. Ryhmäläiset kertoivat, että ennen Vaskiluoto oli ihanteellinen, yhteisöllinen ja eloisa paikka.

”Nuoruuteni paratiisi. Turvallinen, yhteisöllinen ja luonnonläheinen kasvupaikka jonka on annettu ränsistyä. Haaveissa voisin asua vielä sokerin alueella, mutta kaikki palvelut puuttuvat eikä joukkoliikennettä enää ole.”





2.2.2 VASKILUOTO WORKSHOP

Suunnittelemallani ja ohjaamallani VASKILUOTO WORKSHOP -yleisötapauhtumalla oli tarkoitus syventää osallistavan suunnittelun vaihetta ja antaa ihmisille mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille henkilökohtaisesti ja suullisesti. Lisäksi tapahtumalla pyrittiin osoittamaan vaasalaisille, että mielipiteitä on monia ja että kaupunkisuunnittelu on eräänlaista kompromissien tekemistä. Tällöin poistetaan tunnetta siitä, että ”kansa haluaa jotain ja päättäjät tekevät päinvastaista”, koska selviää, että ihmisten keskuudessa on suuriakin mielipide-eroja. VASKILUOTO WORKSHOP -iltaman tavoitteena oli siis antaa ihmisille vaikutusmahdollisuus ja synnyttää rankentavaa ja kompromissihenkistä keskustelua.

Vaskiluoto ja asuminen -kyselyssä kiinnostuksensa ilmaisseille 134 henkilölle lähetettiin VASKILUOTO WORKSHOP -kutsu sähköpostilla tai kirjeitse, sekä muistutusviesti kaksi päivää ennen tapahtumaa. Lisäksi tapahtumasta tehtiin tiedote, joka jaettiin e-pressi-palvelun kautta. Tämä johti siihen, että tapahtumaa mainostettiin Vaasan kaupungin nettisivuilla (www.vaasa.fi), Twitterissä sekä Facebookissa ja muun muassa paikallislehdet *Vasabladet* sekä *Pohjalainen* tekivät kumpikin aiheesta lehtijutun, jossa mainostivat tapahtumaa. Jutut julkaistiin sekä netissä että lehtien painoversioissa (kuvat 33-35). Tapahtumaan ei tarvinnut ilmoittautua etukäteen ja myös lapset olivat tervetulleita. Ajankohdaksi valikoitui keskiviikkoilta 28.3.2018. Tapahtumaan saapui noin 60 vierasta, joiden summittaisesti arvioitu keski-ikä oli noin 50 vuotta.



Väestöluodossa on mahdollisuuksia kaikilla mielin. Tämä itäna vaasalaisilla on mahdollisuus kertoa mielipiteensä, miten suuntaan maamme Vastaludosta tulisi kehittää. Voisiko esimerkiksi kovan etualla olevaa sokeitehtaan aluetta kehittää? Eeva-Jaakko ja Veli.

Millaista rakentamista merelliseen Vaskiluotoon?

Vaskikuoto ja asuminen -kyselyyn tuli yli 800 vastausta. Keskustelu asumisesta Vaskiluodossa jatkuu tänä iltana pöytäkirjaston Draama-salissa.

Anne Laurila

Paikolliseen rapistuva Wavalahti, vielä turkeammassa kunnossa oleva hotelli Fennon ahu, uunasekättäminen, teollisuuden ja maan yritystoiminnan vaatimukset.

Tänä iltana vatsataiset päättyivät voimomaan vatsataisten suuren kiertämisestä nimenomaan avaimen ja köykulmasta.

rustaloja? Voisiko entisen maan-
tehtaan aluetta kehittää asumiseen

entistä enemmän? Paljonko usua
kanta Veskikulttuuriin vielä tulla?

”Meillä ei ole mitään ennalta lukkoon lyötyjä tavoitteita, mitä Vaskiluodon osayleiskaavassa pitäisi olla.

Rajni Korthalaakko
Helsingin kaupungin kirjastojohtaja

[illegible]

Vuonna 2014 korkein hallinto-oikeus vahvisti Vaasan yleiskaavan, mutta jätti siitä valitusten jälkeen pois tiettyjä osia, muun muassa Niemeläntien alueen Vaskiluodon-
Nyt kaupunki aikoo laittaa osu-
huodon osayleiskaavaa pitävä olla
Keskiviikkipöytälaulu lausumme kuul-
la vaasalaisien tiedustelija esimer-
kiksi siitä, millaista rakentamista
Vaskiluodon sopii parhaiten, sa-
noo Vaasan kaupungin kaavoitus-
johtaja Päivi Korkealahti.

Maasatisten mielipidettä on tiedusteltu jo kaupungin verkkosivulla, jossa oli tehnyt kyselyn Vaskilinnasta asuminen. Vastusta

Toteutumattomien toiveiden Vaskiluoto

Kommentari

Läheskään kaikki toiveet eivät ole toteutuneet.

Vaasan kaupungin järjesti Va-
kluodon asemakaavakilpailun
vuonna 1903. Tuohon aikaan ka-
voituskilpailut olivat mutta So-
messä. Ensimmäinen sija jaettiin
mutta kumpikaan ehdotus ei he-
vartunut toteutettavaksi sellais-
naan.

Molemmassa ehdotuksessa on Vasikhuolteen suunniteltu omakirkko. Toisessa oli lisäksi suunniteltu museo nykyisen vierasvenesataman buutteille. Toisessa ehdotuksessa samalle paikalle on piirretty sairaala ja nykyisen Troppiländian päälle velodromi. Keltaisen pyöräilyrata.

Parhaiden kilpailuehdotusten pohjalta läänimarkkitehtä A.W.Stenfors ja kaupungintoinenööri K.A.Lassenius laativat Vaskiluodon kaavan, joka vahvistettiin vuonna 1918. Tässä kutsutaan

Sinä Tropiclandian paikalle oli pöyrretty kokonainen huvilakatu, isoja merenrantatontteja omakotitaloille.

Huvilakaupunkia ei tullut, mutta viisi harvilaa sitrettiin osina Terijoelta Karjalankannakselta Vaasiliuotoon 1920-luvulla.

1960-luvulla oli ilmassa radikaali ajatus: Vaskiluotoon suurmittain autotehdasta.

Vaasan yleiskuavassa 2030 esitetään rakennettavaksi tekosaar Tropiclandian edustalle.

Huvilalcaupunkia ei tullut, mutta viisi huvilaa siirrettiin osina Terijoelta Karjalankannakselta Vaskiluotoon 1920-luvulla.

miteltiin kerrostalokäyttöä.

Tekoaarlikkaan ei toteutetu, sillä korkein hallinto-oikeus oli sitä mieltä, että se oli suunniteltu liian lähelle Vaasilihauden öljysataman, jossa on lupa varastoida suurennettomuiden väärän aiheuttavien myrkyllisiä kemikaaleja.

Vuosi sitten uutisoitiin, että vasalainen gräditäji yhteistyökumppaneineen suunnittelee monipuolista toimintapainoa Wasalandian paikalle.

Nyt näyttää siltä, että tämä hanke on kaatumassa sopimusneuvotteluihin ja rahan liitryviin erimielisyyksiin.

Vaasalaiset saavat tänä iltana esitellä omia Vaskiluoto-toiveitaan kaavoituksen järjestämässä yleisötilaisuudessa.

Saa nähdä, mitkä niistä päätyvät lopulta Vaskiluodon osayleiskaavaan ja myöhemmin asema-

Ehkä 20 vuoden päästä kirjoitetaan samanlainen juttu kuin tämä, ja lisätään vain loppuun uusinut toteutumattomat suunnitelmat.

Anne Laurila
@n-medical

Anne Laurila
anne.laurila@utu.fi

suuden ja botellin toiveet, laette-
lee Korkivalaakso.

Vaikka osayletkäsivissä voidaan lueda Vankiluotoon esimerkiksi un-

Esimerkiksi matkustaja- ja rahti-
saturaa sekä Sundomint sillan ku-
peessa olevaa öljysaturaa ei olla
siirtämässä yhtään mihinkään.

Turvallisuus- ja kemikaaliviran-
to Tukesin mukaan öljysatamassa
on kemiallisen suuronnettomuu-
den mahdollisuus. Siksi öljysata-
man ympärille on jätettävä varo-
alue, joka on laeuvuudessa määti-

Kuitta esimerkiksi vanhan so-
sechiteaan alue on yleiskäytös-
sä merkitty nyt palvelujen alueek-
si, ja siellä on pieniä yrityksiä. Se
on upea alue, jossa on potentiaalia.
Toteaisin, että niin freeno ympä-
ristä voitaisiin hyödyntää parem-
min, mielestäni Ruuskaankin.

Tiedote · 23.3.2018 - 10:42

Vaskiluodon yleisötilaisuudessa ideoidaan yhdessä alueen tulevaisuutta



Vaasan kaupungin tekninen toimi järjestää yleisölle avoimen VASKILUOTO WORKSHOP -illan keskiviikkona 28.3.2018 klo 18-20 Vaasan pääkirjaston Draama-salissa. Tapahtumassa työstetään yhdessä visioita siitä, millaiseen suuntaan Vaskiluodon tulisi kehittyä ja millaista rakentamista alueelle sopisi parhaiten. Tapahtumassa esitellään myös Vaskiluoto ja asuminen -kyselyn tulokset.

Tilaisuus on vapaamuotoinen ja siihen ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Kaikki aiheesta kiinnostuneet, niin aikuiset kuin lapsetkin, ovat tervetulleita mukaan keskustelemaan ja ideoimaan. Tapahtumassa on kahvitarjoilu.

– Toivon ihmisten rohkeasti osallistuvan VASKILUOTO WORKSHOP -iltaan! Tilaisuuden on tarkoitus olla rento ja hyväksyvä, jotta kaikki pystyvät tuomaan mielipiteensä esille, kertoo arkkitehtiopiskelija **Mimmi Koriseva** Tampereen teknillisestä yliopistosta.

Yleisötaphtuma liittyy Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa -diplomityöhön, jonka Koriseva toteuttaa yhteistyössä Vaasan kaupungin kanssa. Diplomityö toimii selvityksenä uutta osayleiskaavaa varten. Työpajasta saatavaa aineistoa tullaan hyödyntämään diplomityössä sekä Vaskiluodon uuden osayleiskaavan tavoiteasettelussa.

Osallistavalle kaupunkisuunnittelulle on kysyntää

Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa -diplomityö koostuu kahdesta pääosasta eli analyysistä ja suunnitteluosiosta. Analyysiosassa isoksi teemaksi on otettu osallistava suunnittelu. Osallistavaa suunnittelua on toteutettu VASKILUOTO WORKSHOP -illan lisäksi [asukaskyselyllä](#).

– Arkkitehtuuria ja kaupunkisuunnittelua tehdään juurikin ihmisille, joten on hienoa, että tällaista osallistavaa suunnittelua kehitetään, jotta ihmiset voivat helpommin vaikuttaa ja saada äänensä kuuluville, Koriseva pohtii.

VASKILUOTO WORKSHOP -illassa esitellään myös Vaskiluoto ja asuminen -kyselyn tulokset. Kyselyllä selvitettiin asumismieltymyksiä ja -tarpeita Vaskiluodon alueella. Kysely oli avoinna verkossa noin 2 viikkoa tammikuussa 2018, jonka aikana kyselyyn saatiin yli 700 vastausta. Vastaajat olivat 16-87-vuotiaita ja vastauksia saatiin tasaisesti eri ikä- ja sukupuoliryhmistä.

Kyselyn perusteella ihmisten asenteet Vaskiluotoa ja sen kehitystä kohtaan jakaantuivat selkeästi muutamaan eri ryhmään.

– Upeaa, että kyselyyn vastasi niin moni ja toivonkin samanlaista menestystä VASKILUOTO WORKSHOP -illalle. On mielenkiintoista kuulla, millaista keskustelua syntyy ihmisten välillä, joilla on eriävä mielipide. Aihe herätti laajaa kiinnostusta ja osoitti, että kaupunkisuunnittelussa on tilaa osallistavalle suunnittelulle jatkossakin, Koriseva kertoo.

Asukaskyselystä ja työpajasta saatuja tietoja käytetään diplomityön suunnitteluosuuden perustana. Suunnitteluosuudessa tutkitaan Vaskiluodon mahdollisuuksia asuntorakentamisen näkökulmasta.

Aiheeseen liittyvät asiasanat:

[vaskiluoto](#) [kaavoitus](#) [tapahtuma](#)

Kuva 34. VASKILUOTO WORKSHOP -tiedote Vaasan kaupungin sivuilla (www.vaasa.fi)

Vasa stad vill höra åsikter om Vasklot

I morgon ordnar Vasa stad en workshop för allmänheten om Vasklots framtid. Då presenteras också resultaten från en invånarenkät som gjordes i januari.

VASA. Det är stadens tekniska sektor som vill ha hjälp av Vasaborna att fundera på i vilken riktning Vasklot bör utvecklas och hurdan byggnad som vore lämpligast på området. Det som kommer fram under onsdagens workshop ska användas när man ställer upp målen för Vasklots nya delgeneralplan.

Dessutom ska materialet användas i ett diplomarbete om bostadsbyggandets möjligheter i Vasklot.

Diplomarbetet görs i samarbete med Vasa stad.

– Det är meningen att mötet ska vara avslappnat så att alla kan framföra sina åsikter, säger Mimmi Koriseva, arkitektstuderande från Tammerfors tekniska universitet, som gör diplomarbetet.

UNDER WORKSHOPPEN presenteras också resultaten från invånarenkäten om boendet på Vasklotområdet. Enkäten gjordes på webben under två veckor i januari. Totalt 700 svar kom in. Även det materialet används i diplomarbetet.

Workshoppen hålls i Dramasalen i huvudbiblioteket på onsdag mellan klockan 18 och 20. **vbL**

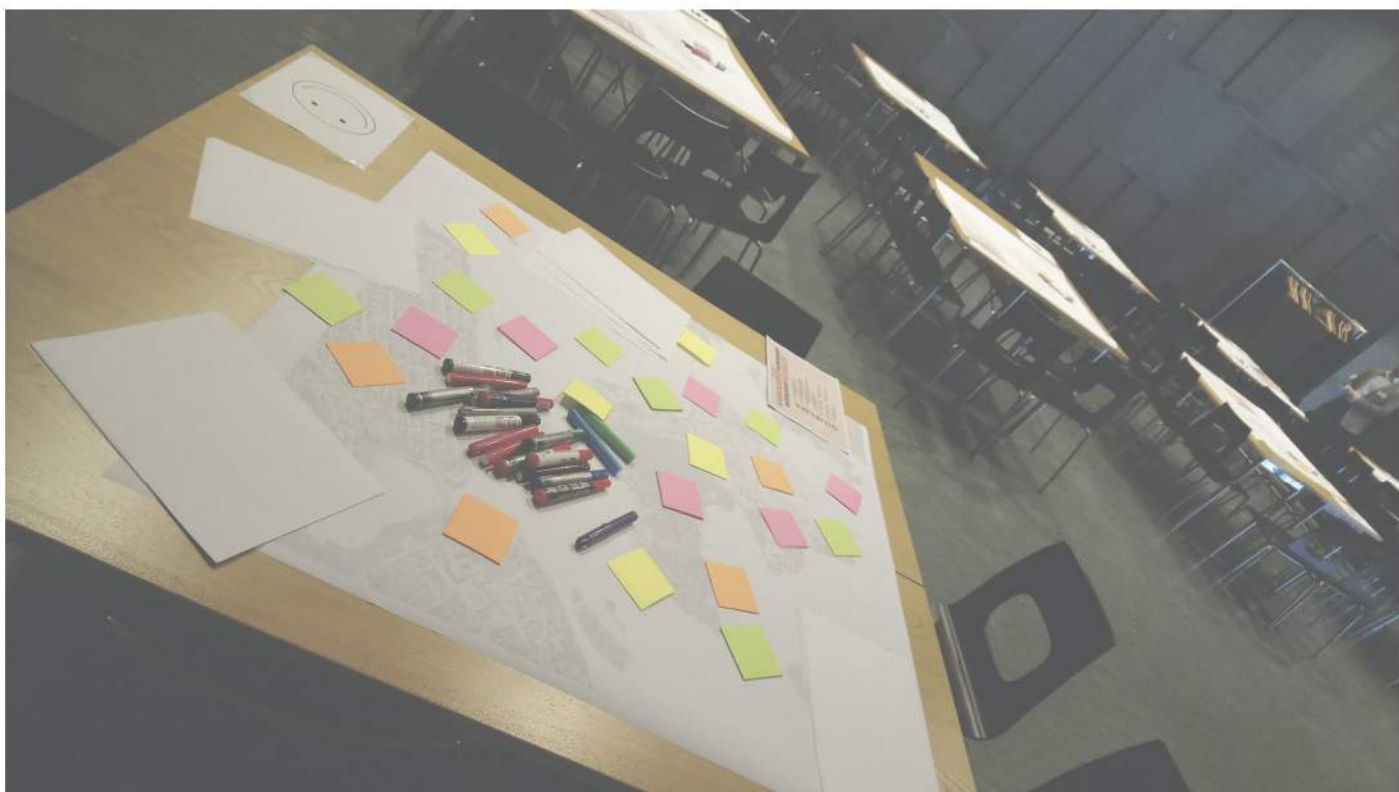
Kuva 35. Vasabladet 27.3.2018

Tapahtuman luonne oli kaksiosainen. Tapahtuma alkoi faktatieto-osalla, jossa kerrottiin Vaskiluodosta, sen tulevaisuuden suunnitteluprosessista ja esiteltiin Vaskiluoto ja asuminen -kyselyn analysoidut tulokset. Esitykset pidettiin mahdollisimman lyhyinä, jotta vieraiden mielenkiinto ja viireystila säilyivät illan varsinaista tarkoitusta, eli tehtäväosaa varten hyvänä.

Tehtävien tarkoituksena oli ennen kaikkea synnyttää keskustelua niiden ihmisten välille, joilla on erilainen näkemys siitä, minkälainen Vaskiluodon tulisi olla tulevaisuudessa. Tapahtumassa ei kuitenkaan käyty yleistä huutelukeskustelua, vaan keskustelu käytiin tehtävien tekemisen lomassa, noin kymmenen hengen ryhmissä, jotta eri mielipiteen omaavat vieraat saivat keskustella ja hakea kompromisseja. Tällä tavoin välttyttiin turhalta vain vahvojen mielipiteiden huutelulta ja polarisoituneelta ilmapiiriltä (Sadik-Khan 2016, s.39-40). Ryhmät jaettiin niin, että saapuessa vieraat saivat numerolapun. Alussa pidettyjen esityksien jälkeen vieraita pyydettiin siirtymään oman numerolappunsa määräämään pöytään. Tämän oli tarkoitus jakaa tapahtumaan tulleet kaveriporukat erilleen, jotta ryhmät muodostuisivat toisilleen vieraista ihmisistä, joilla on asioihin mahdollisesti erilainen näkökanta. Tämän pienen liikunnallisen tehtävän oli tarkoitus myös aktivoida ihmisiä noin 30 minuutin esitysosion jälkeen. Näihin noin kymmenen hengen ryhmiin jakautuivat myös fasilitaattorit Vaasan kaavoituksen edustajista. He pitivät huolen siitä, että tehtävään liittyvä keskustelu pysyi asiallisena ja ryhmät saivat hyvän tuotoksen aikaiseksi.

Tapahtumassa tehtiin kaksi tehtävää, joista ensimmäisessä ihmiset saivat ryhmässä suunnitella unelmiensa Vaskiluodon 1000x1000-kokoiselle karttatulosteelle. Karttaan sai piirtää, kirjoittaa ja liimata ideakuvia tai post-it-lappuja. Ryhmiä kehoitettiin ideoimaan rohkeasti ja käyttämään luovuuttaan tehtävässä. Aikaa tehtävän suorittamiseen oli 25 minuuttia. Tämän jälkeen jokaiselle ryhmälle annettiin kaksi minuuttia aikaa esitellä tuotoksensa. Tehtävän tarkoituksena oli synnyttää keskustelua ryhmäläisten kesken ja auttaa heitä ymmärtämään, että kaupunkisuunnittelu vaatii kompromissien tekemistä ja keskustelua. Lisäksi tietenkin oli tarkoitus kuulla ideoita ja mielipiteitä siitä, mitä Vaskiluodon suunnittelulta toivotaan.

Ensimmäinen tehtävä synnytti paljon keskustelua ryhmissä. Mielipiteet erosivat toisistaan, mutta loppujen lopuksi kukin ryhmä tuli yhteiseen lopputulokseen ja pystyi esittelemään tuotoksensa. Pöytiin jaetut ideakuvat ja aiemmin esityksessä näytetyt referenssikuvat koettiin hyödyllisiksi työvälineiksi tehtävässä.



Kuva 36 ja 37. VASKILUOTO WORKSHOP 28.3.2018

RYHMÄ 1

Ensimmäinen ryhmä toivoi, että Vaskiluotoon ei rakennettaisi rumaa kauppaa, eikä ylipäättänsä mitään rumaa. Niemelän kahvila pitäisi palauttaa ja leirintäalueelle sopisi mahdollisesti korkea rakentamista.



Kuva 38. Tehtävä 1, ryhmä 1

RYHMÄ 2

Toisen ryhmän mielestä raskaan liikenteen tulisi kulkea Sundomin eikä Vaskiluodon läpi. Wasalandian paikalle sopisi kaupunkiosakeskus ja palveluita, mutta liikennevirrat pitäisi rauhoittaa alueen jommaltakummalta puolelta. Fenno-hotellin paikalle voisi rakentaa asumista ja Sokerin aluetta tulisi kehittää. Myös kevyen liikenteen reitti saaren ympäri on tärkeä tavoite suunnittelussa.



Kuva 39. Tehtävä I, ryhmä 2

RYHMÄ 3

Kolmas ryhmä toivoi alueelle lisää ihmisiä ja palveluita. Korkeaa ja tehokasta rakentamista pitäisi suunnitella Wasalandian alueelle, jotta Niemeläntie pysyisi entisellään ja saaren keskiosa toimisi palvelukeskittymänä. Ryhmän toiveissa oli myös kevyenliikenteen reitti saaren ympäri ja siltayhteys Palosaareen. Satamapalveluita tulisi kehittää ja Sokerin alueelle voisi tulla venetaloja.



Kuva 40. Tehtävä I, ryhmä 3

RYHMÄ 4

Neljäs ryhmä suunnitteli Tropiclandian ja Wasalandian alueelle korkeaa rakentamista ja matkailuun liittyviä toimintoja. Ryhmä koki leirintäalueen Vaskiluodon parhaaksi paikaksi, johon voisi suunnitella vähän matalampaa rakentamista. Siltayhteys Palosaareen tuottaisi alueelle edelleen lisäarvoa. Ryhmäläiset kiistelivät metsäalueesta ja sen kohtalosta. Osa toivoi alueelle tiivistä rakentamista ja osa jättäisi metsän metsäksi.



Kuva 41. Tehtävä 1, ryhmä 4

RYHMÄ 5

Viides ryhmä suunnitteli Vaskiluotoon kolme erilaista asuinalueita. Wasalandian ja Tropiclandian paikalle sopisi matalaa ja värikästä rakentamista, Fenno-hotellin kohdalle vähän korkeampaa rakentamista ja Sokerin alueelle sen miljööseen sopivaa rakentamista. Vaskiluotoa tulisi kiertää rantareitti, jonka varrella olisi erilaisia virkistystoimintoja. Saaren palvelut voisivat keskittyä sataman läheisyyteen, jotta ne eivät kilpailisi keskustan palveluiden kanssa.



Kuva 42. Tehtävä 1, ryhmä 5

RYHMÄ 6

Kuudes ryhmä suunnitteli lisärakentamista Wasalandian tontille, sen ympärille ja Reininkadun eteläpuolelle. Alueelle sopisi tehokasta asuntorakentamista ja palveluita. Ryhmä toivoi, että alueen hiilenpoltto loppuisi ja käyttöön vapautuisi suuria alueita. Myös kuudennen ryhmän suunnitelmissa oli Vaskiluotoa kiertävä rantareitti, siltayhteys Palosaareen ja Vaskiluodon metsä tuli ehdottomasti säilyttää.



Kuva 43. Tehtävä 1, ryhmä 6

RYHMÄ 7

Myös seitsemäs ryhmä piti metsän säilyttämistä tärkeänä. Ryhmä suunnitteli vanhusasumista Fenno-hotellin alueelle ja Wasalandian alueelle 2-3-kerroksisia rakennuksia. Niemelän kahvila pitäisi uudelleen rakentaa ja avata käyttöön.



Kuva 44. Tehtävä 1, ryhmä 7

RYHMÄ 8

Kahdeksannen ryhmän mielestä Vaskiluodon leirintäalue on Suomen toiseksi hienoin, joten se tulisi säilyttää. Myös metsässä kulkeva ulkoilureitti on tärkeä säilytettävä elementti. Fenno-hotellin tilalle voitaisiin rakentaa kolmekerroksinen uusi hotelli. Ryhmä toivoi Sundomin puolelle täytömaata ja siihen 8–9-kerroksista tornirakentamista. Sokerin hienolle alueelle voisi suunnitella mahdollisesti lisää asuntorakentamista. Raskaan liikenteen tulisi kulkea Sundomin kautta.



Kuva 45. Tehtävä 1, ryhmä 8

Toisessa tehtävässä ryhmille jaettiin SWOT-analyysikaavakkeet, joihin piti kirjoittaa Vaskiluodon tärkeimmät vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Lopuksi ryhmien piti miettiä, millainen identiteetti tai slogan tulevaisuuden Vaskiluodolle sopisi. Tähän tehtävään oli aikaa 10 minuuttia, jonka jälkeen ryhmät kertoivat ääneen, minkä identiteetin tai sloganin he olivat keksineet. Toisen tehtävän tarkoituksena oli koota vielä kaikki vieraille tapahtumassa heränneet ajatukset yhteen.

SWOT-analyysissa vastaukset olivat melko yhdenmukaisia. Vaskiluodon vahvuuksia olivat meri, luonto ja sijainti. Heikkouksina nähtiin palveluiden puute, huonosti järjestetty liikenne sekä ränssinyt ilme ja pysähtyneisyys kehityksessä. Mahdollisuuksissa toistui monipuolisuus ja se, että hyvällä suunnittelulla Vaskiluodolla on kehityspotentiaalia. Suurimpina uhkina nähtiin viheralueiden hävittäminen, teollisuusalueen leviäminen, tylsän kerrostalolähiön rakentaminen ja se, ettei aluetta kuitenkaan kehitetä suunnitelmista huolimatta. Sloganeiksi keksittiin seuraavat lauseet:

1. "SLOW URBAN LIVING = URBAN STRÖMSÖ"

2. "VERRATON VASKILUOTO, MAKALÖS VASKLOT"

3. "VAASAN PORTTI TULEVAISUUTEEN"

4. "INHIMILLISESTI, LUONNONLÄHEISESTI, TEHOKKAASTI"

5. "ENERGINEN HENKIREIKÄ – LADDA MÄNSKIG ENERGI PÅ VASKLOT"

6. "VAASAN HELMI"

7. "KAUPUNGIN HELMI"

8. "MERIJA METSÄ KESKELLÄ KAUPUNKIA"

"Vasklot ska förbli ett naturnära boende"

Flytta på campingen eller bygga höghus vid Wasalandia? Eller ett seniorboende på Fennoområdet och ett återupplivande av rockfestivalerna? Äsikterna om vad som kan göras i Vasklot är många.

VASA. Ett nytt förslag till delgeneralplan för Vasklot är i startroparna. Men före man börjar planera vill staden höra invånarnas åsikter. I januari fick Vasklotbor, Vasabor och andra som kände sig manade fylla i en enkät hur de ser på Vasklot i dag och i framtiden. Resultatet presenterades i går på en workshop i stadsbiblioteket.

– Vi fick veta att det finns många som vill utveckla Vasklot och som vill bevara skogs- och rekreationsområden. Men på samma gång var det många som såg outnyttjad potential, säger planläggningsarkitekt Emma Pitkäljärvi.

Enkäten och workshopen är en del av en utredning om bostadsbyggandets möjligheter i Vasklot, som görs av arkitektstuderande Mimmi Korseva. Projektet gör hon som i sitt diplomarbete i samarbete med Vasa stad.

– Svaren på frågan vad Vasklot betyder för dig kunde delas in i grupper: en bara delvis utnyttjad pärla, en otrevlig plats som bara är ett genomfartsområde, stadens lungor i och med naturen och havet och min-



Gun-Britt Lund, Joakim Hjort, Terttu Leppäkoski och Hippi Hovi diskuterade hur de vill att Vasklot ska vara i framtiden. Ett som är säkert är att grönområdena ska bevaras. FOTO: ALEXANDRA FURU

nenas Vasklot – de som minns barn- dommen på Vasklot, säger arkitektstuderande Mimmi Koriseva från Tammerfors tekniska universitet.

Både Vasklotbornas och andra Vasabors svar var samstämmiga i vad som är viktigt för dem när de väljer bostadsmiljö: närheten till naturen och havet, fridfullhet och trygghet. Däremot var det inte lika viktigt för Vasklotborna med kort avstånd till service, som för övriga Vasabor.

De som deltog i undersökningen fick också svara på varför de inte vill flytta Vasklot; industrimiljö, avsaknaden av service och att man vill

bevara Vasklot som rekreationsområde är några exempel.

EN STOR DEL av de som svarade på enkäten uppgav att de kunde tänka sig flytta till Vasklot.

– Och inte en enda som bor i Vasklot ville flytta därifrån, säger Mimmi Koriseva från Tammerfors tekniska universitet.

Vasklotborna själva anser att det som behövs till Vasklot är kultur, mer rekreationsmöjligheter och fler invånare. Men allra mest vill de ändå ha mer service och butiker till området. För andra Vasabor är det fler

Enkäten i siffror

- 1 procent av Vasaborna och 38 procent av Vasklotborna svarade på enkäten
- De svarande var i åldrarna 16–87. De som mest aktivt deltog är i 30-årsåldern. Av Vasklotborna var det människor i 55-årsåldern som var mest representerade
- Av de som svarade bor 16 procent i Vasklot, 39 procent i Vöråstan, Brändö eller centrum, 34 procent i övriga Vasa och 11 procent någon annanstans.

invånare och mer service som ligger högst upp på listan. Om man bygger mera på Vasklot anser de flesta Vasklotbor att man borde bygga våningshus som är 1–3 våningar, hälften så många anser att man inte borde bygga alls.

I dagsläget finns det lite för lite invånare där för att man ska ha service som butik eller sådant där, säger Pitkäljärvi.

Under workshopen fick grupper fundera på hur de vill att Vasklot ska se ut. Även om mycket delade deltagarna så fanns det även saker som många understödde: fler liknande bostäder vid sockerfabriken, bättnet och rekreationsområden måste bevaras, och behöver man plats för våningshus kan de göras vid Wasa-

landia. Campingens vara eller inte vara diskuterades, och ett café fanns på många önskelista.

En av de som deltog i diskussionen är Joakim Hjort. Han är nybliven Vasklotbo och uppskattade att det ordnas en workshop där människor fick diskutera sina åsikter.

– Vi flyttade till Vasklot i november och för egen del var det ju för att bo nära vattnet och naturen. Jag vill bevara rekreationsområdena, men jag är samtidigt öppen för att Vasklot förändras, säger Hjort.

En Vasklotbo är Terttu Leppäkoski. Hon har bott på Vasklot i trettio år.

– För mig är det grönområdet som är det viktiga. Att man bor nära skogen och havet och lugnet men att det är nära till centrum. Som många andra så tycker jag man kan bygga höghus på Wasalandiaområdet och vid campingområdet kan man bygga småhus, säger Leppäkoski.

Planläggningsarkitekt Pitkäljärvi säger att åsikterna som kommit fram i enkäten och workshopen kommer att tas i beaktande.

Kommer rekreationsområdena att bevaras?

– Det tror jag nog. Det är ett så pass viktigt rekreationsområde att målsättningen knappast kommer vara att bebygga hela området. Men kanske finns det någon del man kan utveckla utan att det drar ner på rekreationsvärdet, säger Pitkäljärvi.

Alexandra Furu

Kuva 46. Vasabladet 29.3.2018

Pohjalainen ja Vasabladet olivat myös tilaisuudessa ja kirjoittivat tapahtumasta seuraavan päivän lehtiin (kuva 46).

Kaiken kaikkiaan VASKILUOTO WORKSHOP onnistui hyvin. Tilaisuus sujui sopuisasti ilman kärjistyntä huutelua ja dialogi käytiin tarkoituksen mukaisesti osallistujien välillä ryhmissä. Tapahtuman jälkeen muutama osallistujista tuli erikseen henkilökohtaisesti kiittämään ja kertomaan tapahtuman olleen tarpeellinen, mielenkiintoinen ja mukava. Vielä jälkeinpäin tapahtumasta tuli palautesähköpostia Vaasan kaupungin kaavoitukseen, joka alkoi näin:

"Ensiksikin kiitos hienosta tilaisuudesta kaupunginkirjastolla Vaskiluoto Workshop 28.3.2018! On hienoa että kaupunki järjesti asukkaiden kuulemistilaisuuden noin tärkeätä asiasta kuin Vaskiluodon tulevaisuudesta ja käyttötarkoituksen suunnittelusta! Tilaisuus oli positiivinen. Hyvillä mielin ja toiveikkaina lähdimme kokouksesta pääteltyämme että Vaskiluotoa rakennetaan tulevaisuudessa järkipäisesti ottaen huomioon asukkaille ja kaupunkilaisille tärkeät luonto- ja virkistysarvot! --"

3.1 VASKILUODON KEHITYSSUUNNITELMA

Vaskiluoto on ainutlaatuinen kaupunginosa, jolle meri, luonto ja teollisuusalue luovat identiteettiä. Vaskiluodon sijainti keskustan läheisyydessä tukee alueen kehittymistä. Tulevaisuudessa Vaskiluoto toimii eloisana ja yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa meri ja virkistysarvot ovat pääosassa. Alue kuuluu tiiviinä osana Vaasan kaupungin keskustaan. Alueelle tulee uusia urbaaneja asuinalueita, jotka antavat saarelle ryhtiä, eloisuutta ja ilmeikkyyttä. Vaskiluodon alue on tunnettu hyvistä ja monipuolisista harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksistaan, jotka ovat kaikkien käytettävissä. Vaskiluoto on saavutettavissa uusien kevyen liikenteen rantareittien kautta. Rantareitit ovat jo itsessään kauniita ja viihtyisiä ulkoilupaikkoja aivan meren tuntumassa. Vaskiluodon tiestö on suunniteltu niin, että pyöräily ja joukkoliikenteen käyttö kannattavat.



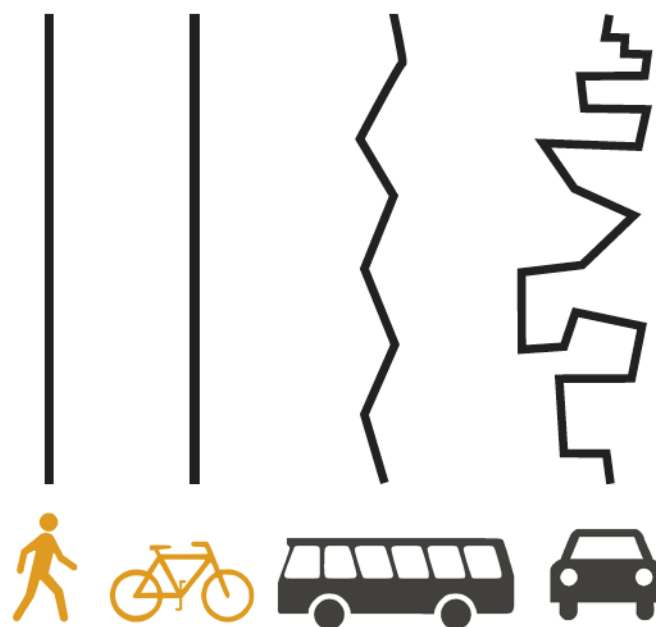
Kuva 47. Vaskiluodon kehityssuunnitelma 1:15 000



Kuva 48. Vaskiluodon siluetti idästä päin katsottuna



Kuva 49. Havainnekuva korkeiden rakennusten massoista Vaskiluodon sillalta katsottuna



Kaavio 2. Liikenneperiaatekaavio mukaillen copenhagenize.eu diagrammia

3.1.1 VASKILUODON LIIKENNEPERIAATE

Vaskiluodon liikenneperiaatteen lähtökohtana on turvallisuus ja hyvät kevyen liikenteen yhteydet. Vaskiluodon kehityssuunnitelmassa eri alueet ovat paremmin yhteydessä toisiinsa. Pyöräily, kävely ja julkinen liikenne on tehty helpoimmaksi tavaksi liikkua. Liikennejärjestelyissä on myös painotettu Vaskiluodon eri alueiden viihtyvyyttä niin, että reitit ja ohittava liikenne kulkevat alueiden vierestä, jotta alueet säilyttävät yhtenäisen ja käveltävän tunnelman. Erityisesti raskas liikenne on pyritty ohjaamaan suoraan satamasta ja teollisuusalueelta Vaasan keskustan sijasta Sundomiin päin (kuva 50). Lisäksi Vaskiluodon läpikulkuliikenteen nopeuksia ja kaa-hailua hillitään kiertoliittymillä.



■ ohikulkeva liikenne ■ raskas liikenne

Kuva 50. Vaskiluodon liikenneperiaate ohikulkevan ja raskaan liikenteen osalta 1:15 000

3.1.2 REITIT

Autojen ja kaahailun koettiin vähentävän Vaskiluodon viihtyvyyttä (Koriseva 2018). Uudella tiejärjestelyllä, joka siirtää Moottorikadun kulkemaan junaradan viereen Wasalandian kohdalla, muodostuu yhtenäisempi ja viihtyisämpi kaakkoisranta-alue. Aluetta pystytään kehittämään paremmin, kun alueen läpi ei kulje raskasta liikennettä. Järjestelyllä kaikki raskas liikenne saadaan keskitettyä yhteen paikkaan, niin että muu Vaskiluodon alue on turvallisempi ja viihtyisämpi. Uuden Moottorikadun varrella on kaksi niin sanottua turbokiertoiliittymää, jotka jakavat liikennettä turvallisesti ja jouhevasti sekä hillitsevät kaahailua.

Entinen yhteys Sokerin alueelle teollisuusalueen läpi muuttuu epämiellyttäväksi, kun teollisuustoiminta laajenee ja tehostuu saaren länsi- ja eteläosassa. Tämän takia uusi reitti Sokerin alueelle kulkee Vaskiluodon metsän reunaa niin, että alue yhdistyy muihin asuinalueisiin miellyttämmin ilman teollisuusalueen läpi kulkemista.

Rantaan tulee myös uusi reitti, joka yhdistää Sokerin alueen entisellä leirintäalueella sijaitsevaan uuteen Niemen asuinalueeseen ja julkiseen puistoon. Reitti on pääosin tarkoitettu kevyelle liikenteelle ja julkiselle liikenteelle, mutta sen kautta tontille ajo on sallittua. Näin ollen kaikki metsän läpi kulkevat reitit voivat olla autottomia kevyen liikenteen reittejä.

Vaskiluodon kehityssuunnitelmaan kuuluu myös osa Miina Ant-Wuorisen diplomityössään suunnittelemaa Kaupunginselän kierrosta, joka on rantaviivaa pitkin kulkeva viihtyisä, turvallinen, monimuotoinen ja yhtenäinen Vaasan Eteläisen Kaupungin selän kiertävä ulkoreitistö. (Ant-Wuorinen 2012). Uusi reitti kulkee pitkin Vaskiluodon saaren kaakkoisrantaviivaa yhdistäen Vaskiluodon sillan Myrgrundin siltaan. Uusien kulkuyhteyksien avulla Vaskiluotoon syntyy reitti, joka kulkee rantoja pitkin lukuun ottamatta teollisuusaluetta. Rantareitillä on välttämättömien kulkuhyötyjen lisäksi arvoa kauniina ulkoilureittinä.

Kun alueen asukasluku kasvaa, on mahdollista rakentaa kevyen liikenteen nostosilta Palosaaresta Vaskiluotoon. Sekä Vaskiluotoa että Palosaarta (Pikisaaren kohdalta) laajennetaan hieman täyttömaalla, jotta mahdollistetaan, että sillasta tulee mahdollisimman kustannustehokas. Vähäeleisen tyylikäs uusi silta mahdollistaa upean kevyen liikenteen rantareitin Vaskiluodosta Palosaareen, Palosaaresta keskustaan ja keskustasta Vaskiluotoon. Reitin pituus on noin viisi kilometriä. Silta yhdistää myös Vaasan keskeisimmät alueet yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, johon kuuluvat muun muassa keskustan palvelut, Vaskiluodon virkistysaluetoinnot ja Palosaaren korkeakoulut.



— olemassa olevat reitit — uudet reitit — junarata

Kuva 51. Uudet reitit 1:15 000



■ pysäköintialue
 ■ pysäköinti maantasossa kannen alla
 ■ maanalainen pysäköinti

Kuva 52. Kaavi uusien asuinalueiden pysäköintiratkaisuista 1:15 000



■ pyörätieverkoston pääväylät

Kuva 53. Pyöräverkoston pääväylät

1:15 000

3.1.3 JOUKKOLIIKENNE

Vaskiluodon asukasmäärän kasvaessa alueelle tarvitaan toimiva joukkoliikenneverkosto. Vaskiluodossa kulkevia linjoja muokataan uusien tarpeiden mukaisiksi (kuva 54). Linja 1 (entinen linja 5) kulkee Sundom-keskusta-väliä pysähtyen Landian alueen kohdalla. Linja 2 (entinen linja 13) kulkee keskustasta Sokerin alueelle palvelen myös Landian alueen asukkaita ja Tropiclandian aluetta. Linja tekee lenkin satamaan laivaliikenteen tarpeiden mukaan. Lisäksi Vaskiluoto-keskusta-välille tulee täysin uusi bussireitti, joka kiertää Landian, Niemen ja Kuulahden alueet sekä pysähtyy Vaskiluodon kentällä ja sivuaa teollisuusaluetta. Bussilinja kulkee reittiä kahteen eri suuntaan, jotta jokaista aluetta palvelee tehokkaasti, eikä bussin tarvitse kääntyä. A-versio toimii Landian alueelle menoliikenteenä ja Niemen alueelle tuloliikenteenä. B-versio toimii toisin päin.

3.1.4 EKOLOGISUUS

Vaskiluodon kehityssuunnitelmassa on huomioitu ekologisuus. Koko saaren uudet liikenneratkaisut on suunniteltu niin, että alueella on toimiva joukkoliikenne- ja pyöräilyverkosto. Alueen luontoarvoja kunnioitetaan ja vaalitaan aluetta kehitettäessä ja Vaskiluodon merenrantapuisot ja metsä ovat kaikkien saavutettavissa.

Vaskiluodossa tulee huomioida ekologisuus ja tehdä vihreitä valintoja koko täydennysrakenushankkeen ajan. Rakennusmateriaalien tulee olla kestäviä ja eettisesti tuotettuja. Suuri osa käytettävästä rakennusmateriaalista on puuta. Muissa alueen rakennuksissa on käytettävä kestäviä rakenneratkaisuja, muun muassa massiivirakenteita, jos mahdollista. Myös kierrätysmateriaalien käyttö mahdollisuuksien mukaan alueella on suotavaa. Rakennusten katto muodot on suunniteltu ideaaleiksi aurinkopaneelien toimintaa varten ja rakennukset ovat mahdollisimman omavaraisia tuotetun aurinkoenergian avulla. Rakennukset tulee suunnitella sillä periaatteella, että niitä on helppo kunnostaa ja ne ovat muuntojoustavia tulevaisuuden käyttötarkoituksia ajatellen.



— linja 1 (entinen linja 5) — linja 2 (entinen linja 13) — linja 3

Kuva 54. Kaavio Vaskiluodon uudesta joukkoliikennejärjestelmästä 1:15 000

3.1.5 LUONTO, ULKOILU & HARRASTUKSET

Vaskiluodon metsä on monelle niin tärkeä, että se säilytetään uusissa suunnitelmissa mahdollisimman laajasti entisellään (Koriseva 2018). Vaskiluodon metsän arvokas luontoympäristö on suojelun arvoinen, koska se on monipuolinen ja sen eliökunta laaja. Tulevaisuudessakin metsässä tulee pystyä ulkoilla, juosta, hiihtää, marjastaa ja sienestää. Pururata koettiin tärkeänä virkistys- ja ulkoilureittinä. Kehityssuunnitelma muuttaa pururadan reitistöä hieman, kuitenkin niin, että reittien pituudet säilyvät ennallaan. Lisäksi alueen rakennuskannan lisääntyessä pururadan luonne saattaa muuttua hieman, mutta toisaalta ihmisten kohtaaminen lenkkipolulla lisää turvallisuuden tunnetta ja luo puitteet matalan intensiteetin sosiaalisille kontakteille.

”Nykyisellään sopivan etäisyyden päässä oleva kuntoilualue, mutta jokseenkin hoitamattomana ulkoreittinä alue ei juurikaan erityisesti houkuttele. Myös nykyiset ajotiet häiritsevät alueen käyttöä. Asuminen toisi toivottavasti lisää ulkoilijoita, koska syksyn pimein iltoina ulkoilijoita todella harvassa.”
Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimus (Koriseva 2018)

Alueella on tällä hetkellä pururadan lisäksi koirapuisto, minigolfrata ja Zip Adventure Park -seikkailupuisto. Lisäksi Vaskiluodosta löytyy venesatama ja sen yhteydessä venetoimintaa. Vaskiluodossa harrastetaan lisäksi paljon kalastusta ja siellä on useita uimapaikkoja. Harrastus-, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet ovat tärkeä osa Vaskiluodon identiteettiä ja tulevaisuudessa niiden säilyttäminen ja kehittäminen ovat tärkeitä. Saaren täydennysrakentamisen ja sen lisäämän väkimäärän ansiosta harrastustoiminnalle tulee lisää käyttäjiä ja harrastustoimintaa pystytään kehittämään entisestään.



— rantareitti — Eteläisen Kaupunginselän kierros — Vaskiluoto-Palosaari-keskusta -kierros
- - - pururata - - - uusi pururata

Kuva 55. Vaskiluodon urheilu-, ulkoilu- ja harrastemahdollisuudet 1:20 000



Kuva 56. Harrastusmahdollisuuksia Vaskiluodossa 1:15 000



Kuva 57. Havainnekuva Palosaaren ja Vaskiluodon välisestä kevyen liikenteen sillasta

3.2 UUDET ASUINALUEET

3.2.1 MINKÄ TYYPPISTÄ ASUNTORAKENTAMISTA & MIKSI?

Vaskiluoto ja asuminen -kyselyssä ilmeni, että ihmiset asuisivat mieluiten omakoti- tai kerrostalossa (Koriseva 2018). Townhouse- ja rivitaloasuminen saivat noin 10 % kannatuksen. Vaskiluodon sijainti aivan keskustan lähellä kannattaa kuitenkin tehokkaampaan maankäyttöön kuin omakotitaloalueeseen. Lisäksi alueiden yhdistymiselle tärkeän Palosaaren sillan rakentaminen muodostuu kannattavaksi vain, jos käyttäjämäärät ovat tarpeeksi suuret. Muutama omakotitalo ei myöskään nostaisi Vaskiluodon väkilukua niin paljon, että palveluiden syntyminen alueelle olisi mahdollista. Tästä syystä Vaskiluotoon on järkevää rakentaa kerros- ja townhouse-taloja.

Vaskiluodon ainutlaatuisuuden vuoksi, ja koska alueelle rakentamiselle on paljon vastustusta muun muassa luontoarvojen takia, on syytä miettiä tarkkaan, millaista rakentamista alueelle sopisi. Vaskiluodon saarimainen rajattu luonne kehottaa omaleimaiseen rakennuskantaan, joka sopii luonnon ja meren tuomaan identiteettiin. Vaskiluoto on meren rajaama alue, jolla on oma identiteettinsä. Kehityssuunnitelmassa identiteetti vahvistuu, kun alueen rakennuskanta on persoonallista. Uuden arkkitehtuurin materiaaalimaailma sisältää puun eri variaatioita, eikä värien käyttöäkään kammoksuta. Puu ja värikyky kumpuavat myös vanhasta rakennuskannasta, jonka luonnetta uusien rakennusten on tarkoitus jatkaa, erottuen kuitenkin modernina arkkitehtuurina. Myös Vaskiluoto ja asuminen -kyselyssä ja VASKILUOTO WORKSHOP -tilaisuudessa uhkana pidettiin pysähtyneisyyttä ja tylsää kerrostalolähiötä. Toiveena oli, että jos alueelle rakennetaan, rakennetaan kunnolla eikä puolivillaisesti. Vaskiluotoon halutaan hyvin organisoitua ja modernia, uutta ja toimivaa täydennysrakentamista.

Yksi saaren hienoimmista ominaisuuksista on merinäköalat. Tämän takia niiden luominen mahdollisimman moneen asuntoon nousee tärkeäksi tavoitteeksi. Korkean ja matalan rakennuskannan oikeanlainen sijoittelu luo laskeutuvan rakenteen, jolloin merinäköalat eivät peity, vaikka rakennus ei sijaitisi aivan rannassa. Esimerkiksi leirintäalueen paikalle tuleva rakenne on korkeampi keskeltä ja muuttuu matalammaksi rantaan päin mentäessä. Tämä mahdollistaa merinäköalat mahdollisimman moniin asuntoihin.



■ uudet rakennukset ■ olemassa olevat rakennukset

Kuva 58. Rakeisuuskaavio 1:15 000

3.2.2 ASUINALUEET

Vaskiluotoon muodostuu selkeät kolme uutta luonteeltaan erilaista asuinalueetta: Sokerin alue, Niemen alue ja Landian alue. Sokerin alueella täydennysrakentaminen on hillittyä ja vähäeleistä ottaen mittakaavansa alueen muista asuinrakennuksista. Niemen alue rakennetaan entisen leirintäalueen paikalle niin, että asuinalueen ympärille jää kaikkien saavutettavissa oleva puistoalue. Landian alue on kaikkein urbaanein. Se luo Vaskiluodolle tunnusomaisen siluetin viidellä asuintornillaan.



Kuva 59. Havainnekuva Sokerin alueen monitoimikeskuksena toimivasta tehdasalueesta



Sokerin alue Niemen alue Landian alue
 uudet rakennukset olemassa olevat rakennukset

Kuva 60. Uudet asuinalueet 1:15 000

3.2.3 PALVELUT

Vaskiluotoon toivottiin palveluita (Koriseva 2018). Alueen täydennysrakentamisen myötä väkiluku kasvaa ja palveluiden tuominen alueelle mahdollistuu. Liikennereittien solmukohtaan entisen Wasalandian kohdalle syntyy sopiva paikka päivittäistavarakaupalle. Päivittäistavara-kauppa on integroitu korttelirakenteeseen. Sen viereen tulee kaupunginosakeskuksena toimiva tori, jota rajaavien ympärillä olevien rakennusten katutasoon tulee muitakin palveluita. Torilta avautuvat näköalat merelle ja Landian alueen rakenteen läpäisevään puistoon. Alueelle tulee päiväkotia, joka on myös kiinteä osa korttelirakennetta. Päiväkodin leikki- ja leikkipiha sijaitsee korttelin sisäpihalla. Niemen asuinalueen keskelle tulee kioskia. Alueella sijaitsevaan puistoon merenrantaan tulee terassiravintola, jonka yhteydessä on myös julkinen sauna. Terassiravintola ja sauna sijaitsevat merenrannassa uintipaikan äärellä. Sokerin alueella vanha tehdas ympäristöineen kunnostetaan monitoimikeskukseksi. Tehtaan käyttöönotto suojelee arvokasta kulttuuriympäristöä ränsistymiseltä ja lisää harrastusmahdollisuuksia alueella.



- | | |
|----------------------|---|
| ■ asuinrakennus | ■ julkisten tai kaupallisten palveluiden rakennus |
| ■ teollisuusrakennus | ■ vapaa-ajan rakennus |
| | ■ muu |

Kuva 61. Vaskiluodon palvelut 1:15 000

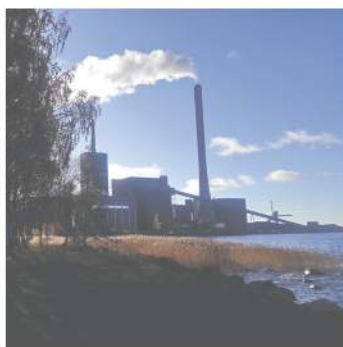
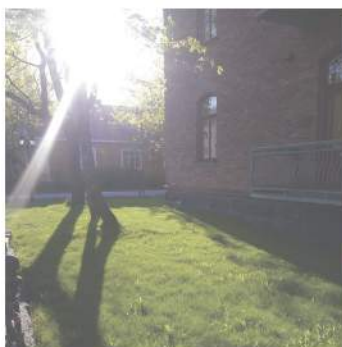
3.3 SOKERIN ALUE

Sokerin alue on arvokasta kulttuuriympäristöä, joten sen luonteen säilyttäminen on tärkeää. Tällä hetkellä EPV:n omistuksessa oleva Sokerin tehdas ympäristöineen on historiallisesti merkittävää ja arvokasta kulttuurialuetta. Sitä käyttävät muun muassa paikalliset taiteilijat ja muut toimijat. Toiminta on kuitenkin melko vähäistä.

Alueen täydennysrakentamisen myötä tehtaan toiminta kehittyy. Sokerin tehdas alkaa toimia Vaasan monitoimikeskuksena hieman samaan tapaan kuin Helsingin Kaapelitehdas. Monitoimikeskukseen tulee harrastus-, kulttuuri-, taide- ja pop up -toimintaa. Sokerin tehtaan tilat kunnostetaan vähitellen tarpeen ja käytön mukaan ja pihat siistitään viihtyisiksi alueiksi, jotka toimivat sisätilojen jatkeena.

Alueelle tuleva täydennysrakentaminen ottaa mittakaavansa alueen muusta rakennuskannasta. Täydennysrakentaminen koostuu 1-2-kerroksisista pientaloista ja townhousemaisista rivitaloista. Rakennusmateriaali on puu, ja jokaisen asumisyksikön julkisivun tulee olla viereisen asumisyksikön väristä poikkeava. Rakennuksissa on harjakatto, jonka länteen tai etelään päin suuntautuva sivu on jyrkempi, jotta katon kulma on ideaali aurinkopaneeleille. Uudet asuinrakennukset muodostavat kortteleita, joilla on yhteispihat ja yhteiset parkkipaikat. Yhteispihojen lisäksi jokaiseen asuntoon kuuluu oma pieni yksityinen piha. Yhteispihat ovat muokattavissa ja niihin on mahdollista rakentaa hillitysti. Jokainen kortteli määrää yhdessä omasta yhteispihastaan. Korttelin jäsenten niin päättäessä yhteispihaan voi rakentaa esimerkiksi yhteisen saunan, leikkimökin ja leikkipihaan, ulkovarastotilaa, pienen korttelikanalan tai kasvihuoneen.

KURSSIT NÄYTTELYT
 HARRASTUKSET
 MERI TAIDE KULTTUURI
 SOKERIN MONITOIMIKESKUS
 MODERNI AINUTLAATUINEN
 VANHA TEHDASMILJÖÖ
 BOHEEMIUS
 SOKERIN ALUE
 VÄRIKYYYS
 VÄRIT PUU
 MONIPUOLISUUS
 JULKISIVUMAAILMA
 KASVIMAAT EKO PUUTALOMILJÖÖMÄISYYS
 LUONTO
 YHTEISPIHAT JA
 YKSITYISET PIKKUPIHAT
 SAAVUTETTAVUUS
 RANTAREITTI UUDET YHTEYDET
 MAISEMAT ULKOILU
 KEVYENLIIKENTEN REITTI LEIRINTÄALUEELLE
 REITTI VASALANDIAN ALUEELLE
 YHTEISÖLLISYYS
 LISÄÄ ASUKKAITA YHTEISPIHAT
 VIIHTYISYYS KESKITETTY PARKKIPAIKKA
 ELOISA
 ASUKKAIDEN
 DIVERSITEETTI
 KOTI



Kuva 62. Kuvia Sokerin alueelta

SOKERIN ALUEEN
UUSI ASUNTORAKENTAMINEN

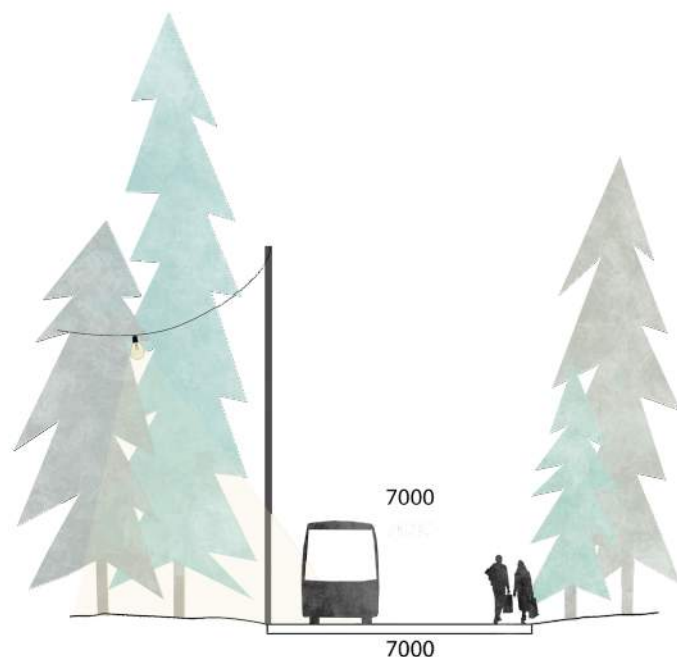
8 085 kem²

161 as

81 ap



Kuva 63. Sokerin alue 1:5 000

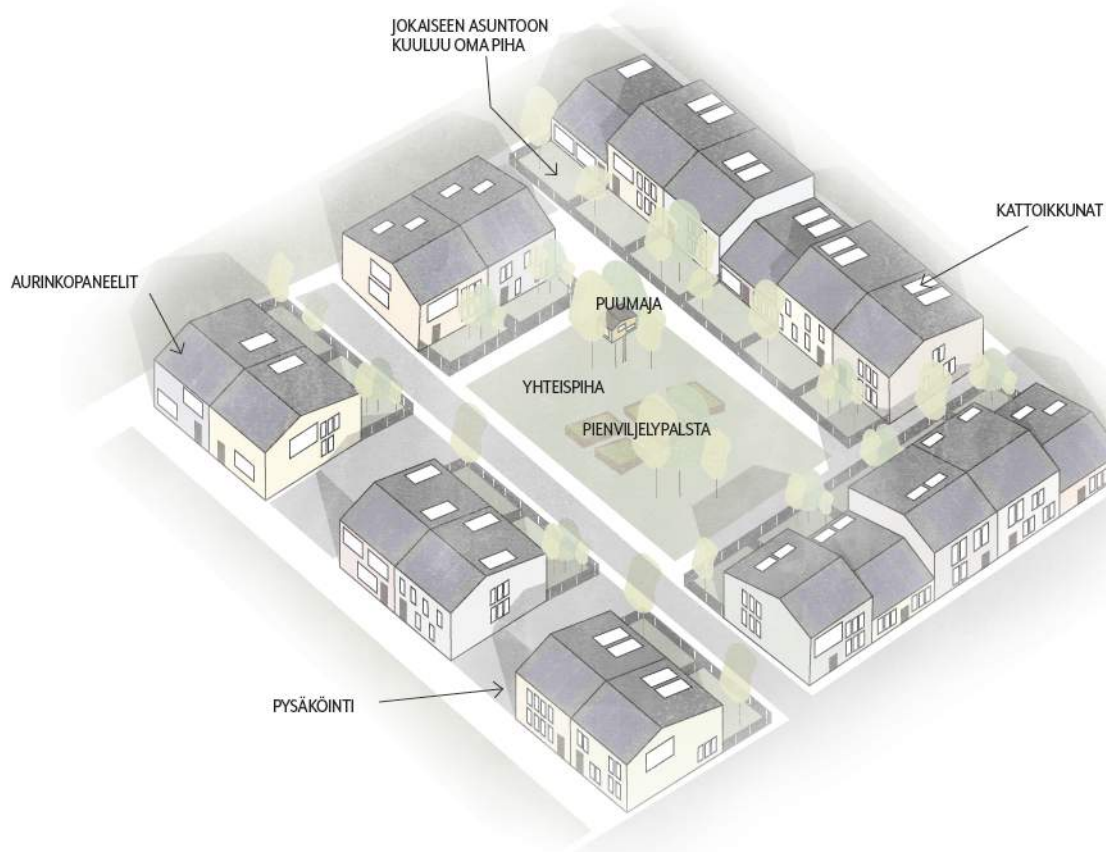


Kuva 64. Reitti Sokerin alueelta Kuulahden kautta Niemen alueelle, katuleikkaus 1:200

3.3.1 YHTEISÖLLISYYS

Eräs Sokerin alueen arvoista on jo aiemmin ollut yhteisöllisyys (Koriseva 2018). Yhteisöllisyys on huomioitu täydennysrakennusratkaisuissa koko Vaskiluodon kehityssuunnitelmassa. Uudet rakennukset kuuluvat aina kortteleihin, joiden keskellä on yhteispiha. Yhteispihat ovat muokattavissa ja niihin on mahdollista rakentaa hillitysti korttelin jäsenten niin päättäessä. Yhteinen päätöksenteko ja omaan ympäristöönsä vaikuttaminen luo piha-alueille merkityksellisyyttä, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja ympäristö koetaan omaksi. Yhteispihojen lisäksi alueen pysäköintiratkaisut on pääosin keskitetty yhteispysäköintialueille. Korttelin yhteispihalla grillailu ja muutama kymmenen metrin kävely yhteisparkkipaikalle mahdollistavat enemmän ihmiskontakteja, kuin rajatulla omalla pihalla oleskelu tai suoraan autotallista liikkeelle lähteminen.

3.3.2 ESIMERKKIKORTTELI 1



Kuva 65. Kortteliaksometria Sokerin alueen esimerkkikorttelista



Kuva 66. Havainnekuva Sokerin alueen uudesta asuinkorttelista

3.4 NIEMEN ALUE

Vaskiluodon Top Camping -leirintäalueen vuokrasopimus on voimassa vuoteen 2022 asti. Leirintäalueen sijainti näin lähellä keskustaa ei ole Vaskiluodon kehityksen kannalta perusteltua ja siksi leirintäalue voitaisiin siirtää joko Vihreäsaareen tai yleiskaavassa suunnitelluille keskustan edustalla sijaitseville täyttösaarille. Tällä hetkellä leirintäalueen luonne on hieman ränsistynyt ja se on saanut huonoja arvosteluja. Lisäksi leirintäalue estää kauniin alueen yleisen käytön etenkin talviaikaan ja sen siirto muualle edistää rannan saavutettavuutta.

Suunnitelmassa alueelle rakennetaan uusi asuinalue, jonka ympärille muodostuu julkinen rantapuisto. Puistossa toimii terassikahvilaravintola, joka houkuttaa kävijöitä uuden Palosaaren sillan kautta Vaskiluotoon. Terassiravintola toimii oleskelu- ja tapaamispaikkana lähiseudun asukkaille ja sieltä on valokuvauksellisen kauniit näkymät merelle ja Vaasan mannerosaan. Sen yhteydessä on myös julkinen sauna, josta on uintimahdollisuudet. Alueella sijaitsevat rakennushistoriallisesti merkittävät rakennukset luonnollisesti säilytetään.

Uusi asuinalue on asuntotypologialtaan laaja. Rakennusmassat mataloituvat rantaan päin mentäessä niin, että mahdollisimman moniin asuntoihin avautuu merinäköala. Lisäksi tällä tavoin uusi asuinalue sulautuu saaren muotoihin maisemallisesti. Asuinalue rajautuu tiiviisti omaksi alueekseen, ja sen ympärillä kulkee puistomainen katu, jonka reunoilla on 1–2-kerroksisia townhousemaisia rivitaloja. Asuntoyksiköiden julkisivujen värit poikkeavat viereisten asumisyksiköiden julkisivuista luoden monimuotoisen katunäkymän. Alueen keskellä ja Vaskiluodon metsän reunassa rakennusmassat ovat korkeampia. Korkeammat rakennukset muodostavat kortteileita, joiden keskelle maantasokerrokseen on sijoitettu pysäköintitilaa. Pysäköintitilan peittää kansirakenne, jonka päällä on piha-alue. Kortteleihin muodostuu mielenkiintoista ulkotilaa, joka koostuu kansipihasta ja maantasopihasta. Eri tasoilla sijaitsevat piha-alueet on yhdistetty toisiinsa ulkoportailla. Myös korkeammat rakennusmassat on jaettu noin 15–20 metrin osiin, jotka poikkeavat toisistaan sekä väriltään että korkeudeltaan. Niissä on harjakatot, joiden kulma on optimaalinen aurinkopaneelien toiminnalle. Osa katoista toimii kattopuutarhoina, jotka myös elävöittävät kortteileita, luovat miellyttäviä ulkotiloja ja lisäävät kortteiden yhteisöllisyyttä. Alueen läpi kulkee kevyen liikenteen reitti uudelle Palosaaren sillalle.

ALUEIDEN YHDISTYMINEN LISÄÄ ELOISUUTTA
KEVYENLIIKENTEEEN REITTI SAAVUTETTAVUUS
SILTA PALOSAAREEN RANTAREITTI
YHTEYDET

MAISEMAT
OLESKELU MERI
PUISTO
JULKINEN KAUPUNKITILA

KAIKILLE JULKINEN
SAUNA TERASSI
RAVINTOLA KAHVILA
KOHTAAMISPAIKKA

NIEMEN ALUE

METSÄ LUONTO
ULKOILU
PUISTO MERI
OLESKELU MAISEMAT

ASUNTORAKENTAMINEN
VIIHTYISYYS ELOISUUS
YHTEISÖLLISYYS
YHTEISPIHAT
EI TYLSÄ
KESTÄVÄ ARKKITEHTUURI MERINÄKYMÄT
VASKILUOTOMAINEN MODERNI
TYYLİKÄS SELKEÄT KATUTILAT

ERILAISIA ASUNTOJA.
ERILAISIA ASUKKAITA

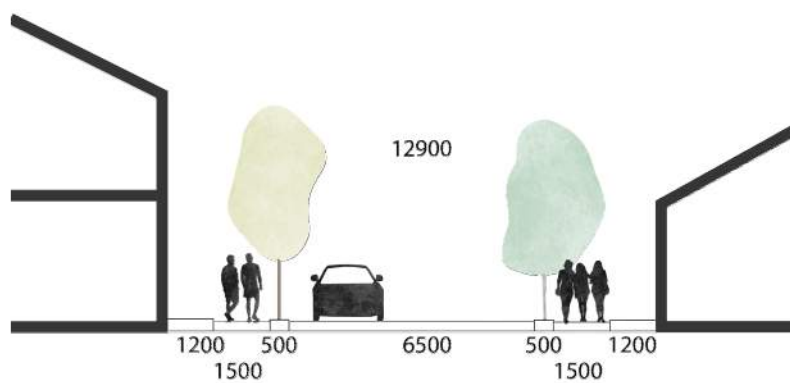
RANTAAN
MATALOITUVA
RAKENNE



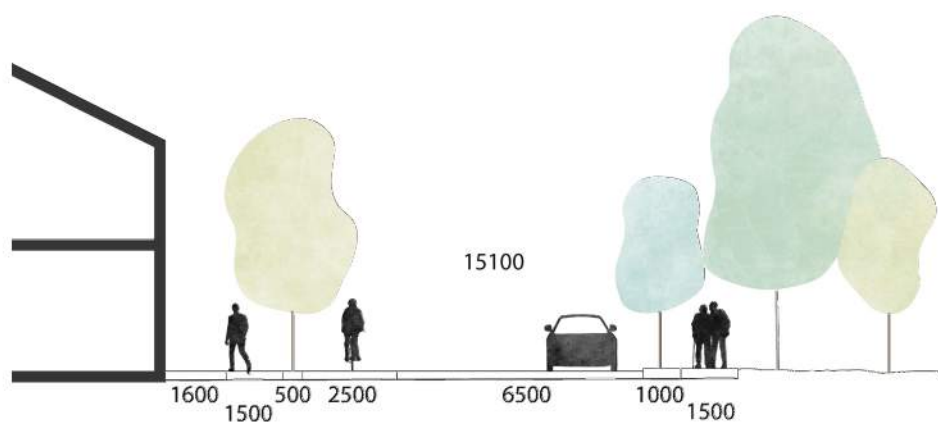
Kuva 67. Kuvia Niemen alueelta



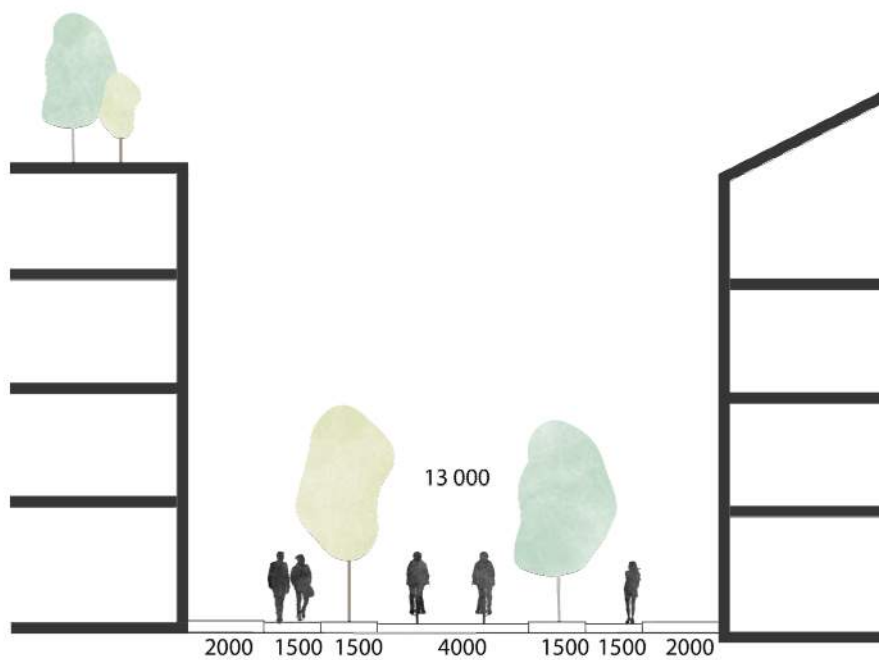
Kuva 68. Niemen alue 1:5000



Kuva 69. Niemen alue, asuinalueen autollinen katu, katuleikkaus 1:200



Kuva 70. Niemen alue, asuinalue -puisto, katuleikkaus 1:200



Kuva 71. Niemen alue, kevyen liikenteen väylä, katuleikkaus 1:200

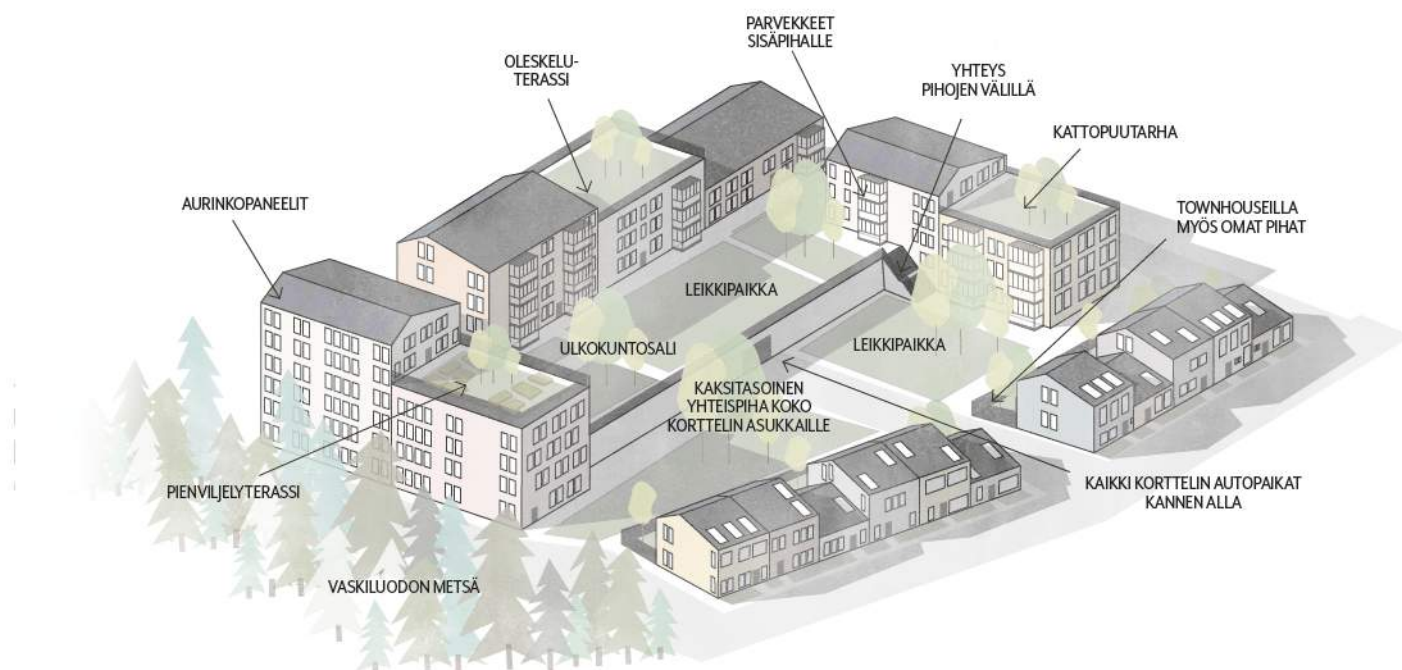


Kuva 72. Niemen alue, alueleikkaus 1:4 000



Kuva 73. Havainnekuva Niemen alueen terassikahvilan pihalta

3.4.1 ESIMERKKIKORTTELI 2



Kuva 74. Kortteliaksonometria Niemen alueen esimerkkikorttelista



Kuva 75. Havainnekuva Niemen asuinalueen ja puiston rajalta

3.5 LANDIAN ALUE

Moottorikadun siirtyessä junaradan viereen syntyy yhtenäinen ranta-alue. Alueella ei sijaitse ennestään asuntorakentamista, joten sitä voidaan kehittää vapaasti urbaanimpaan suuntaan. Alueen itäosa sijaitsee näkymien päätepisteessä (keskustasta ja Sundomista), joten se on perusteltu paikka korkealle rakentamiselle. Korkea rakentaminen ei tässä myöskään varjosta muita alueita. Alueen muuhun korttelirakenteeseen yhdistyy viisi rantaan päin mataloituvaa asuintornia, jotka muodostavat tulevaisuuden Vaskiluodolle tunnusomaisen siluetin. Ne vastaanottavat Vaskiluodon sillalta tulevat ihmiset yhtenäiseen ja urbaaniin saareen, jossa meri, virkistysarvot ja ihmiset ovat pääosassa.

Isot umpikorttelit muodostavat tiiviin ja urbaanin alueen, jolle tiet antavat selkeän muodon. Kortteleissa on isot puistomaiset sisäpihat, joissa on jäljellä vähän rakennusoikeutta, jotta asukkaat voivat toteuttaa itseään rakentamalla pieniä rakennelmia. Rakennusten parvekkeet ovat pääosin sisäpihalle suuntautuvia tai sisäänvedettyjä. Pysäköinti on sijoitettu maantasokerrokseen kannen alle. Pysäköintitilan päällä on piha-alue. Rakennusmassat on jaettu noin 15–20 metrin osiin, jotka poikkeavat toisistaan sekä väriltään että korkeudeltaan. Rakennuksissa on harjakatot, joiden kulma on optimaalinen aurinkopaneeleiden toiminnalle. Osa rakennusosioiden katoista toimii kattopuutarhoina, jotka myös elävöittävät kortteleita, luovat miellyttäviä ulkotiloja ja lisäävät kortteleiden yhteisöllisyyttä. Tiiviin ja urbaanin umpikorttelialueen läpäisee puistoalue, joka yhdistää Vaskiluodon metsän rantareittiin. Puistoalue katkaisee entisen Moottorikadun autoliikenteen ja vain kevyellä liikenteellä on oikeus kulkea puistoalueella.

Kun Vaskiluotoon tulee lisää asuntorakentamista, alue kaipaa ehdottomasti lisää palveluita. Entisen Wasalandian paikalle syntyy solmukohta, joka on perusteltu paikka päivittäistavara-kaupalle. Kauppa kuuluu tiiviinä osana uuteen korttelirakenteeseen, johon kuuluu myös toimistoja ja asuntoja. Toimistojen, palveluiden ja asuntojen suunnittelussa on huomioitu muuntojoustavuus, joka mahdollistaa muutokset tulevaisuuden tarpeen mukaan. Lisäksi Landian alue on ideaali sijainti kaupunginosakeskukselle, joka muodostuu muun muassa torista, pyöräparkista ja toimii vaskiluotolaisten kohtaamispaikkana.

MUUNTOJOUSTAVUUS
 TOIMISTOJA URBAANI
 KAUPUNGINOSAKESKUS TORI
 PALVELUT
 LANDIAN ALUE
 REITISTÖ
 YHTENÄINEN ALUE URHEILUALUE
 UUSI TIEJÄRJESTELY RAUHALLISEMPI LIIKENNE
 METSÄ
 JULKINEN JA PUOLIJULKINEN PIHA
 VIIHTYISÄÄ KAUPUNKITILAA UMPIKORTTELI
 INTEGROITU KAUPUNKIRAKENNE
 VIIHTYISYYS
 ARKKITEHTUURI
 KESTÄVÄ URBAANI
 MUUNTOJOUSTAVUUS KORKEA
 TUNNUSOMAINEN



Kuva 76. Kuvia Landian alueelta



Kuva 77. Landian alue 1:5000

3.5.1 TORI & KAUPPA

Kauppa kuuluu tiiviinä osana uuteen korttelirakenteeseen. Se ei ole automarkettimainen kaupparakennus, vaan siisti ja tyylikäs integroitu osa uutta rakennetta, johon kuuluu myös toimistoja ja asuntoja. Kaupan yhteydessä toimii myös grocerant eli ruokakauppaan tiiviisti liittyvä ravintola, jonka raaka-aineet ovat aina tuoreita ja hävikin määrä saadaan minimoitua, koska ruoka-aineet tulevat suoraan kaupasta eikä varastotilaa tarvita. Grocerantin terassi sijaitsee pihakannella torin lähetyvillä.

Tori sijoittuu päivittäistavarakaupan yhteyteen. Ympäröivät rakennukset rajaavat torialueen kehystäen näkymän merelle ja Landian alueen läpäisevään puistoon. Tori toimii Vaskiluodon kaupunginosakeskuksena ja sitä ympäröivien rakennusten maantasokerroksissa on palveluita ja kivijalkapuoteja.

3.5.2 TOIMISTOT

Toimistorakennukset ovat sijoitettu teollisuusalueen ja Landian asuinalueen väliin. Ne toimivat puistoväylän kanssa rajaavana elementtinä, joka erottaa teollisuusmiljöön uudesta urbaanista asuinalueesta. Vaskiluodon teollisuustoimintoja palvelevien toimistorakennusten näyttävä arkkitehtuuri poikkeaa asuinrakennusten arkkitehtuurista selvästi. Niiden julkisivuissa on käytetty puuta ja lasia päämateriaaleina. Toimistorakennukset ovat pohjaratkaisultaan muuntojoustavia ja muokattavia tulevaisuuden toimintoja varten. Isoimmassa toimistorakennuksessa on lasikatteinen sisäpiha, jolla toimii toimistojen työntekijöitä palveleva lounasravintola.

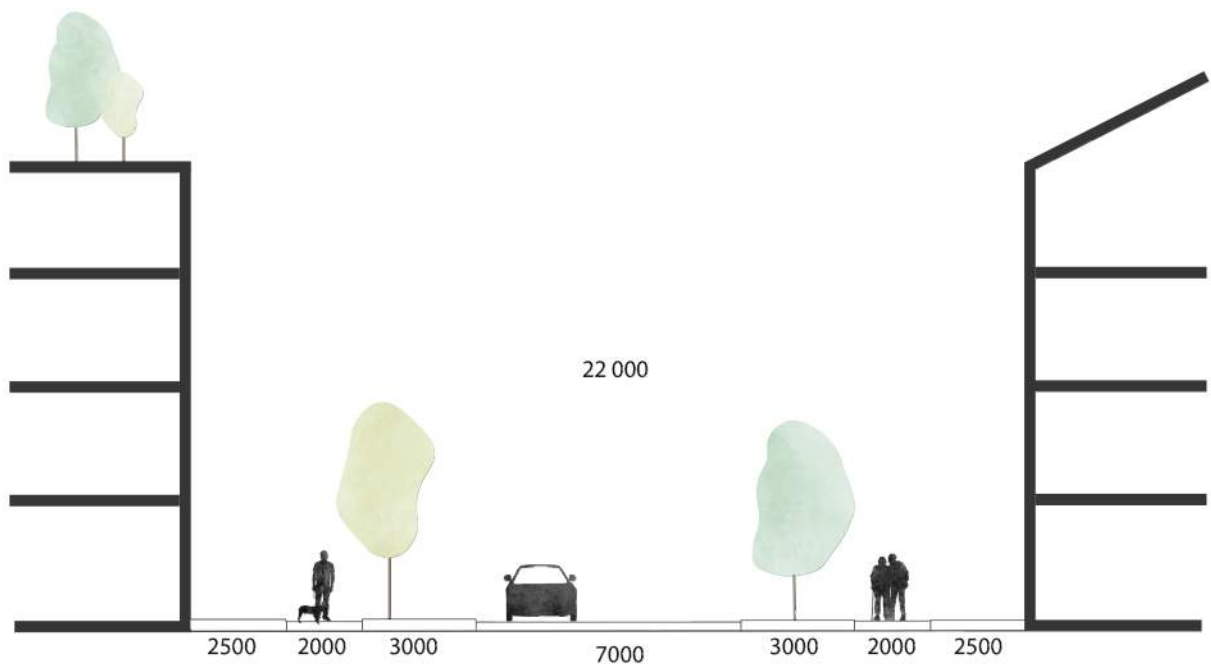
3.5.3 PÄIVÄKOTI & VANHUSASUMISTA

Landian alueella sijaitsee korttelirakenteeseen integroitu päiväkoti. Päiväkodin ulkotilat on sijoitettu korttelin puistomaiselle sisäpihalle. Pihalla on viihtyisä terassialue ja leikkiapiha. Päiväkodin suunnittelussa on otettu huomioon muuntojoustavuus. Tilat ovat avaria ja helposti siirrettävillä tilanjakajaelementeillä jaettavissa ja muokattavissa. Päiväkoti sijaitsee Landian alueen halkaisevan puistoväylän vieressä, joten päiväkotilaiset voivat turvallisesti ja helposti tehdä retkiä sekä merenrantaan että Vaskiluodon metsään.

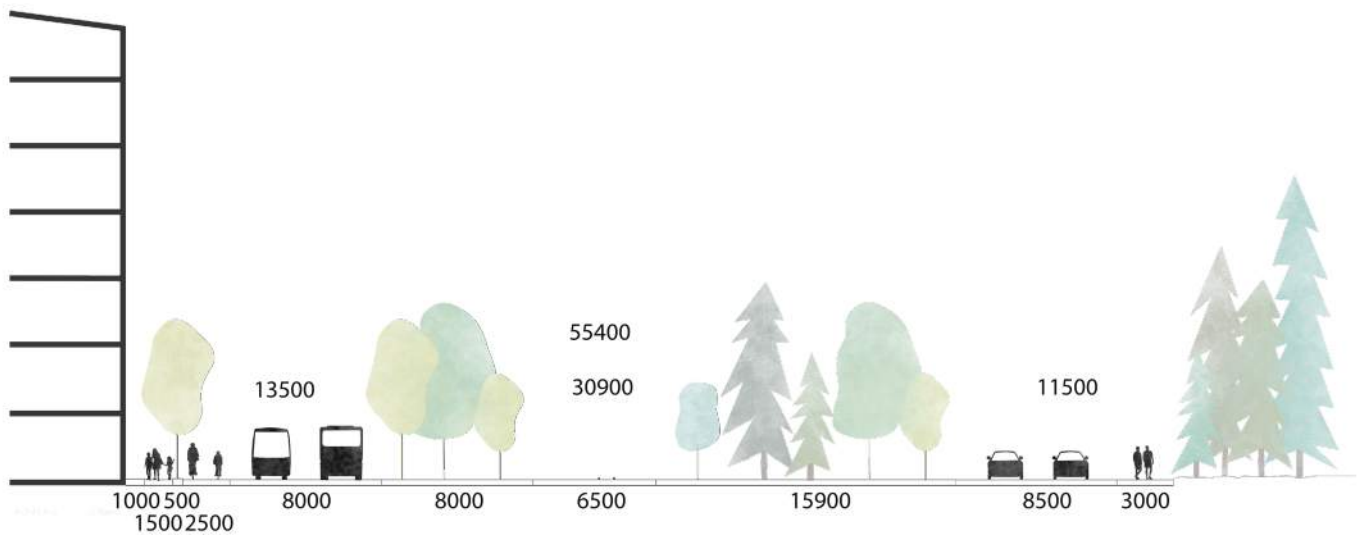
Samassa korttelissa sijaitsee myös vanhusasumista. Vanhusasuminen on pääosin tarkoitettu hyväkuntoisille vanhuksille, jotka saavat tukea päivittäisissä askareissa toisiltaan ja talon henkilökunnalta, joka on tarvittaessa tilattavissa apuun. Asunnot ovat suunniteltu täysin esteettömiksi niin, että ne tukevat yksinasumista mahdollisimman pitkään. Talossa on paljon yksioita ja kaksioita mutta myös kimppakämpiksi sopivia asuntoja. Talo sijaitsee puistoväylän vieressä ja siitä on hyvät yhteydet sekä Vaskiluodon metsään että merenrantaan. Myös tori ja päivittäistavarakauppa ovat lyhyen kävelymatkan päässä ja julkisen liikenteen reitti kulkee talon vierestä.



Kuva 78. Landian alue, alueleikkaus 1:4000



Kuva 79. Landian alue, entinen Moottorikatu, katuleikkaus 1:200



Kuva 80. Landian alue, uusi Moottorikatu – junarata – Sininen tie, katuleikkaus 1:400

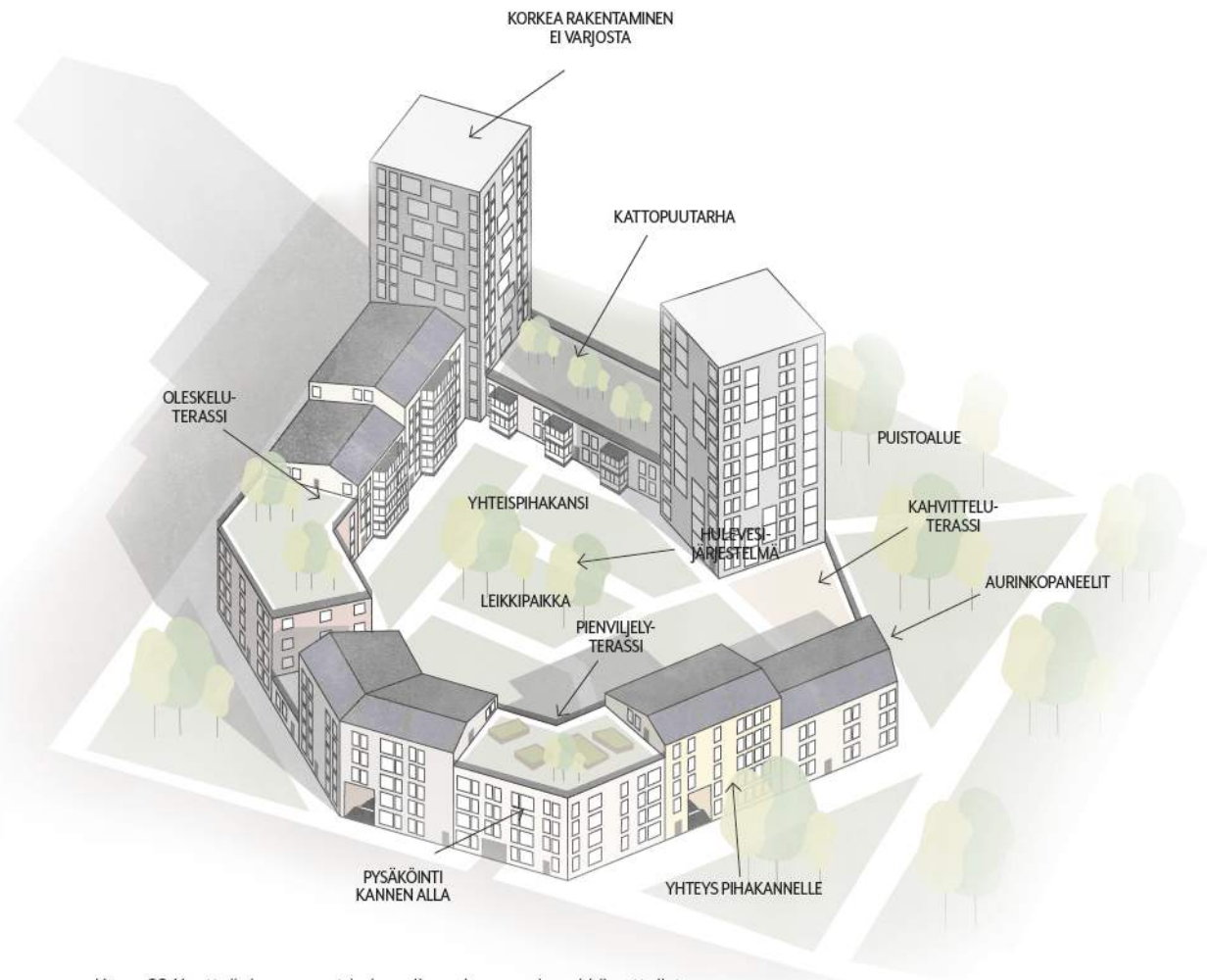
3.5.4 KORKEA RAKENTAMINEN

Vaskiluodon alueen korkea rakentaminen sijoittuu Landian alueen itäosaan. Korkeat rakennukset sijoittuvat luontevasti tärkeiden näkymien päätepisteeseen. Viisi eri kulmissa olevaa, rantaan päin hieman mataloituvaa tornia muodostavat tulevaisuuden Vaskiluodolle tunnusomaisen ja leikkisän mini-Manhattanmaisen siluetin. Landian alue on erillään muista alueista, joten korkea rakentaminen ei varjosta tai häiritse jo olemassa olevia asuinalueita. Tornit muodostuvat selkeistä massoista, joiden julkisivuvärit ja -materiaalit ovat yhtenäisiä. Torneissa on vain sisäänvedettyjä parvekkeita. Koska tornit hallitsevat maisemaa ja näkyvät laajalle Vaasaan, on niiden suunnitteluun panostettava. Parhaan mahdollisen kaupunkikuvallisen laadun saavuttamiseksi ne tuotetaan kansainvälisen arkkitehtikilpailun tuloksena.



Kuva 81. Korkeiden rakennusten luonteva sijainti 1:20 000

3.5.5 ESIMERKKIKORTTELI 3



Kuva 82. Kortteliaksometria Landian alueen esimerkikorttelista



Kuva 83. Havainnekuva Landian alueelta uusien kortteleiden muodostamasta katutilasta

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Vaskiluodon sijainti aivan keskustan yhteydessä luo alueelle valtavasti kehityspotentiaalia. Analyysivaihe osoitti, että Vaskiluodolla on hyvät mahdollisuudet kehittyä. Alueelle on mahdollista rakentaa asuntoja, toimistotiloja ja vapaa-ajan harrastuspaikkoja ilman, että se tuhoaa saaren monimuotoista ja arvokasta luontoympäristöä ja virkistysalue-arvoja.

Osallistavan suunnittelun vaihe osoitti, että vaasalaiset ovat kiinnostuneita osallistumaan suunnitteluun ja ympäristönsä kehittämiseen. Olen ottanut osallistavan suunnittelun kyselytutkimuksen tulokset ja VASKILUOTO WORKSHOP -yleisötilaisuuden tuotokset mahdollisimman hyvin mukaan suunnitelmani lähtökohdiksi. Suurimmiksi toiveiksi muodostui Vaskiluodon metsän ja luontoarvojen säilyttäminen, Vaskiluodon kehityspotentiaalın hyödyntäminen ja palveluiden tuonti alueelle. Myös korkeaa rakentamista ja turvallisempia liikennejärjestelyitä toivottiin suunnitelmaan.

Kehityssuunnitelmani osoittaa, että Vaskiluotoa pystyy kehittämään ilman, että sen luonto- ja virkistysaluearvot kärsivät. Tärkeintä alueen kehittämisessä on huomioida ihmisten viihtyminen aina suurista linjoista pienimpiin detaljeihin asti. Saaren arvokasta luontoympäristöä tulee kunnioittaa kaikissa tulevilla alueen kehityshankkeissa. Kevyeen liikenteen silta Palosaareen yhdistää Vaasan keskustan tärkeimmät alueet ja muodostaa yhtenäisen keskuksen, jossa koulutus, luonto ja keskustan palvelut yhdistyvät. Vaskiluodon reitistöä on suunnitelmassa kehitetty niin, että asuinalueet olisivat mahdollisimman rauhallisia ja yhtenäisiä, eikä autoilu tai erityisesti raskas liikenne häiritsisi asukkaita. Kehityssuunnitelmani esittää asuntorakentamisen maksimivaihtoehdon, jossa metsän luontoarvoja kunnioitetaan ja vaalitaan. Aluekehityksessä ei ole tärkeintä rakennusten korkeus vaan tiiviys ja monimuotoisuus. Alueella on siis mahdollista rakentaa myös hillitymmin.

Asuinalueiden erilaisten luonteiden takia, myös niiden suunnittelun tärkeimmät lähtökohdat poikkeavat toisistaan. Sokerin alueella tärkeintä on Sokerin tehtaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan miljööön säilyttäminen. Tehtaan rakennusten käyttöönotto ja sitä varten niiden kunnostaminen suojelee rakennuksia ja aluetta paremmin kuin niiden tyhjillään pito. Alueen täydennysrakennusten luonteen ja mittakaavan tulee olla lähtöisin alueen jo olemassa olevasta rakennuskannasta. Niemen alueen tärkeimmät elementit ovat merinäköymät ja meren rannassa sijaitseva puistomainen luonto. Uuden asuinalueen reunamille tulee jättää riittävän runsaasti kaikkien saavutettavissa olevaa puistoaluetta, jossa ihmiset pääsevät nauttimaan meren läheisyydestä. Alueen massojen rakenteen tulee laskeutua rantaan päin, jotta merinäköalat avautuvat mahdollisimman moneen asuntoon. Landian alueelle tärkeintä on yhtenäisen ja urbaanin luonteen muodostuminen. Jos alueelle ei haluta rakentaa maksimivaihtoehdon mukaista määrää kerrosneliöitä, tulee suunniteltujen rakennusten korkeutta madaltaa. Kortteleiden tai rakennusten tiiviyydestä ei tule tinkiä, jotta ympäristöstä tulee riittävän yhtenäinen ja urbaani.

Kaikissa uusissa asuinalueissa tulee huomioida alueen yhtenäisyys. Tarkoitus ei ole luoda lähiömäistä ympäristöä vaan tiivistä ja viihtyisää kaupunkitilaa, jossa kaupunkimaisten pihojen ja kattoterassien suunnitteluun on käytetty resursseja. Alueiden tulee muodostua kortteleista, joissa yhteisöllisyys on otettu huomioon. Kortteleiden välissä tulee olla selkää ja viihtyisää katu-tilaa. Kaikkien asuinalueiden asuntorakenteen on syytä olla monipuolinen, jotta ikärakenteen vähittäinen muutos ei haittaa alueiden kehitystä. Rakennuksissa tulee olla eri kokoisia asuntoja, joiden muuntojoustavuus on hyvä.

Vaskiluodolla on valtavasti kehityspotentiaalia ja se kaipaa ehdottomasti kehitystoimenpiteitä. Tulevaisuudessa tärkeintä on kehittää saarta yhtenäisemmäksi alueeksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi. Vaskiluodon suurimmat arvot sen sijainnin lisäksi ovat sen upeat merinäköalat ja monimuotoinen luonto. Näitä arvoja tulee vaalia ja kunnioittaa saaren täydennysrakentamisessa.

5. LÄHTEET

Ant-Wuorinen, M., (2012) Kaupunginselän kierros – Vaasan Eteläisen Kaupunginselän kiertävä ulkoilureitistö, diplomityö

Crawford, J.H., (2016) The car century was a mistake. It's time to move on,
https://www.washingtonpost.com/news/in-theory/wp/2016/02/29/the-car-century-was-a-mistake-its-time-to-move-on/?utm_term=.44d98084534a
haettu: 4.5.2018

Gehl, J., (1987) Life Between the Buildings, New York, Van Nostrand Reinhold Company

Lahti, L. & Nyman, J., (2017) VAASAN VASKILUODON LUONTOSelvitys 2016, Vaasan kaupunki

Konsulttitoimisto MDI, (2016) ALUEPROFIILIT 2016,
<http://www.mdi.fi/content/uploads/2016/12/alueprofiilit2016-161214-2naytolle.pdf>
haettu: 14.6.2018

Koriseva, M., (2018) Vaskiluoto ja asuminen -kyselytutkimus, Vaasan kaupunki

Kortteinen, M. Tuominen, M. & Vaattovaara, M., (2015) Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla
<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/100590/052kortteinen.pdf?sequence=1>
haettu: 14.6.2018

Kujala, M. & Nieminen, H., (2010) VAASA Kulttuuriympäristöselvitys, Vaasan kaupunkisuunnittelu
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/2010_vaasan-kulttuuriymparistoseelvitys.pdf
haettu: 14.6.2018

Löytynoja, J., (2017a) Vaasan väkiluku suuralueittain 1973-2016, Vaasan kaupunkikehitys
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/vaesto-suuralueittain_1973-2016.pdf
haettu: 14.6.2018

Löytynoja, J., (2017b) Vaasan asuntotuotanto 1990-2017, Kaupunkikehitys
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/asuntotuotanto_1990-2017.pdf
haettu: 16.6.2018

Löytynoja, J., (2017c) Asuntojen hintataso Vaasassa ja vertailukaupungeissa 2003-2016, Kaupunkikehitys
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/asuntojen_hinnat_ja_asuntokaupat_2003-2016.pdf
haettu: 14.6.2018

Löytynoja, J., (2018a) Vaasan seudun väestökehitys 2000-2017, Vaasan kaupunkikehitys
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/vaesto_vaasan_seudulla_2000-2017.pdf
haettu: 14.6.2018

Löytynoja, J., (2018b) Vaasan työttömyysraportti 3/2018, Vaasan kaupunkikehitys.
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/vaasan_tyottomyysraportti318.pdf
haettu: 16.6.2018

Saarinen, T., (2016) Työpaikat Vaasassa 2000-2014, Vaasan kaupunkikehitys
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/tyopaikat_2000-2014.pdf
haettu 14.6.2018

Saario, M., Kontiokari, V., Pitkämäki, A. & Heikinheimo, E., (2017) Vaasan ja Mustasaaren akkutehtaiden ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Sadik-Khan, J. & Solomonow, S., (2016) Streetfight – Handbook for an Urban Revolution, Penguin USA, s.39-40

Strandell, A., (2011) ASUKASBAROMETRI 2010 – Asukaskysely suomalaisista asuinympäristöistä, Suomen ympäristökeskus
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/37042>
haettu: 14.6.2018

Nyman, K., (2008) Arkkitehtuurin kadotettu kieli, Vaajakoski, Multikustannus Oy, s.277-308

Ulrich, R.S., (1985) Human Responses to Vegetation & Landscape
https://www.researchgate.net/profile/Roger_Ulrich4/publication/254315158_Visual_Landscapes_and_Psychological_Well-Being/links/0c96053a3fe7796728000000/Visual-Landscapes-and-Psychological-Well-Being.pdf
haettu 15.6.2018

Vaasan kaupunkikehitys, (2018) Vaasa – Pohjolan energiapääkaupunki, Virtaa hyvään elämään, Vaasan kaupungin strategia 2018-2021
https://issuu.com/graafigetpalvelut_vaasa/docs/pohjolan_energiapaakaupunki_suomi
haettu: 14.6.2018

Öst, S., (2009) Rakennushistoriallinen tutkimus – Vaskiluoto, Pohjanmaan museo, Vaasan kaupunki
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/2009_vaskiluoto-rakennushistoriallinen-tutkimus.pdf
haettu 14.6.2018

LIITTEET

LIITE A: VASKILUOTO JA ASUMINEN

1/8

Vaskiluoto ja asuminen

Tämä Vaasan kaupungin kanssa toteutettu kysely selvittää asumismielityksiä ja -tarpeita Vaasassa ja erityisesti Vaskiluodon alueella. Kyselyn avulla kerättyä tietoa käytetään myös Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtiopiskelija Mimmi Korisevan diplomityöhön Asuntorakentamisen mahdollisuudet Vaskiluodossa. Diplomityö toimii selvityksenä Vaasan kaupungille Vaskiluodon kehittämistä varten.

Vastaamalla oheiseen kyselyyn voitte vaikuttaa Vaasan ja erityisesti Vaskiluodon aluekehitykseen ja olla mukana luomassa parempaa ympäristöä!

Kysely on avoinna 31.1.2018 asti. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja ilman tunnistetietoja.

Yhteystietonsa kyselyn lopussa jättäneille lähetetään kutsu keväällä järjestettävään VASKILUOTO WORKSHOP -tilaisuuteen. Yhteystietojen jättäminen ei vielä velvoita osallistumaan tilaisuuteen mutta tarjoaa siihen mahdollisuuden.

Kiitos jo etukäteen vastauksistanne!

Lisätietoja tutkimuksesta:

Mimmi Koriseva, arkkitehti yo

mimmi.koriseva@student.tut.fi

2/8 PERUSTIEDOT

1. Olen
 - a. nainen
 - b. mies
 - c. muu
2. Syntymävuoteni on... (vvv)
3. Kotitaloudessani asuu itseni mukaan lukien... (ihmisten lukumäärä)
4. Elämäntilanteeni/asemani työelämässä on...
 - a. yrittäjä
 - b. freelancer
 - c. palkansaaja
 - d. eläkeläinen
 - e. työtön
 - f. kotiäiti/-isä
 - g. opiskelija
 - h. osa-aikaisesti työssä käyvä opiskelija
 - i. muu
 - i. muu, mikä?

3/8 NYKYINEN ASUMINEN

5. Asuin paikkani on...

- a. Vaskiluoto
- b. Keskusta, Vöyrinkaupunki tai Palosaari
- c. muu Vaasa
- d. muu
- i. muu, mikä?

6. Rakennus, jossa asun tällä hetkellä, on...

- a. omakotitalo
- b. rivitalo
- c. paritalo
- d. kerrostalo
- e. muu
- i. muu, mikä?

7. Nykyinen asuntoni on...

- a. omistusasunto
- b. vuokra-asunto
- c. asumisoikeusasunto
- d. muu
- i. muu, mikä?

8. Asuinympäristöni valinnassa minulle on tärkeää... (voit valita useampia vaihtoehtoja)

- a. turvallisuus
- b. merenläheisyys
- c. kaupunkimaisuus
- d. rauhallisuus
- e. pitkä etäisyys naapureihin
- f. lyhyet etäisyydet palveluihin
- g. asuinalueen eloisuus ja runsaat harraste- ja toimintamahdollisuudet
- h. hyvät yhteydet joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen avulla
- i. luonnonläheisyys
- j. muu
- i. muu, mikä?

4/8 JOS SAISIN TÄYSIN VAPAASTI VALITA...

9. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...
- a. kaupungin keskustassa
 - b. lähiö- tai esikaupunkialueella
 - c. haja-asutusalueella
 - d. muualla
 - i. _____ muualla, missä?

10. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...
- a. omakotitalossa
 - b. paritalossa
 - c. rivitalossa
 - d. kerrostalossa
 - e. townhouse-talossa
 - f. muussa
 - i. _____ muussa, missä?

11. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...
- a. omistusasunnossa
 - b. vuokra-asunnossa
 - c. asumisoikeusasunnossa
 - d. muussa
 - i. _____ muussa, missä?

12. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...
- a. yksin
 - b. puolisoni kanssa
 - c. perheeni kanssa
 - d. kimppekämpässä
 - e. soluasunnossa
 - f. kommuunissa
 - g. palvelutalossa tai vanhainkodissa
 - h. muulla tavoin
 - i. _____ muulla tavoin, miten?

13. Jos saisin täysin vapaasti valita, asuntoini pinta-ala olisi...(m²)

5/8 TULEVAISUUDESSA TODENNÄKÖISIMMIN...

14. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...
- a. kaupungin keskustassa
 - b. lähiö- tai esikaupunkialueella
 - c. haja-asutusalueella
 - d. muualla
 - i. muualla, missä?
15. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...
- a. omakotitalossa
 - b. paritalossa
 - c. rivitalossa
 - d. kerrostalossa
 - e. townhouse-talossa
 - f. muussa
 - i. muussa, missä?
16. Viiden vuoden päästä todennäköisimmin minulla on...
- a. omistusasunto
 - b. vuokra-asunto
 - c. asumisoikeusasunto
 - d. muu
 - i. muu, mikä?
17. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...
- a. yksin
 - b. puolisoni kanssa
 - c. perheeni kanssa
 - d. kimppekämpässä
 - e. soluasunnossa
 - f. kommuunissa
 - g. palvelutalossa tai vanhainkodissa
 - h. muulla tavoin
 - i. muulla tavoin, miten?
18. Viiden vuoden päästä asuntoni pinta-ala on todennäköisimmin...(m²)

6/8 VASKILUOTO

19. Tulevaisuudessa minua kiinnostaisi asua Vaskiluodossa
- a. kyllä
 - b. ei
 - c. asun jo Vaskiluodossa
 - d. en tiedä, mikä on Vaskiluoto
 - i. Olen kiinnostunut/en ole kiinnostunut asumaan Vaskiluodossa, koska....
 -
20. Vaskiluotoon pitäisi mielestäni suunnitella... (voit valita useampia vaihtoehtoja)
- a. ei mitään, Vaskiluoto on nyt täydellinen
 - b. lisää asumista ja asukkaita elävöittämään Vaskiluotoa
 - c. lisää palveluita ja kauppoja
 - d. lisää monimuotoisempia urheilu- ja virkistytymismahdollisuuksia
 - e. lisää luonnontilaista ympäristöä
 - f. lisää kulttuuria ja kulttuuritapahtumia mahdollistavia paikkoja
 - g. lisää teollisuutta
 - h. en tiedä
 - i. muuta
 - i. muuta, mitä?
21. Jos Vaskiluotoon rakennettaisiin lisää asumista, asuinrakennusten pitäisi olla... (voit valita useampia vaihtoehtoja)
- a. 1-3-kerroksista matalaa rakentamista (esimerkiksi urbaaneja pientaloja)
 - b. 3-5-kerroksista keskikorkeaa rakentamista (esimerkiksi pienkerrostaloja)
 - c. 4-8-kerroksista kerrostalovaltaista rakentamista (esimerkiksi asuinkerrostaloja)
 - d. 8-16-kerroksista korkeaa rakentamista (esimerkiksi tornitaloja)
 - e. Rakentaisin Vaskiluotoon asumisen sijasta toimistorakennuksia sekä vapaa-ajan aktiviteetti- ja kulttuurikeskuksia
 - f. Vaskiluotoon ei tulisi rakentaa mitään
 - g. en tiedä
 - h. muuta
 - i. muuta, mitä?
22. Kaipaisin Vaskiluotoon... (voit valita useampia vaihtoehtoja)
- a. en mitään
 - b. kauppoja
 - c. päiväkotia
 - d. koulua
 - e. vanhusasumista
 - f. urheilumahdollisuuksia
 - g. kulttuurikeskusta
 - h. vapaa-ajanviettomahdollisuuksia
 - i. yhtenäistä rantareittiä
 - j. asuntorakentamista
 - k. lisää työpaikkoja ja yrityksiä
 - l. parempaa joukkoliikenneverkostoa ja parempia pyöräilyreittejä
 - m. en tiedä
 - n. muuta
 - i. muuta, mitä?
23. Mitä Vaskiluoto merkitsee sinulle? Kirjoita vapaamuotoisesti mielipiteesi Vaskiluodosta!

24. Merkitse kartalle....

Paras asuinpaikka

- a. Merkitse karttaan pisteellä, missä päin Vaskiluotoa juuri sinä haluaisit asua?

Asuntorakentamiselle sopiva paikka

- b. Merkitse kartalle, mitkä alueet Vaskiluodosta sopivat parhaiten asuntorakentamiseen? (voit merkitä useita alueita)

Asuntorakentamiselle sopimaton paikka

- c. Merkitse kartalle alueet, joille EI missään nimessä saisi rakentaa asumista. (voit merkitä useita alueita)

OHJE: Jos haluat korjata pieleen menneen karttavastauksen, toimi näin:

1. Klikkaa tämän ikkunan vasemmassa yläkulmassa otsikon (5/8 VASKILUOTO) vieressä sijaitsevaa nuolta
2. Klikkaa pieleen mennyttä vastaustasi
3. Klikkaa roskakori-symbolia
4. Vastaa kysymykseen uudestaan

7/8 VASKILUOTO WORKSHOP

Oletko kiinnostunut osallistumaan Vaskiluodon kehittämistyöpajaan?

VASKILUOTO WORKSHOP -työpaja järjestetään keväällä 2018 ja se kestää noin 2-2,5 tuntia sisältäen kahvitarjoilun. Tilaisuudessa työtetään yhdessä visioita siitä, millaiseen suuntaan Vaskiluodon tulisi kehittyä ja millaista asumista sinne sopisi parhaiten. Tilaisuus on luonteeltaan rento ja siihen ei tarvitse valmistautua mitenkään - vain sinun omat mielipiteesi ovat meille tärkeitä.

Työpajaan osallistuvien ei tarvitse olla töissä rakennusallalla, vaan tilaisuuteen toivotaan osallistujiksi mahdollisimman monipuolista väkeä ja erilaisia ihmisiä. Jos sinulla on lapsia, jotka jaksavat keskittyä 2,5 tuntia, hekin ovat enemmän kuin tervetulleita mukaan ideoimaan!

Työpajasta saatavaa aineistoa käytetään Vaasan kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettavaan diplomityöhön ja edelleen Vaskiluodon kehittämiseen.

Jos osallistuminen kiinnostaa, jätä yhteystietosi. Yhteystietojasi ei yhdistetä antamiisi vastauksiin.

Olemme yhteydessä yhteystietonsa jättäneisiin alkukevään aikana. Yhteystietojen jättäminen ei vielä velvoita osallistumaan tilaisuuteen.

Lisätietoja:

Mimmi Koriseva, arkkitehti yo

mimmi.koriseva@student.tut.fi

25. Oletko kiinnostunut osallistumaan VASKILUOTO WORKSHOP-työpajaan?

- a. Kyllä, olen kiinnostunut
b. Ei, en ole kiinnostunut

7½/8 YHTEYSTIEDOT

Jätä yhteystietosi, jotta sinulle voidaan lähettää kutsu VASKILUOTO WORKSHOP-tilaisuuteen! Yhteystietojasi ei voida yhdistää aiempiin vastauksiisi.

Etunimi

Sukunimi

Syntymävuosi (vvvv)

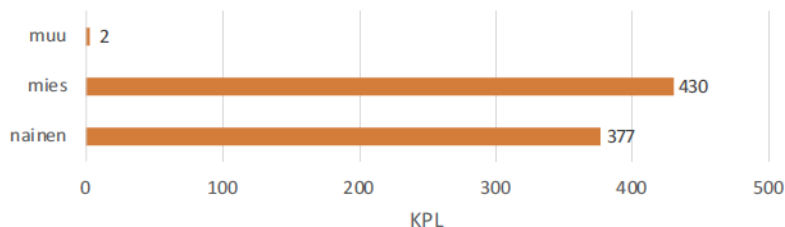
Sähköpostiosoite

Jos sinulla ei ole sähköpostiosoitetta, kirjoita postiosoitteesi tähän

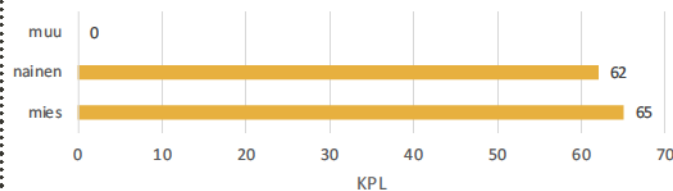
8/8 Kysely päättyy tähän! Kiitos vastauksistasi!

LIITE B: TUTKIMUSTULOKSET VASKILUOTO JA ASUMINEN

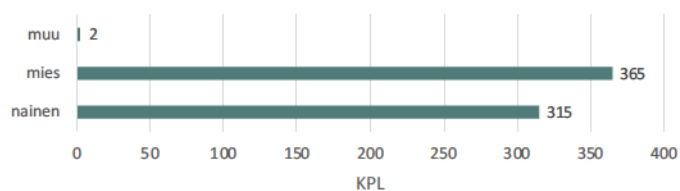
1. Olen..



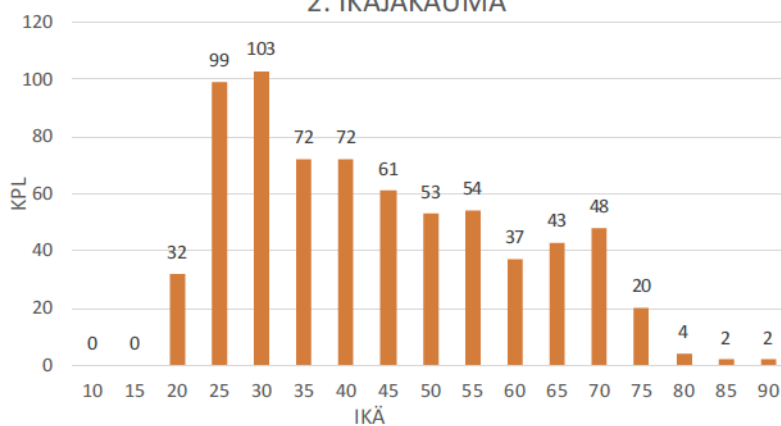
Vaskiluotolaiset



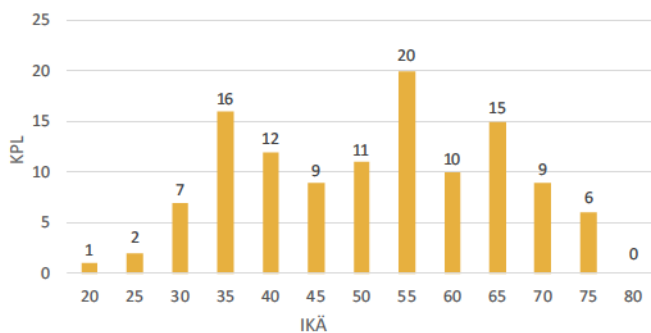
Muut



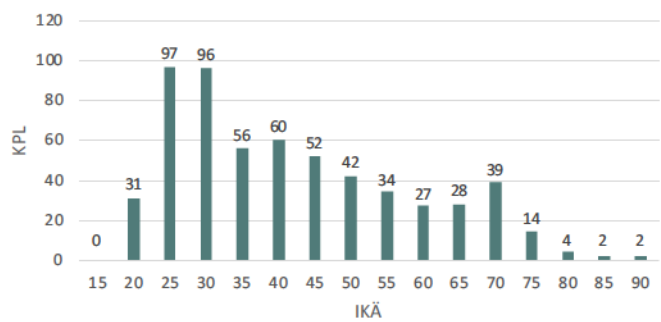
2. IKÄJAKAUMA



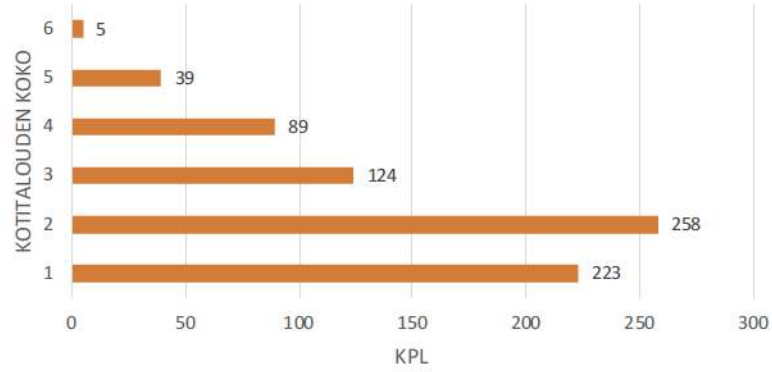
Vaskiluotolaiset



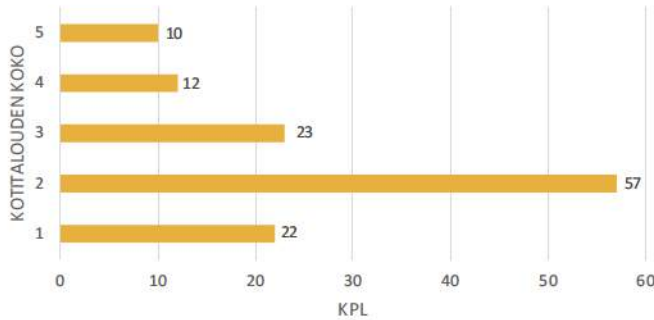
Muut



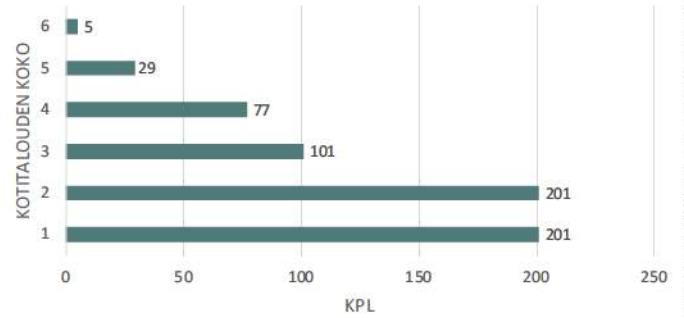
3.KOTITALOUDEN KOKO



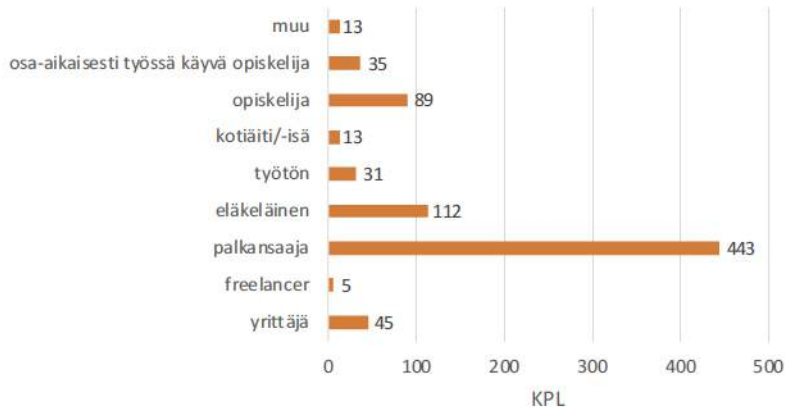
Vaskiluotolaiset



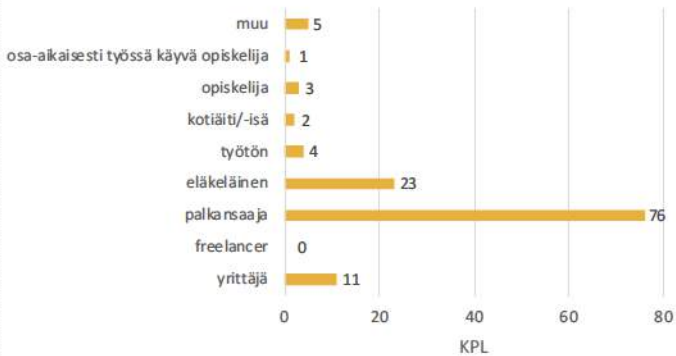
Muut



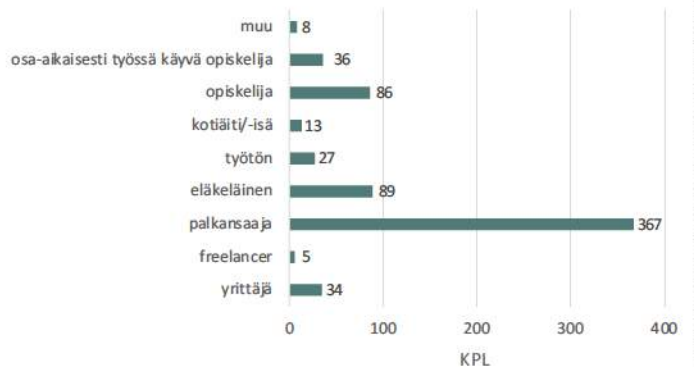
4. Elämäntilanteeni/ asemani työelämässä on...



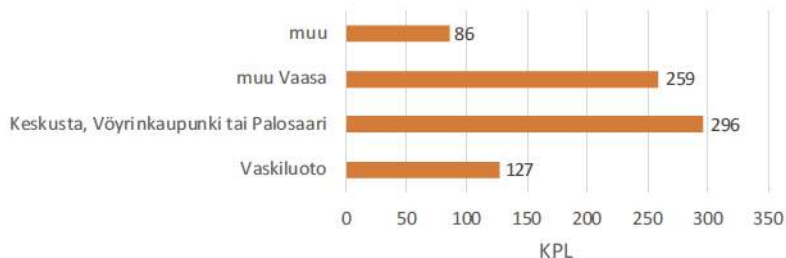
Vaskiluotolaiset



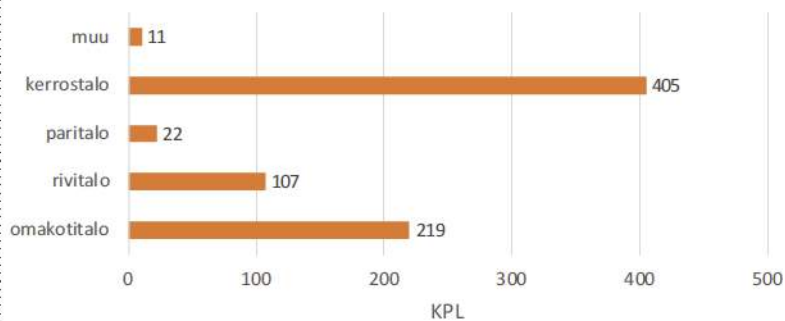
Muut



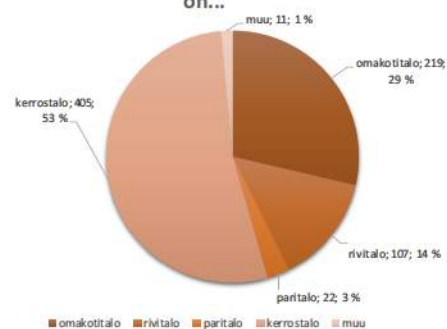
5. Asuin paikkani on...



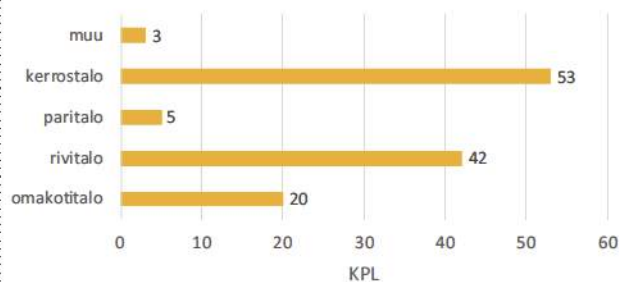
6. Rakennus, jossa asun tällä hetkellä, on...



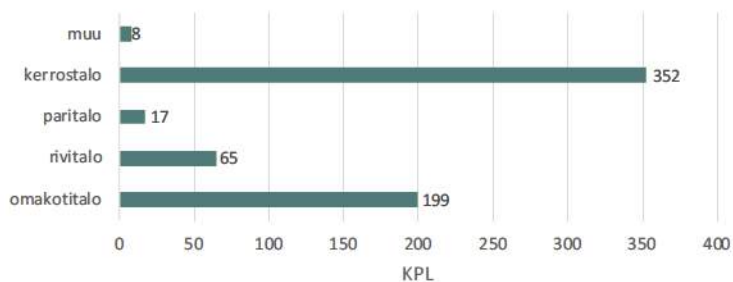
6. Rakennus, jossa asun tällä hetkellä, on...



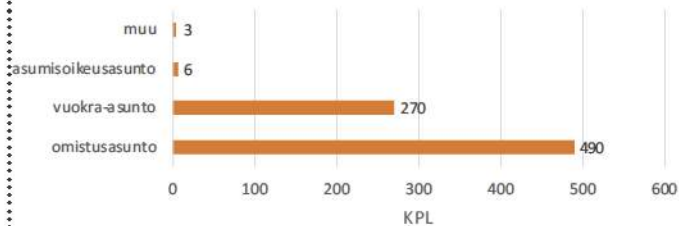
Vaskiluotolaiset



Muut



7. Nykyinen asuntoni on...



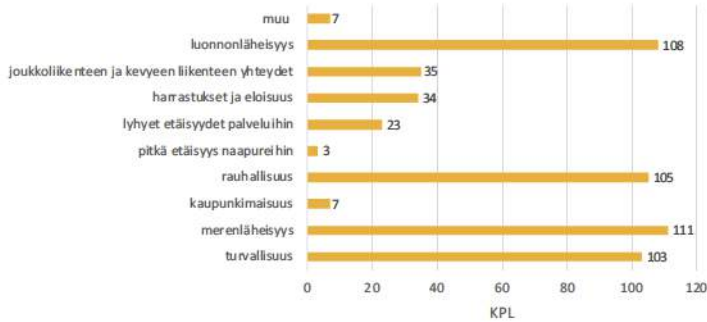
7. NYKYINEN ASUNTONI ON...



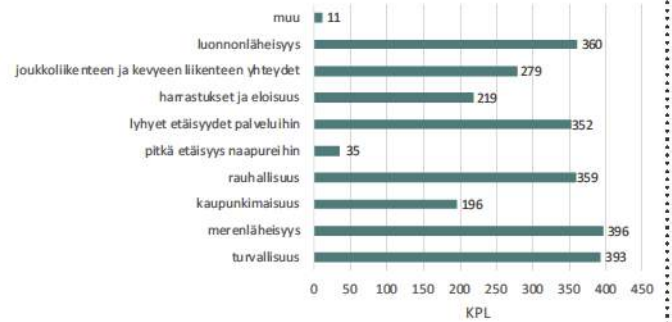
8. Asuinympäristöni valinnassa minulle on tärkeää... (voit valita useampia vaihtoehtoja)



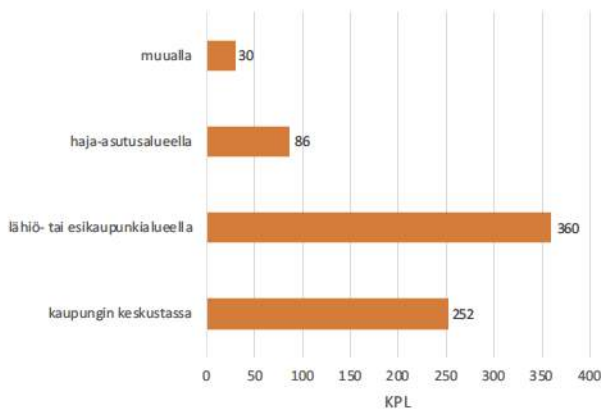
Vaskiluotolaiset



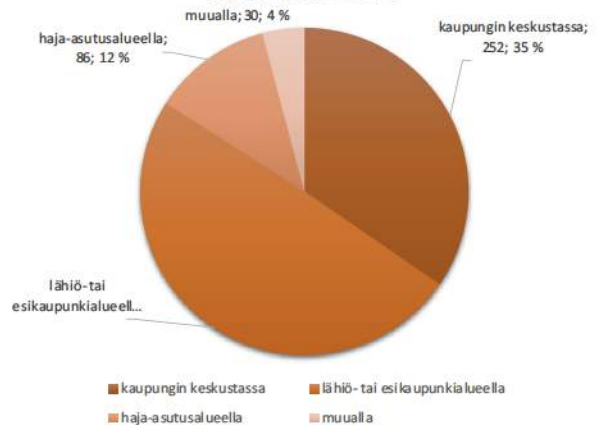
Muut



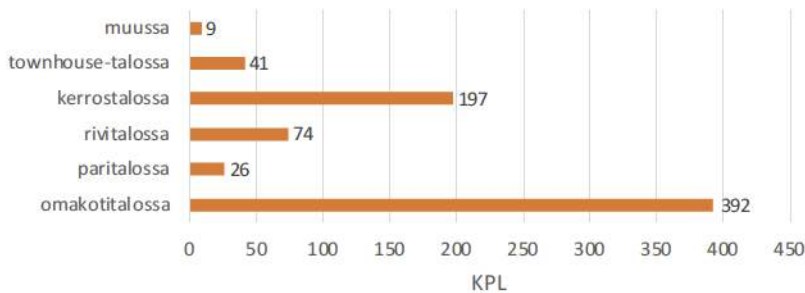
9. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



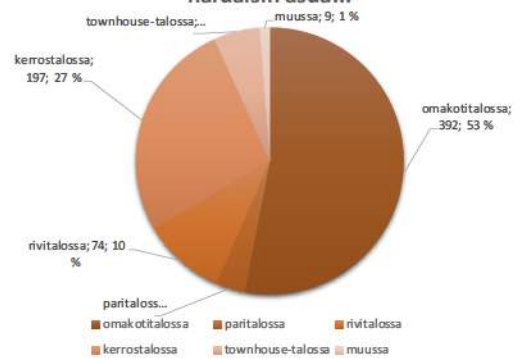
9. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



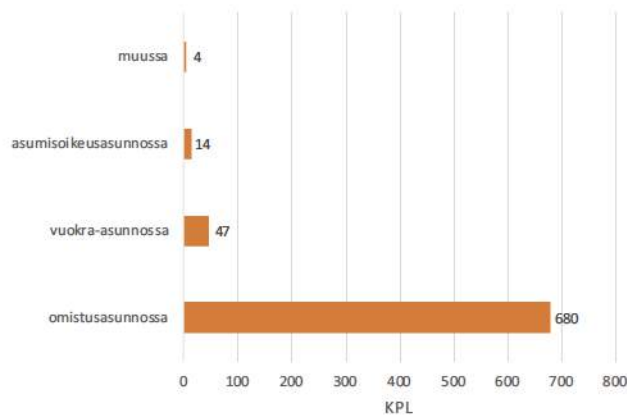
10. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



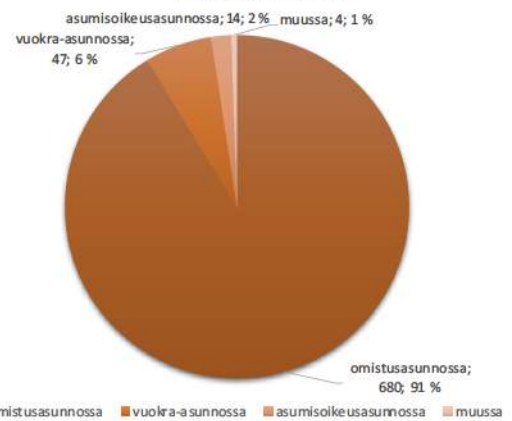
10. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



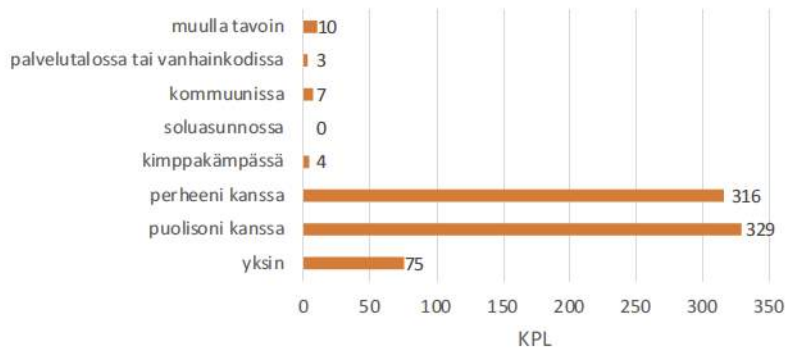
11. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



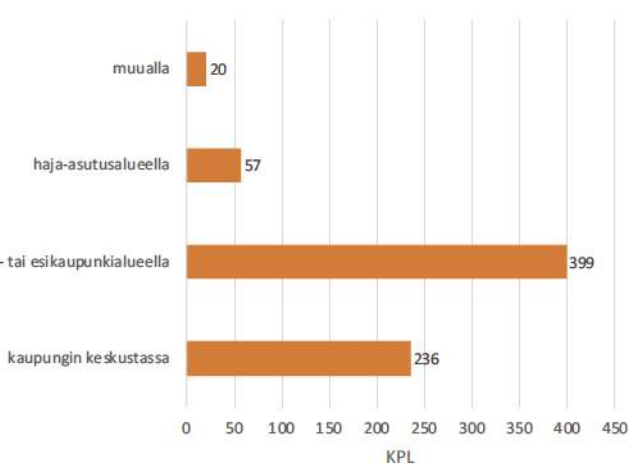
11. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



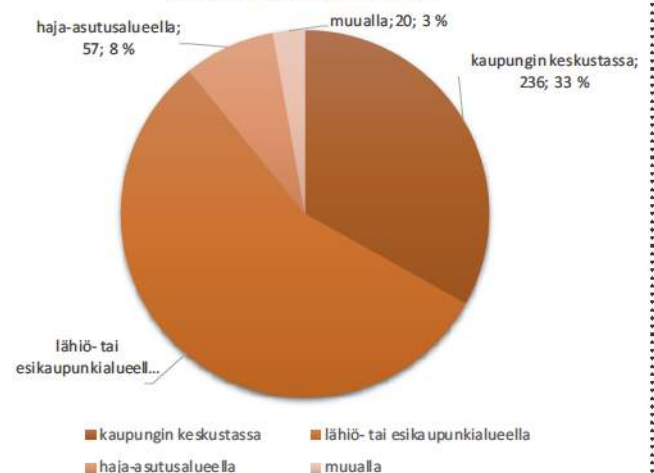
12. Jos saisin täysin vapaasti valita, niin haluaisin asua...



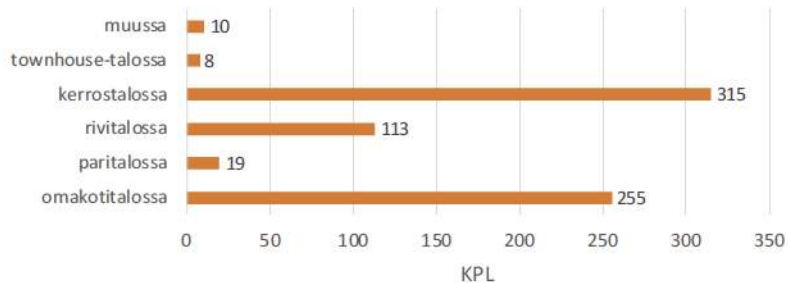
14. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...



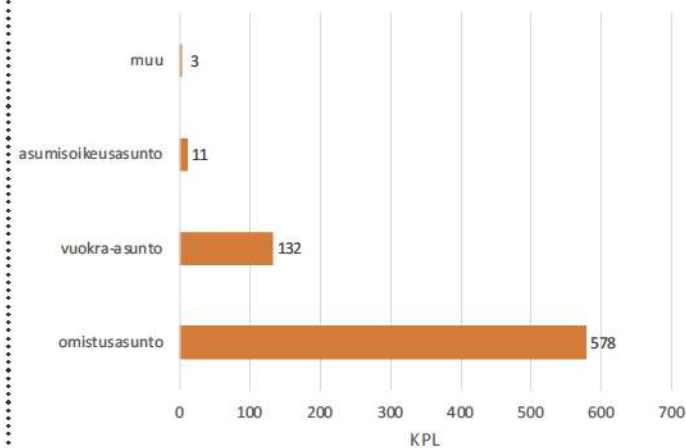
14. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...



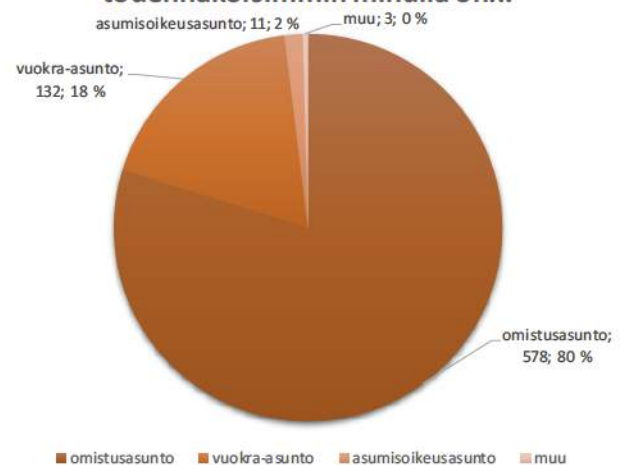
15. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...



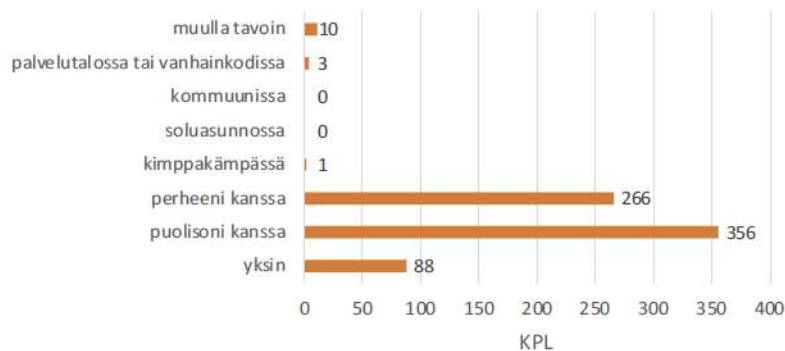
16. Viiden vuoden päästä todennäköisimmin minulla on...



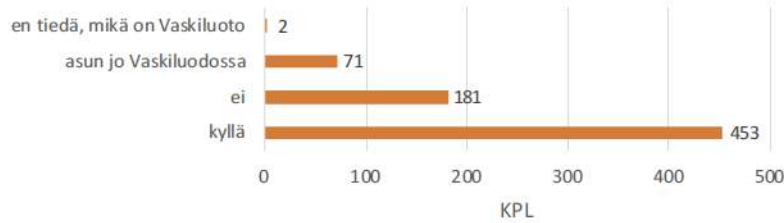
16. Viiden vuoden päästä todennäköisimmin minulla on...



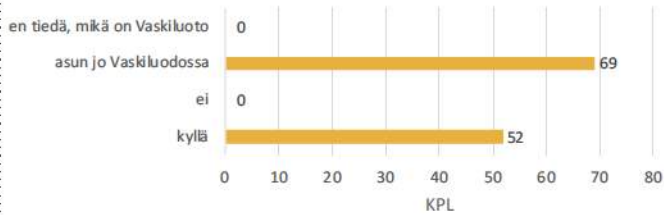
17. Viiden vuoden päästä asun todennäköisimmin...



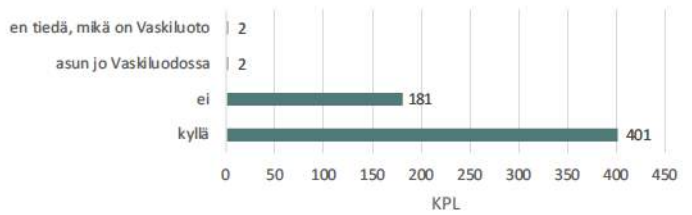
19. Tulevaisuudessa minua kiinnostaisi asua Vaskiluodossa



Vaskiluotolaiset



Muut



VASKILUOTOLAISET

havet ulkoharrastukset
henkilökohtainen historia
luonto kulttuuriarvot & historia
skogen närheten
trygghet **till centrum**
rauhallisuus rakennuskanta ja miljöö

MIKSI IHMISET EIVÄT HALUA MUUTTAA VASKILUOTOON

luistelukentän puute
palveluiden puute
bisneksen puute
ei voi ostaa omaa tonttia
en tunne aluetta
etäisyys
keskustaan
liian pitkä
eristyneisyys
teollisuusalueen laajennus
keuhno
joukkoliikenne
ei sovi lapsiperheille

tyytyväisyys nykyiseen
asuinpaikkaan
hankala työmatka
leikkipuiston puute
Vaskiluoto tulee säilyttää luonnontilaisena
tylsä ja eloton paikka
teollisuusmiljö
joutomaisuus
huumekämpät
hyvien asuinalueiden puute

ei väliä rivitaloja tai omakotitaloja
ei koulua

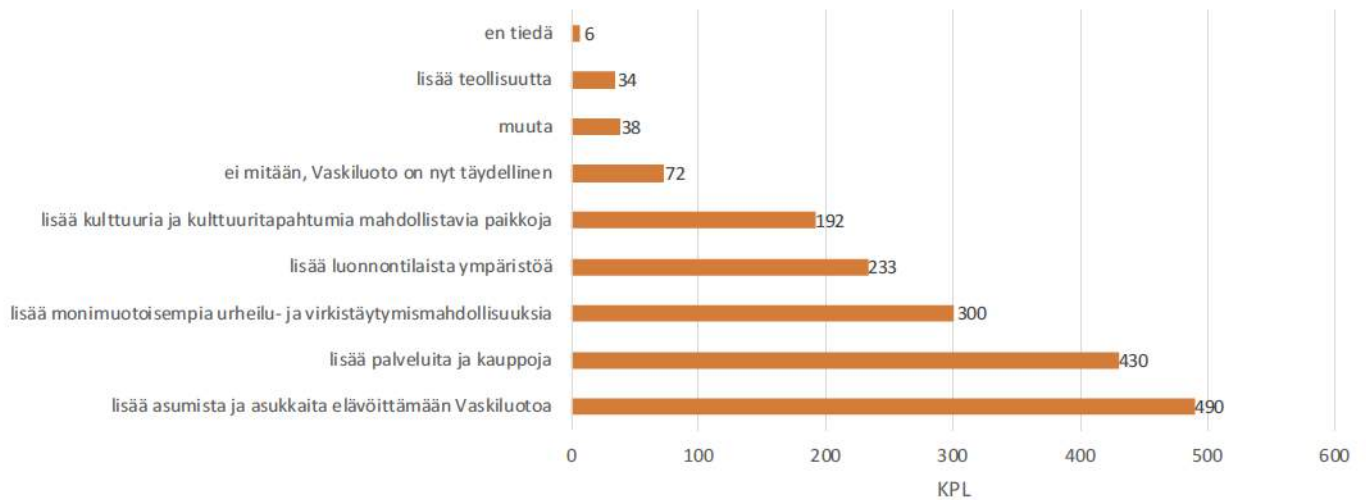
VASKILUOTOON MUUTTAMISESTA KIINNOSTUNEET

henkilökohtainen historia
työpaikan läheisyys
sataman läheisyys
kaupungin läheisyys
rakennuskanta ja miljöö
kulttuuriarvot ja historia
eläkeasumiseen sovelia
sijainti
naturen

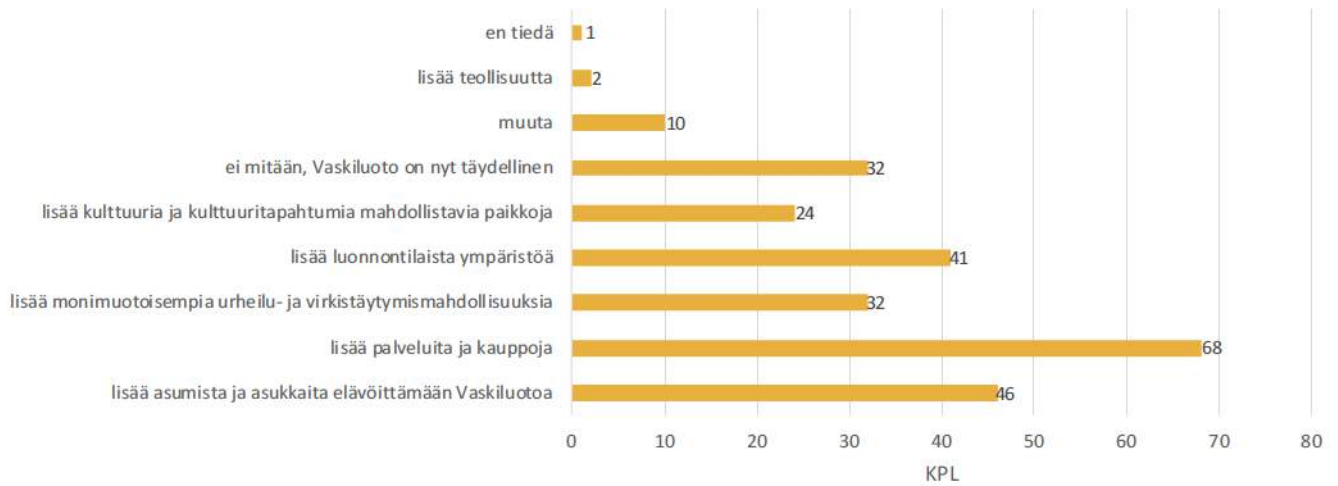
meri
metsä
ulkoharrastukset
lapsiperheille sopiva ympäristö
koirapuisto
puhdas ilma
potentiaalinen alue rakentamiselle
naapurit, kaverit, ihmiset
palvelut lähellä

lähellä yliopistoa
lähellä kaikkea
pohdas ilma

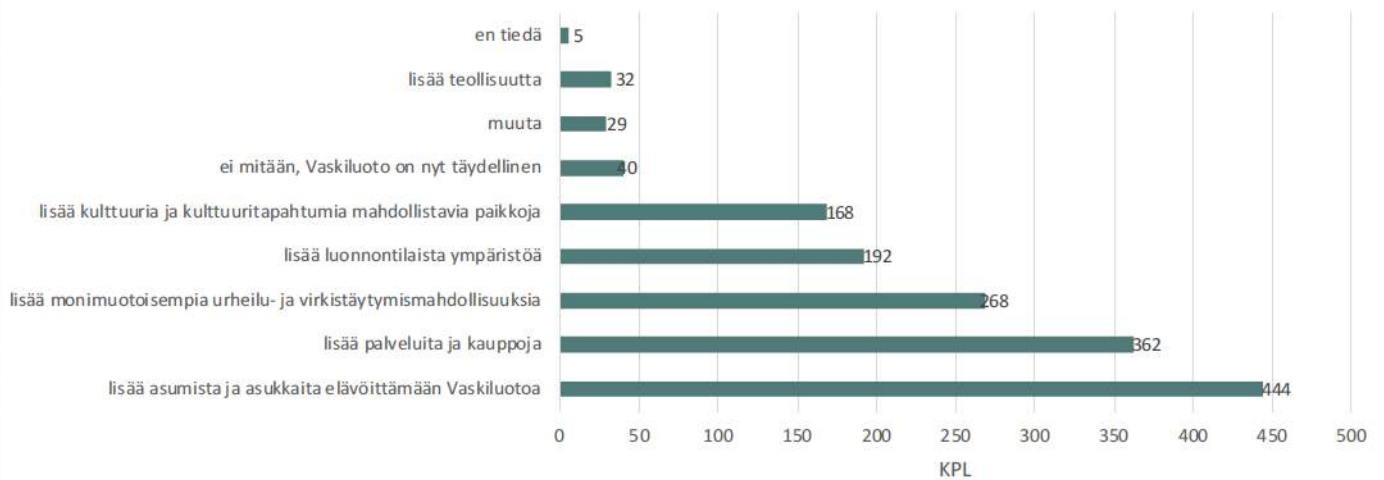
20. Vaskiluotoon pitäisi mielestäni suunnitella... (voit valita useampia vaihtoehtoja)



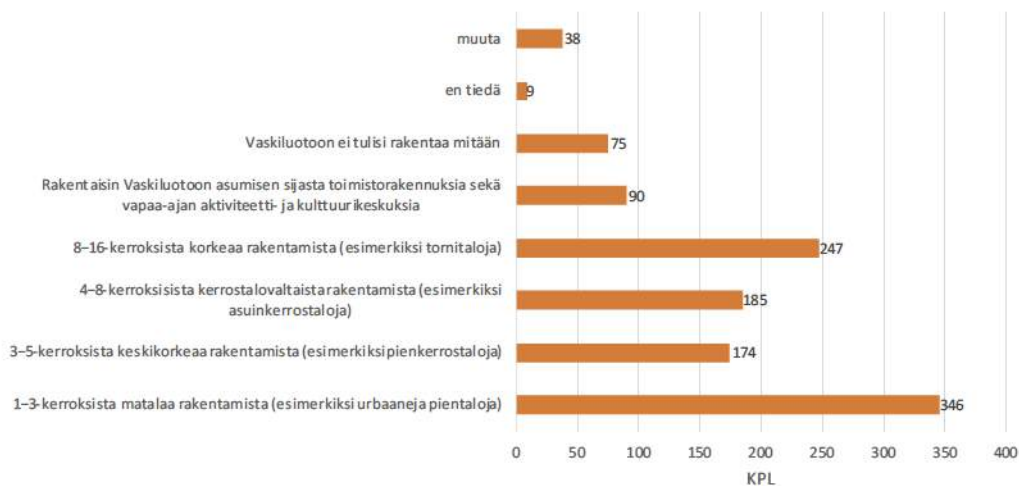
Vaskiluotolaiset



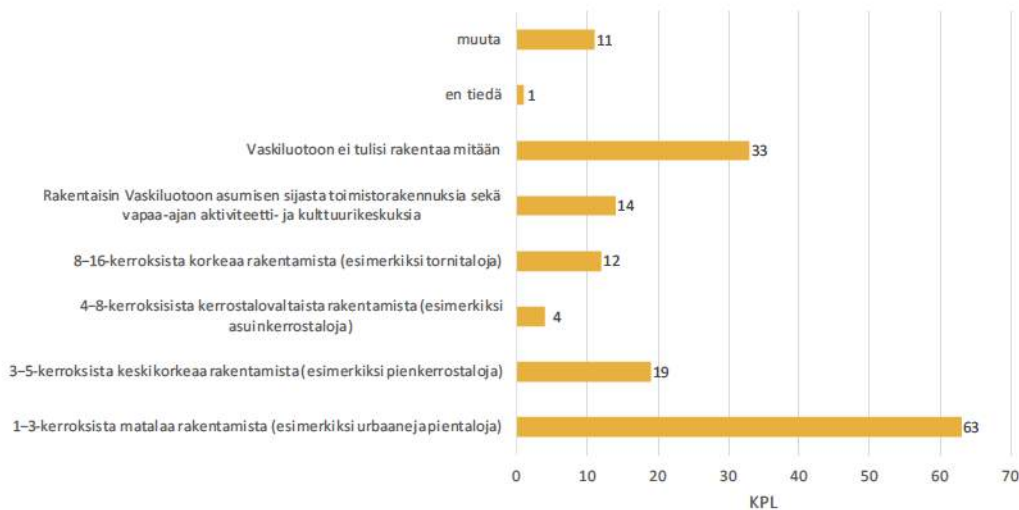
Muut



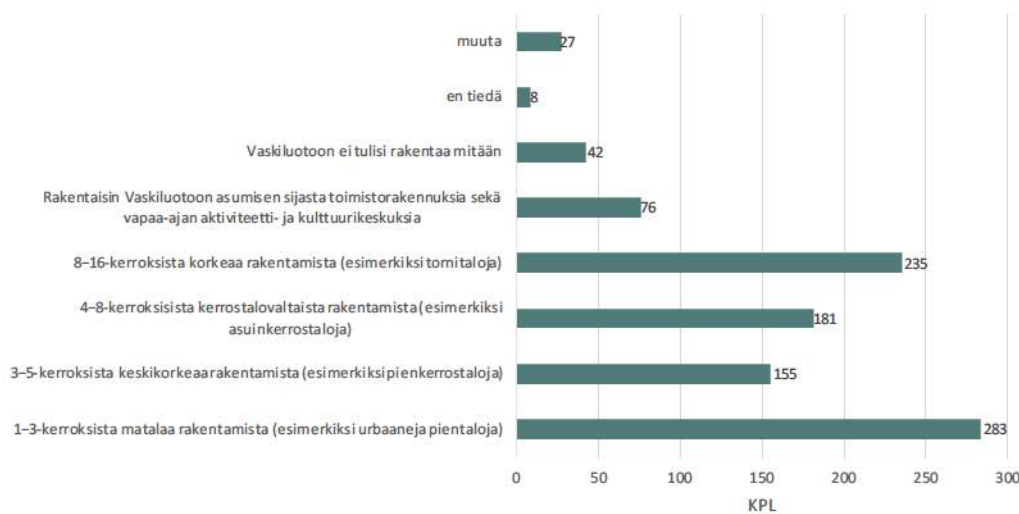
21. Jos Vaskiluotoon rakennettaisiin lisää asumista, asuinrakennusten pitäisi olla...(voit valita useampia vaihtoehtoja)



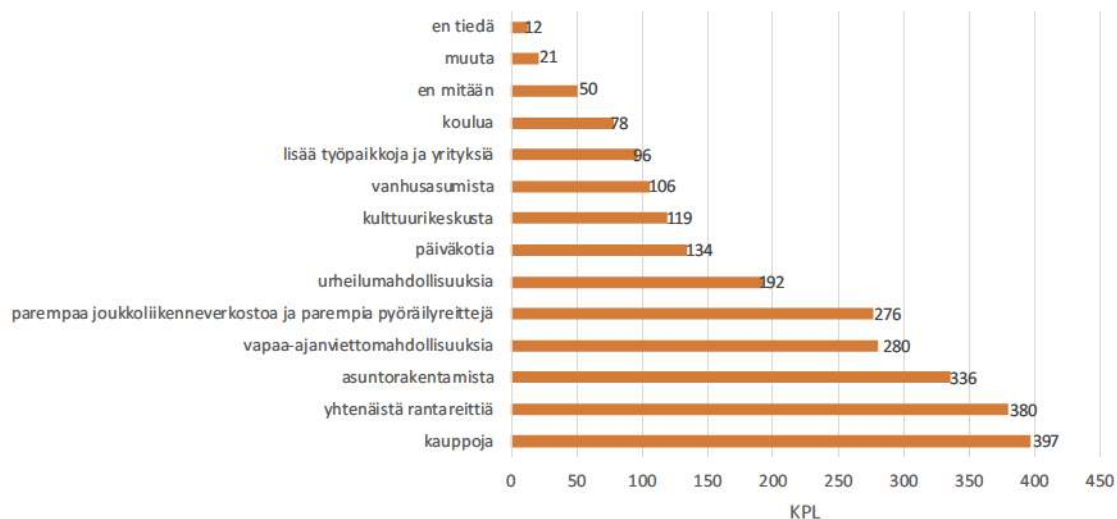
Vaskiluotolaiset



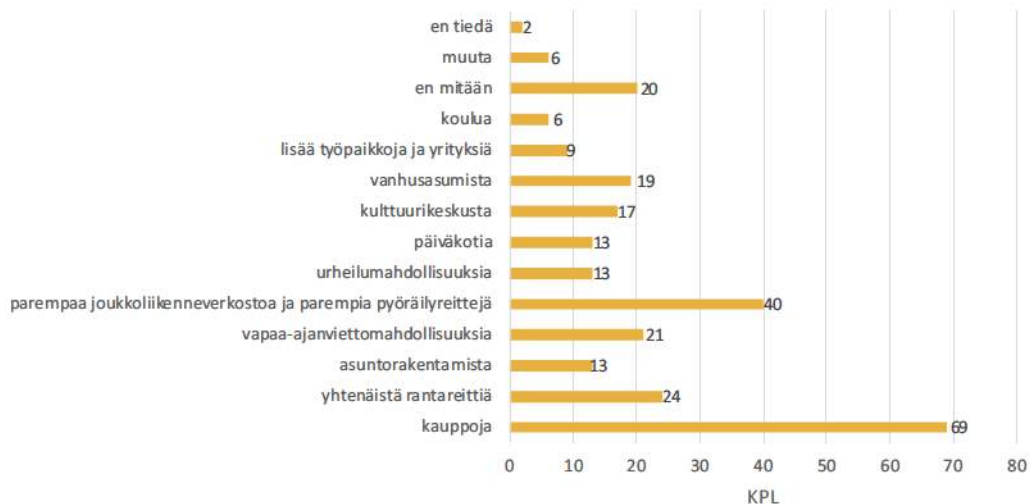
Muut



22. Kaipaisin Vaskiluotoon... (voit valita useampia vaihtoehtoja)



Vaskiluotolaiset



Muut

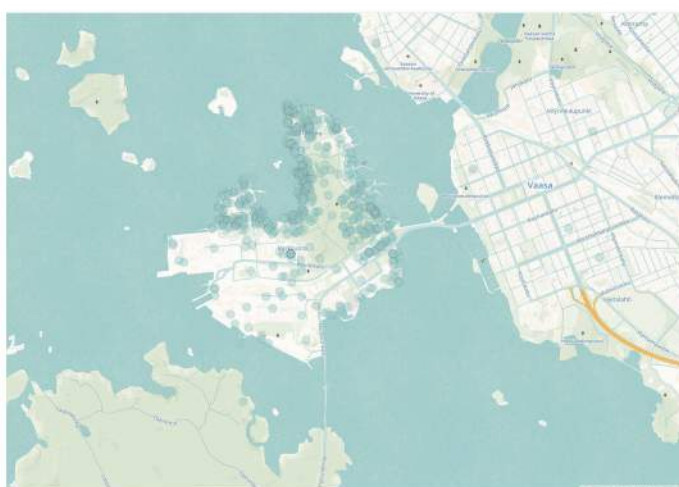




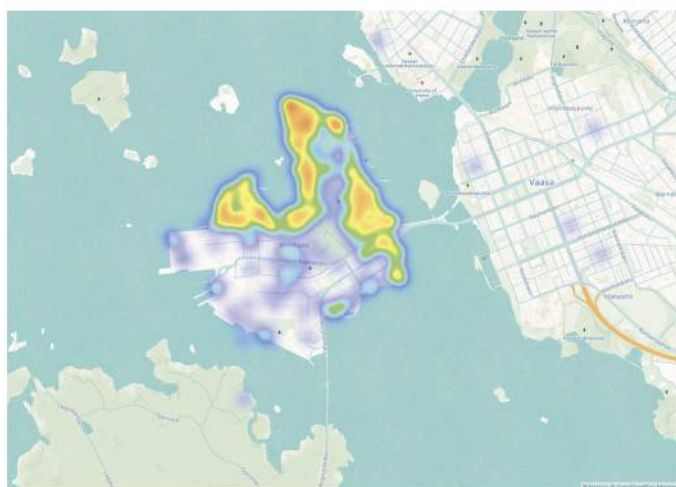
24. A) Asuntorakentamiseen sopiva paikka



24. B) Asuntorakentamiseen sopimaton paikka

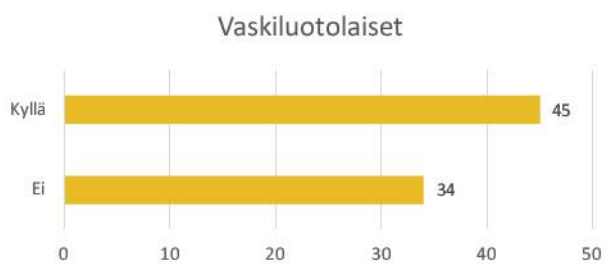
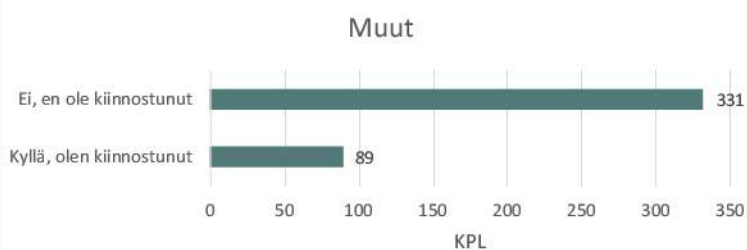
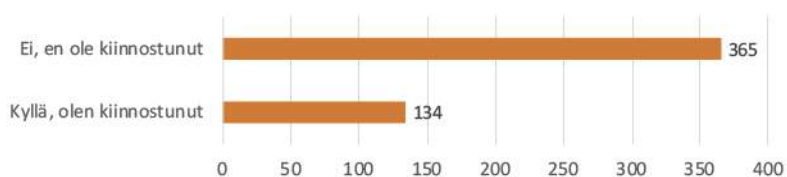


24. C) Paras asuinpaikka



24. C) Paras asuinpaikka

25. Oletko kiinnostunut osallistumaan VASKILUOTO WORKSHOP -työpajaan?



LIITE C: PLANSIPIENENNÖKSET





NIEMEN ALUE

Vastilaudon Top Camping -leirintäalueen vuokraopimus on voimassa vuoteen 2022 asti. Leirintäalueen sijainti on lähellä Järviselän ja Vastilaudon leirintä- ja kammaloparustelua ja sikä leirintäalue voi tulla joko Vihtasaaren tai Järviselän suuntaan.

[illegible][illegible]